

3 Aruba

Douane gaat niet staken

9 Wereld

Verdachte aanslag Berlijn gedood in Milaan

10 Economie

Poetin: Russische economie krabbelt op

12 Sport

Federer: Half jaar rust heeft mij goed gedaan

ATA: Ondanks sterke daling Venezuela

‘Arubaans toerisme blijft stabiel’

ORANJESTAD — Het totaal aantal toeristen dat Aruba in de eerste elf maanden van dit jaar heeft aangeaan, is met 9,2 procent afgenomen vergeleken met vorig jaar. Wanneer de ‘fragiele Venezolaanse markt’ niet wordt meegerekend, is het toerisme met 1,9 procent gestegen. Dat laat de Aruba Tourism Authority (ATA) weten.

“Gedurende 2016 heeft Aruba laten zien dat het, ondanks alle uitdagingen, de toerismemarkt stabiel kan houden”, aldus het verkeersbureau. Het jaar begon met een milde winter in de Verenigde Staten, vooral in de gebieden waar de meeste Amerikaanse toeristen vandaan komen. Daarnaast had het toerisme ook te maken met negatieve effecten op het reisgedrag door het zika virus en de presidentsverkiezingen in de Verenigde Staten.

Groeiervwachting VS

ATA vertelt dat Aruba dit jaar extra geld heeft geïnvesteerd in de Amerikaanse toerismemarkt en verwacht hier in 2017 de resultaten van te zien. De Amerikaanse markt moet er volgend jaar voor zorgen dat het toerisme blijft groeien, aldus ATA. De Venezolaanse markt zal naar verwachting volgend jaar verder inzakken. De krimp hiervan moet volgens ATA volledig teniet worden gedaan door groei in andere markten. De grootste markt, die van Noord Amerikaanse toeristen, speelt hierbij ‘logischerwijs’ een belangrijke rol, zegt het verkeersbureau. Voor volgend jaar heeft ATA daarom een groei van 5 procent van de Amerikaanse markt als doel gezet.

Het aantal beschikbare vliegtuigen (airlift) vanuit de VS is een belangrijke factor om deze groei te bereiken. In het eerste kwartaal

van 2017 wordt een groei van de airlift vanuit Amerika verwacht van 9,5 procent.

Cruisetoerisme

Het cruisetoerisme nam in de eerste elf maanden van 2016 toe met 7,8 procent, vergeleken met dezelfde periode vorig jaar. In totaal gaat het om 555.401 cruisetouristen die verdeeld over 260 schepen de haven van Oranjestad aandeden. Het aantal schepen nam met 4,8 procent toe vergeleken met vorig jaar. ATA vindt het aantal ‘first calls’, het aantal keer dat een schip voor het eerst Aruba aandoet, afgelopen november ‘opmerkelijk hoog’. De volgende schepen meerden in november voor het eerst aan in Aruba: Carnival Magic, TUI Discovery, Carnival Vista en Mein Schiff 5.

Accommodaties november

ATA: “Aruba biedt haar bezoekers een verscheidenheid aan accommodaties om in te verblijven.” In november verbleef 41,7 procent van de bezoekers in een ‘high rise’ hotel. Dat is een afname van 4,4 procent vergeleken met november 2015. De ‘low rise’ hotels hebben gezamenlijk een marktaandeel van 10 procent, een toename van 20 procent vergeleken met november 2015. Timeshares zijn goed voor 28,5 procent van de overnachtingen, een afname van 5,1 procent. Van het totaal aantal bezoekers logeert 19,8 procent in ‘al-

ternatieve accommodaties’, een afname van 66,1 procent vergeleken met november 2015. Dat minder toeristen in ‘alternatieve accommodaties’ verblijven, heeft vooral te maken met de sterke afname van Venezolaanse toeristen die veelal in goedkope appartementen verbleven.

RevPar

ATA legt uit dat Aruba niet het grote aantal hotelkamers heeft zoals andere topbestemming in deze regio. De Arubaanse revpar (omzet per beschikbare kamer) staat echter in de top 10 van de regio, stelt het verkeersbureau. Bezoekers die naar Aruba komen, zijn dus gemiddeld bereid om meer te betalen dan voor een overnachting dan in andere bestemmingen, aldus ATA. De gemiddelde revpar kwam in de eerste tien maanden van dit jaar uit op 179,56 dollar.

Ter vergelijking, de revpar ligt in Jamaica op 153,45 dollar en in Puerto Rico op 129,38 dollar. Zusteriland Curaçao registreerde in de eerste tien maanden van dit jaar een gemiddelde revpar van 99,44 dollar, net iets hoger dan de Dominicaanse Republiek die tot oktober van dit jaar een revpar van 97,65 dollar meldt.

Ahata

De gemiddelde inkomsten per bezette kamer (Average Daily Rate of ADR) lag volgens de Aruba Hotel and Tourism Association (Ahata) in november op 190,80 dollar, een daling van 0,9 procent vergeleken met november vorig jaar, toen de ADR nog op 192,57 dollar lag. De bezettingsgraad steeg in november met 2,5 procentpunt naar 79,7 procent.

Muziek en zang in het ziekenhuis

ORANJESTAD — In het Horacio E. Oduber Hospital (HOH) was het weer feest met het Hospi Bondi kinderkoor. Traditiegetrouw gingen de kinderen alle afdelingen langs om de patiënten en medewerkers van het ziekenhuis een glimlach op het gezicht te toveren met muziek en zang (Dande). Het doel van deze traditie is om levensmiddelen te verzamelen voor de minderbedeelden op het eiland. De artikelen worden in speciale manden gedaan en afgeleverd bij de kerk. Vrijwilligers zorgen ervoor dat de pakketten op de juiste plekken terecht komen. Gelddonaties worden ook gebruikt voor het kopen van levensmiddelen. De leiders en kinderen van Hospi Bondi, het HOH-bestuur en de ziekenhuismedewerkers wensen iedereen fijne Kerstdagen en een gezond 2017.

Overleden arrestant was net vrij

MAASTRICHT — De 35-jarige Macedoniër die afgelopen dinsdag overleed tijdens een aanhouding door de politie in Maastricht, was vlak daarvoor op vrije voeten gesteld. Hij had twee dagen in een politiecel gezeten nadat zijn vrouw aangifte tegen hem had gedaan. De man zou haar met een hamer bedreigd hebben.

Zijn advocaat Bjorn Jegers bevestigd vandaag de berichtgeving in de Limburgse kranten dat de man mogelijk aan waandenkbeelden leed. De raadsman zegt verbaasd te zijn dat een GGD-arts hem maandag weer liet gaan zonder de crisisdienst te belen. De politie had daardoor

juridisch geen middel meer om de man langer vast te houden.

Vlak voor zijn vrijlating had de man nog geprobeerd te ontsnappen uit het politiebureau. Met veel inzet kon de politie hem weer terug in zijn cel krijgen. Jegers pro-

beerde nog met hem te praten, maar dat kon alleen door een luikje. De man smeekte om hem te laten gaan, maar later sloeg en schreeuwde hij alleen nog maar, aldus de advocaat. “Toen ik hoorde dat hij was vrijgelaten vreesde ik dat hij binnen een dag in conflict met mensen zou geraken”, zei Jegers vandaag.

Dinsdag greep de politie in omdat de man in het Maastrichtse winkelcentrum Brusselsepoort overlast zou hebben veroorzaakt. De verdachte verzette zich hevig

tegen zijn aanhouding en werd na gebruik van pepperspray en politieknuppel en met hulp van enkele burgers tegen de grond gewerkt. Even later bleek hij te zijn overleden, mogelijk door verwurging of een nekklem. De Rijksrecherche stelt een onderzoek in.

Bij de GGD was vandaag niemand voor commentaar bereikbaar. Het Openbaar Ministerie wil hangende het onderzoek door de Rijksrecherche niet reageren.

Strijders en burgers zijn weg uit Oost-Aleppo

ALEPPO — De laatste burgers en strijders hebben het oosten van de Syrische stad Aleppo verlaten. Het Rode Kruis, dat bij de evacuatie betrokken was, bevestigde gisteravond dat ‘iedereen die dat wilde is geëvacueerd’. Eerder hadden zowel Syrische staatsmedia als het Syrisch Observatorium voor de Mensenrechten al gemeld dat de evacuatie was voltooid.

Bewoners van Aleppo vieren de herovering van de stad door het Syrische leger.

De afgelopen dagen konden tienduizenden mensen het belegerde en kapotgeschoten stadsdeel eindelijk uit. Het Syrische leger meldde dat Aleppo nu weer helemaal onder controle is en beloofde dat de veiligheid daarmee zal terugkeren. Ook alle inwoners die weg wilden uit twee dorpen in de provincie Idlib die juist door rebellen werden belegerd, zijn volgens het Rode Kruis geëvacueerd. Oost-Aleppo was

vier jaar lang in handen van diverse rebellengroepen, van min of meer ‘gematigde’ islamisten tot extremistische jihadist. Met steun van Rusland en Iran heeft het leger van president Assad de stad heroverd. Beelden van de vernietiging die de bombardementen en de strijd teweegbrachten schokten de wereld. Duizenden burgers lieten het leven door het oorlogsgeweld in de grootste

stad van Syrië. Met veel moeite kwam uiteindelijk een afspraak over evacuatie tot stand. Zeker 35.000 mensen werden volgens de VN met bussen naar elders gebracht. Strijders en hun familieleden zijn naar het rebellegebied buiten de stad Idlib, zo’n 50 kilometer verderop, is het eerstvolgende bolwerk waar opstandelingen nog de dienst uitmaken. VN-gezant Staffan de Mistura waarschuwde gisteren nogmaals dat Idlib ‘het volgende Aleppo’ kan worden. Alleen een landelijk staakt-het-vuren kan meer bloedvergieten voorkomen, zei hij. Strategisch is de herovering van Aleppo een belangrijke overwinning voor het regime.

Politie Melbourne verijdelt mogelijke aanslag

MELBOURNE — De politie in Melbourne heeft zeven mensen opgepakt voor het beramen van een terroristische aanslag. Dat heeft de Victoria politie in Melbourne gisteren bekendgemaakt aan Australische media. Vijf van de zeven personen zitten nog vast voor verdere ondervraging.

De arrestaties zijn een gevolg van invallen vanochtend (plaatselijke tijd) in huizen in verschillende wijken van Melbourne door de Victoria politie, de Australische federale politie en de Australische geheime dienst (ASIO). Het gaat om vier in Australië geboren mannen van in de twintig jaar oud met een Libanese achtergrond en een Australiër van Egyptische origine. Volgens de politie zijn de mannen geïnspireerd door de propaganda van Islamitische Staat. “We geloven dat er plannen waren voor een aanval op verschillende plekken tegelijk, mogelijk op kerstdag”, zei politiecommissaris Graham Ashton, die verschillende beoogde doelwitten

Het doelwit van de potentiële aanslag, het centrale treinstation van Melbourne, ‘Flinders Street Station’.

in Melbourne noemde. Hij noemde daarvoor Flinders Street Station, Federation Square en St Paul’s Cathedral. “We denken dat er plannen waren voor bom-aanslagen en hebben bewijzen gevonden om dat te on-

dersteunen.” “Dit was een substantieel terroristisch plan om zelfgemaakte bommen te laten ontploffen in Melbourne, geïnspireerd door IS”, zei premier Malcolm Turnbull vanochtend (plaatselijke

tijd). “Islamitisch terrorisme is een uitdaging voor ons allemaal. Wat deze criminelen willen, is ons doden, maar ook ons bang maken en verdeeldheid zaaien onder Australiërs. We zullen ze niet laten slagen.”

Fijne Kerst en tot dinsdag

Op zaterdag 24 en maandag 26 december verschijnt er vanwege Kerst geen krant en is het kantoor aan de Bilderdijkstraat voor het publiek gesloten. Dinsdag 27 december is er weer een krant en is het kantoor op de reguliere tijden tussen 08.00 en 16.30 uur weer open. Amigoe dé krant wenst alle lezers een fijne Kerst.

ELKE WOENSDAG:
ALL-YOU-CAN-EAT RIBS
VOOR SLECHTS US\$17.50 p.p.

Renaissance Marketplace | Oranjestad
Tel: +297 583 8826 | www.cafetheplaza.com

DAGELIJS OPEN
7:30 - 24:00 UUR

Fundacion Alzheimer Aruba

FRESH 104.3
DE HOORT HET VERSCHIL

Marc's Muziek Café
(Ma t/m Za: 12 - 15 pm)
Marc de Roo

Voor contact:
Studio: (297) 583 2121
Kantoor: (297) 583 2220
Email: info@fresheruba.com
facebook.com/fresheruba

*Fuel, Oil,
Jet Fuel, Diesel y Gasolin
den man di pueblo porfin...*

Palabranan di gradicimento na tur stacion di gasolin na Aruba cu a sostene nos den transicion di un compania priva pa un compania estatal

Danki Special
na tur cliente cu a sigui sostene nos producto y servicionan

Nos miho deseonan pa un
Bon Pasco y un Feliz Año Nobo

REFINERIA di ARUBA

FMSA
FUELS MARKETING & SUPPLY ARUBA

**ANTIQUESHOP
BIG SALE**
Rococo plaza
Tanki Leendert road 4A
22-23-24 Dec.
OPEN DAILY 9-1
Wholesaler Bubble Plastic
Info call **741-5640**

Sunshine Energie
'put sunlight in to power'

**Introduction Discount
10% on solar system**

Martin Westveer
Seroe Janchi 40
Cell: 741 2310 | Email: sunshineenergie@setarnet.aw

FAA
FUNDACION AUTISMO ARUBA

587-0002

STICHTING
BLOEDBANK
ARUBA
CADA GOTA TA CONTA

Clown Doctors Aruba

Cel.: 731-0289
clowndoctorsaruba@gmail.com

**SAVE YOURSELF AND
SOMEBODY ELSE!**

PLS DNT TXT + DRIVE

A public announcement by:

ECURY | CROUCH | CASTER
ATTORNEYS AT LAW • ABOGADOS • ADVOCATEN

Gobierno di Aruba
Ministerio di Finanzas y Organizacion Gubernamental

**Feliz
Dianan di
Fiesta**

Cu e pasco y año nobo aki yena nos cu inspiracion duradero pa nos alcanza tur nos metanan y proyectonan pa un miho futuro.

**Participacion
Adaptacion Rutanan
COMERCIAL**
entre 23 dec. y 31 dec.

Dia fiho di recoge desperdicio:	Schedule adelanta cu 1 dia:
Diabierna	Diabierna 23 december, 2016
Diasabra	Diasabra 24 december
Diadomingo	Diadomingo 25 december
Dialuna	Dialuna 26 december
Diamars	Ruta di dialuna 26 dec y Diamars 27 dec
Diaranson	Diaranzon 28 december
Diahuebs	Diahuebs 29 december
Diabierna	Diabierna 30 december
Diasabra	Diasabra 31 december
Diadomingo	Diadomingo 1 Januari
Dialuna	Dialuna 2 Januari
Diamars	Ruta di Dialuna 2 jan y Diamars 3 Jan

Sigui Serlimar
[f](https://www.facebook.com/Serlimar) [i](https://www.instagram.com/Serlimar)

SERLIMAR

Servicio Completo!

Na drugssmokkel en andere incidenten Aandacht voor integriteit kustwacht in 2017

DEN HAAG — De kustwacht zal in 2017 veel aandacht besteden aan integriteit binnen de eigen organisatie en aan de samenwerking met politie, justitie en douane. Dit staat in het jaarplan 2017, dat eerder deze maand werd goedgekeurd door de Rijksministerraad en vandaag naar de Tweede Kamer werd gestuurd door Defensie-minister Jeanine Hennis-Plasschaert.

“Aankomend jaar zal de risico-analyse integriteit verder worden uitgerold binnen de kustwacht. Mede in combinatie met de in 2016 ondertekende gedragscode en signaleringsregeling voor integriteit, zal verder worden geïnvesteerd in de integriteit van de organisatie en haar medewerkers”, schrijft de minister in een toelichting op het plan. Door middel van workshops, trainingen en discussies wordt het belang van integriteit onder de aandacht gebracht.

De veroordeling in juni van drie kustwachtmedewerkers voor drugssmokkel en andere incidenten, wordt in het jaarplan 2017 niet genoemd, al zal dat vermoedelijk wel zo zijn in het jaarverslag over 2016. Wel blijkt dat er meer dan drie niet-integere medewerkers vertrokken zijn. “De aanstelling van drie (nieuwe) matrozen is niet voldoende om de vacatures te vullen die zijn ontstaan door het vertrek van de kustwachtmedewerkers op grond van de integriteitbreuk, maar het is een stap in de goede richting.” In het jaarplan wordt verder het belang van integriteit benadrukt. “Het werk is risicovol

en wordt vaak onder druk en soms ook in levensbedreigende situaties uitgevoerd. Medewerkers moeten op elkaar kunnen vertrouwen en blind kunnen de belangrijkste taken van hun collega's.” De kustwacht wil daarom voor alle medewerkers elke vijf jaar een veiligheidsonderzoek uitvoeren in plaats van een eenmalig onderzoek bij hun aanstelling.

Samenwerking

Het onderscheppen van drugs- en wapentransporten en de bestrijding van mensenhandel en illegale immigratie blijven de belangrijkste taken van de kustwacht. Om zo efficiënt mogelijk te werk te gaan, zal de kustwacht zich voornamelijk

bezighouden met doelgerichte acties op basis van concrete informatie. Essentieel hiervoor is dat informatie wordt uitgewisseld met de andere organisaties zoals politie, justitie, scheepvaartautoriteiten, immigratiediensten en douane. Voor die samenwerking wordt een multidisciplinair team opgericht.

Hennis-Plasschaert herhaalt verder dat ingrijpende bezuinigingen voorlopig van de baan zijn, verwijzend naar de 3 miljoen euro die het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft gereserveerd om negatieve wisselkoersverschillen op te vangen in 2017. Vorig jaar werd dit tekort deels gecompenseerd met geld dat bestemd was voor de vervanging van de snelle Super-Rhubs door de zogeheten Metal Shark Defiant boten. De 1,4 miljoen euro voor de vervanging hiervan is nu in 2018 beschikbaar.

Venezuela

Er is in het jaarplan voor de kustwacht geen apart hoofdstuk aan Venezuela gewijd, maar het grootste buurland van het Koninkrijk wordt wel genoemd als voorbeeld van landen waar illegale immigranten uit afkomstig kunnen zijn. Daarnaast wordt het belang van samenwerking met Venezuela benadrukt bij reddingsoperaties, waar ook de Citro van Curaçao en Sarfa van Aruba bij betrokken zijn. Het ligt in de planning om in 2017 weer gezamenlijk de ‘Open Eyes’ oefening uit te voeren.

Muziek KIA moet gangvorming doorbreken

ORANJESTAD — De bekende zanger Claudius Philips heeft onlangs een speciaal kerstoptreden gegeven voor de jeugd die verblijft in Korrektie Instituut Aruba (KIA). Dit optreden betrof de aftrap van een nieuw muziekproject dat gaat starten binnen de gevangenis.

De uitvoering van Philips was een eindproject van Karina Tromp haar studie tot Sociaal Werker. Zij gaf aan dat zij graag iets voor de jeugd wilde betekenen en dit in de vorm van muziek wilde doen, omdat uit haar onderzoek samen met een psycholoog bleek dat dit erg belangrijk is voor de jonge gedetineerden. “De kerstbijeenkomst was zeer interessant en speciaal, omdat het jongeren van verschillende gangs uit uiteenlopende buurten bij elkaar bracht. Ze vierden samen Kerst, alsof het één familie was.” Philips bracht zijn nieuwe nummer ‘Cuminsa di nobo’ (opnieuw beginnen) ten gehore en gaf aan dat de jongeren ook echt een kans hebben om straks opnieuw te beginnen. “Ik heb ver-

trouwen in hen”, stelde hij. Het Kerstconcert gaf de start aan van een nieuw muziekproject binnen KIA en is dus opgezet door Tromp in samenwerking met sociaalwerker Fejite

Zijlstra. Middels dit project moeten de jongeren de kans krijgen om met elkaar muziek te maken en teksten te schrijven, bijvoorbeeld over hun leven. Uiteindelijk is het de bedoeling dat de mu-

Douane gaat niet staken

ORANJESTAD — De staking tijdens de feestdagen waarmee de douane vorige week dreigde, is van de baan. Vakbond Sada heeft de aandacht die ze van minister van Financiën Angel Bermudez hebben geëist, met betrekking tot de ontevredenheid over de reorganisatie binnen de douane, gekregen en er is tussen de partijen een akkoord getekend. Daardoor er nu weer rust is binnen de organisatie.

De reorganisatie, als gevolg van de loskoppeling van de Belastingdienst in 2013, verliep volgens de werknemers niet zoals het hoort. De onderhandelingen die hiermee te maken hadden kwamen niet tot afronding, terwijl de tijd wel gestaag voorbij ging. Douaniers hadden genoeg van de situatie en hebben vorige week vrijdag een manifest aan

de minister overhandigd en gedreigd met een stakingsactie op 21 december vanaf 08.00 uur als zij geen reactie zouden krijgen. De minister heeft zijn woord gehouden en heeft het verzoek van Sada voor

opheldering gehonoreerd. Tijdens een vergadering met de vakbond is er een compromis gesloten dat in de praktijk ook haalbaar is. Een gemengde commissie, bestaande uit vertegenwoordigers van de regering, Directie Personeel en Organisatie (DRH), de directie van de Douane en Sada, is hiervoor ingesteld. Deze commissie begint zodra het jaar om is met de nodige werkzaamheden om de lopende zaken in orde te maken.

Rookverbod per 1 januari 2017

ORANJESTAD — Per 1 januari treedt naast de 18+-wet voor het kopen van alcohol en tabak, het rookverbod in publieke plaatsen officieel in werking. Dan mag niet meer gerookt worden in gesloten gelegenheden. Het rookverbod wordt wel in fases ingevoerd: casino's krijgen extra tijd om de nodige maatregelen te treffen en de wetgeving voor de controle op de handhaving van het rookverbod, neemt nog wat tijd in beslag. Dat laat Statenlid Marlon Sneek desgevraagd aan Amigoe weten.

“De wet voor het rookverbod is vastgelegd in een Landsverordening, en de implementatie ervan gebeurt op basis van Landsbesluiten die de regelgeving draagt. Deze wordt in fases ingevoerd. Vanaf 1 januari is het dus verboden om in restaurants en snackbars te roken, en daarna volgen de casino's.” Zij hebben een verzoek gedaan voor extra tijd om de nodige aanpassingen in hun gebouwen te maken om, bijvoorbeeld, aparte rookruimtes of rookvrije ruimtes te creëren. Dit verzoek is gehonoreerd dus ze hebben zes maanden extra tijd gekregen”, aldus Sneek.

Volgens de nieuwe wet mag er in alleen in publieke plaatsen gerookt worden als er sprake

is van openlucht-ruimtes. Op overige plaatsen geldt een rookverbod en moeten de regels gevolgd worden volgens aanwijzingen van de Dienst Technische Inspecties (DTI). “Eerst komt er een campagne, waarin we alle betreffende bedrijven informeren. Er moeten in de etablissementen bordjes komen waarop staat dat er niet gerookt mag worden. Directie Volksgezondheid gaat samen met Dienst Technische Inspecties kijken welke ruimtes er precies onder het verbod vallen”, laat Sneek weten. De controle op de naleving van deze nieuwe wet zal wat meer tijd in beslag nemen. “Dit moet door een speciaal daarvoor aangewezen team uitgevoerd worden. De ambtenaren die met deze taak belast zijn, moeten nog aangewezen worden. Zij moeten de wet handhaven, maar eerst moet voor iedereen duidelijk zijn wat precies de eisen zijn”, besluit Sneek.

IN HET KORT

Kerstboodschap

Ex-Gouverneur Fredis Refunfol is op kerstavond (24 december) te zien op Tele-Aruba, ATV en Canal 22, waar hij een kerstboodschap zal voordragen. Dit zal tevens ook zijn laatste speech zijn, omdat Refunfol na 12 jaar gouverneursschap (en een totaal van 43 jaar werkzaam te zijn geweest) met pensioen gaat.

Diefstal

Een vrouw die ‘gratis aan het winkelen’ was in Superfood is aangehouden en meegenomen naar het politiebureau. Ze verklaarde echter dat ze per ongeluk de artikelen ter waarde van 33 florin in haar tas had gestopt. De manager van de supermarkt trapt hier echter niet in. De politie vroeg of er een schikking werd getroffen, maar de manager had al besloten dat hij aangifte wilde doen.

Inbraak Nachtclub

In Alto Vista hebben drie dieven ingebroken bij Carmelo Parillada Nightclub. Terwijl ze hiermee bezig waren, legde camera's alles vast. Toen ze in de gaten kregen dat er beveiligingscamera's hingen, besloten ze deze kapot te slaan. De dieven gingen er vandoor met twee televisietoestellen en geluidsboxen. Ook namen ze ongeveer tien kratten bier mee. De politie heeft de camerabeelden op internet gezet en laat weten dat tips doorgegeven kunnen worden via de tiplijn.

Vervelende landlopers

Bij sportpark Parke di Cuzaron in Jaburibari onder vinden sporters overlast van twee landlopers. De beveiliger van het park besloot dat het maar eens afgelopen moest zijn en ging aangifte doen. Hij verklaarde op het politiebureau dat de twee steeds aan de alcohol zitten en vrouwelijke sporters lastigvallen door oneerbiedige uitlatingen te doen. De beveiliger zegt er vaak wat van, maar krijgt weinig feedback van zijn baas en voelt zich onder tussen niet meer op zijn gemak. De wijkagenten hebben toegezegd dat ze vaker zullen surveilleren in de voornoemde buurt.

Alcohol of Drugs Problem?
A.A. & N.A. Meetings

Meer info:
Tel. 518-7272 (Nederlands/Engels)
Tel. 52-11-250 (Papiamentu/Spaans)
e-mail: DrankDrugs@yahoo.com

Man veroordeeld voor 12 jaar cel wegens doodstoppen tante

ORANJESTAD — De man met de initialen M.A.B. verdwijnt voor 12 jaar achter de tralies wegens het opzettelijk doodstoppen van zijn 73-jarige tante op 23 maart 2016. Dat heeft het Gerecht in Eerste aanleg gisteren bepaald. Uit het onderzoek van het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) blijkt dat de vrouw aan een hersenbloeding is overleden, dat vlak voor haar dood door stompd geweld is ontstaan.

Dat maakte Ann Angela, woordvoerder van het Openbaar Ministerie (OM) gisteren bekend. Op die bewuste dag waren B. en zijn vader en zijn tante thuis. De verdachte verklaarde later dat zijn vader lag te slapen toen hij zijn tante in bed legde. Later hoorde hij volgens eigen zeggen een geluid, waarna hij bij haar ging kijken. Hij merkte dat zijn tante naast het bed lag en dat zij een bult op haar hoofd had. B. stelde dat hij haar had opgetild om op een stoel had gezet om zijn vader te roepen.

Herhaaldelijk stoppen

Het NFI constateerde echter dat het letsel dat zijn tante aan haar hoofd had opgelopen, onmogelijk afkomstig

kon zijn van een val uit bed. “De conclusie van het NFI was dat zij is overleden als gevolg van stompd geweld op of tegen het hoofd”, stelt het OM. “Er waren ook vele bloeduitstortingen over haar gezicht, romp, armen en benen, waarvan het NFI niet kon vaststellen hoeveel malen er geweld op haar lichaam was toegepast. Deze verwondingen zijn echter ontstaan bij herhaaldelijk slaan en stoppen door anderen.” B. heeft altijd ontken. Het OM: “Het Gerecht leidde uit de inhoud van de bewijsmiddelen echter af dat mevrouw is overleden door geweld dat kort voor haar dood is toegebracht. En aangezien B. de laatste was die bij haar is geweest,

kan er geen andere conclusie worden getrokken dan dat hij het is geweest die haar heeft geslagen en gestompd.”

Fragiel

Zijn tante was dus 73 jaar, maar was zelf niet meer in staat om te spreken of te lopen. Volgens het OM was haar lichaam ‘zeer fragiel’ aangezien zij slechts 40 kilo woog ten tijde van haar overlijden. “B. had kunnen weten dat als hij haar meerdere malen met grof geweld tegen haar hoofd zou stoppen, zij daar op zijn minst hier zeer ernstig letsel aan zou overhouden”, stelt de autoriteit. Het Gerecht achtte het gisteren bewezen dat B. zijn tante met opzet wilde doden, omdat het volgens hen algemeen bekend is dat het ‘meermalen met kracht tegen het hoofd stoppen een aanmerkelijke kans op overlijden met zich meebrengt’. “En B. heeft die kans kennelijk bewust aanvaard”, besluit het OM.

Caribbean Cinemas
caribbeancinemas.com/aruba f Caribbean Cinemas Aruba

MEGAPLEX 8
DECEMBER 22 - 28

BOLSHOI BALLET
THE NUTCRACKER SUN, DEC 25 • 1:00P.M.

SING
MON-THURS 4:10 | 6:35 | 9:00 | 11:25
FRI 4:10 | 6:35 | 9:00 | 11:25
SAT 1:50 | 4:10 | 6:35 | 9:00 | 11:25
SUN & HOL 1:50 | 4:10 | 6:35 | 9:00

PASSENGERS
MON-THURS 5:50 | 8:15
FRI 5:50 | 8:15 | 10:40
SAT 3:25 | 5:50 | 8:15 | 10:40
SUN & HOL 3:25 | 5:50 | 8:15

ROGUE ONE
A STAR WARS STORY
WITH SPANISH SUBTITLES
CXC PREMIUM LARGE FORMAT AUDITORIUM
MON-THURS 5:30 | 8:30
FRI 5:30 | 8:30 | 11:25
SAT 2:30 | 5:30 | 8:30 | 11:25
SUN & HOL 2:30 | 5:30 | 8:30

LA LA LAND
7 NOMINATIONS GOLDEN GLOBE
MON-SUN & HOL 8:50

OFFICE CHRISTMAS PARTY
WITH SPANISH SUBTITLES
MON-THURS 4:35 | 7:00 | 9:25
FRI 4:35 | 7:00 | 9:25 | 11:50
SAT 2:10 | 4:35 | 7:00 | 9:25 | 11:50
SUN & HOL 2:10 | 4:35 | 7:00 | 9:25

SULLY
WITH SPANISH SUBTITLES
MON-THURS 5:00 | 7:15 | 9:30
FRI 5:00 | 7:15 | 9:30 | 11:45
SAT 2:45 | 5:00 | 7:15 | 9:30 | 11:45
SUN & HOL 2:45 | 5:00 | 7:15 | 9:30

MOANA
NOMINATED GOLDEN GLOBE
WITH SPANISH SUBTITLES
MON-FRI 4:15 | 6:35
SAT, SUN & HOL 2:00 | 4:15 | 6:35

STARTING DECEMBER 29 | **ASSASIN'S CREED • COLLATERAL BEAUTY**

Palm Beach Plaza
Aruba | 586-0074

THE MAGIC OF THE MOVIES
NOW on your mobile device

Available on the
App Store

ANDROID APP ON
Google play

Banco di Seguro Social Aruba

*ta gradici y felicita
benter pueblo di Aruba*

*cu e celebracion di 30 aña di
seguridad social
na Aruba*

Feliz dlanan di fiesta

Svb - Seguridad pa Aruba su comunidad

Plankgas

Autosport overpeinzingen onder de kerstboom

Bert Devies was vele jaren werkzaam in de internationale autosport als cameraman, journalist, tv-commentator en regisseur voor onder meer Eurosport, NOS, RTL, SBS6, ESPN en anderen. Ook was hij manager van raceteams in Indycar en diverse Europese raceseries. Bert woont tegenwoordig op Aruba en schrijft regelmatig voor Amigoe over de autosport.

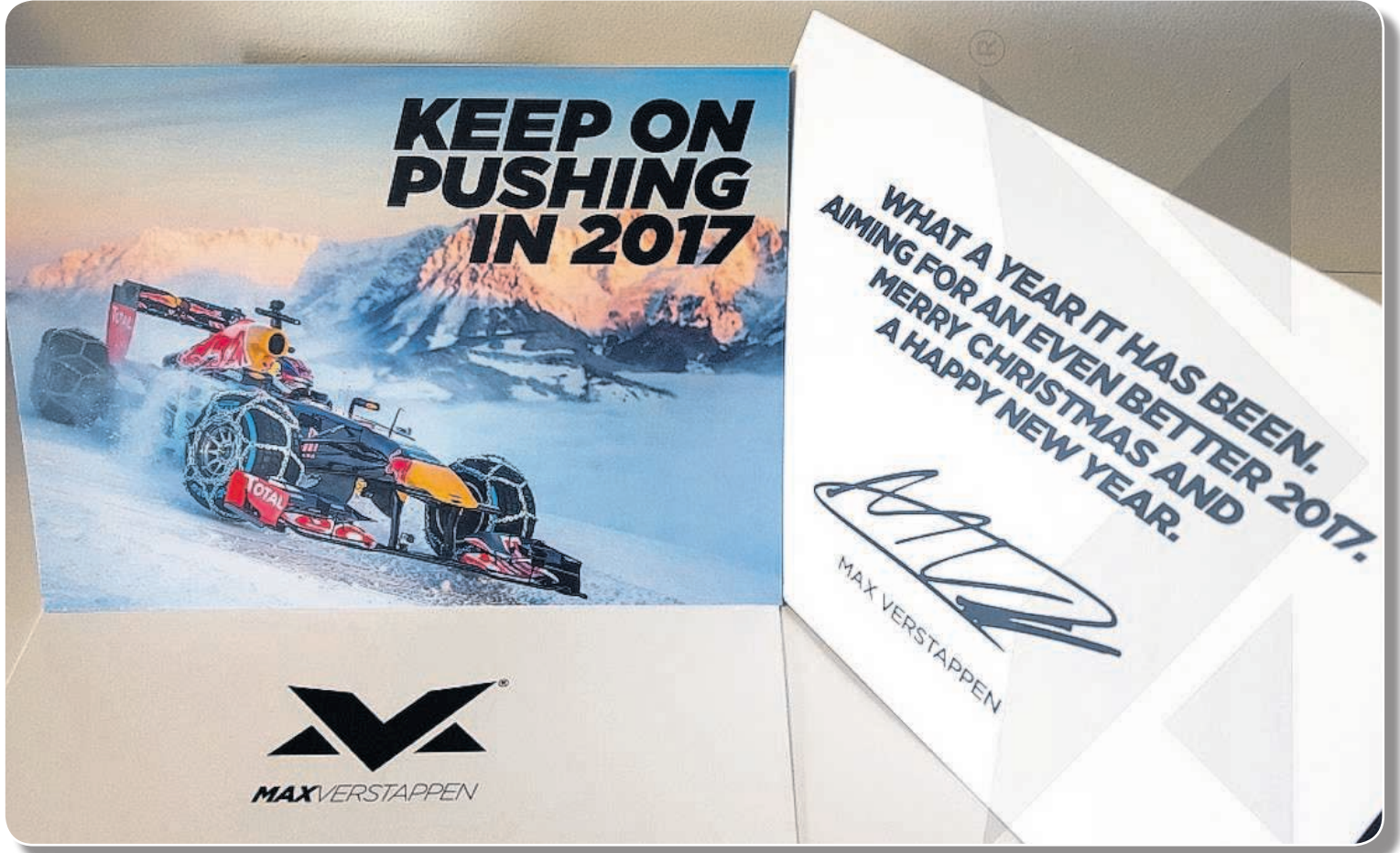
Dit jaar, op 20 maart, begon het 67ste Formule 1 seizoen. Het werd met totaal 21 races het langste seizoen ooit. Het was ook het jaar van het meest dominante optreden van Mercedes. Maar liefst negentien keer wonnen de zilveren pijlen een race. Maar in Barcelona werd de overwinning aan Max Verstappen gegeven door eigen stupiditeiten en Daniel Ricciardo kreeg in Maleisië de zegen in de schoot geworpen door een geplofte Mercedes-motor. Het jaar 2016 gaat de boeken in als een echt Mercedes succesjaar. Nico Rosberg en Lewis Hamilton mochten onderling gaan uitmaken wie er wereldkampioen zou worden. Het werd uiteindelijk Rosberg die meteen na het behalen van de titel zijn helm aan de wilgen hing en zijn Formule-1 carrière stopzette. Lewis toonde wel karakter door waardig met het verlies om te gaan. Na het vertrek van Rosberg behoort de snelle Brit nu weer tot de grote kanshebber voor de titel in 2017.

Brutaal Limburgs racefenomeen
Het was ook het jaar van de opmars van Max Verstappen. Barcelona, 15 mei 2016 staat bij alle Nederlandse racefans voor altijd in het geheugen gegrift. Het was de datum dat een Nederlander voor de allereerste keer op het hoogste trapje van het Formule 1 ereschavot stond. De Formule 1 koorts sloeg daarna massaal toe. Maxmania was begonnen. Het brutale jonge Limburgse racefenomeen haalde het bloed onder de nagels vandaan bij de gevestigde concurrenten. Max is afgelopen woensdagavond in Nederland verkozen tot sport-

man van het jaar. Het was trouwens de eerste keer dat een beoefenaar van gemotoriseerde sport deze Jaap Eden trofee kreeg. Max was echter wel de grote afwezige op het gala. Hij geniet momenteel van een welverdiende kerstvakantie en wilde die niet onderbreken voor de ontvangst van alwéér een trofee. Oud F1 rijder Jan Lammers haalde de prijs maar op om het evenement nog enig race cachet te kunnen geven. De manier waarop Max het hele seizoen heeft gereden was indrukwekkend. De wijze waarop hij omging met de gevestigde orde en het gevecht met hun aanging, maakte hem tot een nieuwe ster in de sport. Maar de druk op de jonge schouders wordt steeds hoger opgeschroefd. Iedereen verwacht dat hij in 2017 zo maar de nieuwe wereldkampioen kan gaan worden. Het is bekend dat de nieuwe Formule 1 auto's in 2017 een stuk sneller gaan worden en dat het racen veel zwaarder wordt voor de coureurs. De nekspieren moeten dus deze komende wintermaanden flink getraind worden. Redbull racing zal er technisch alles aan doen een competitieve bolide voor Max te ontwerpen maar bij Mercedes, Ferrari en de anderen zit men ook niet stil. Na de winterstop bij de eerste testritten weet iedereen meer. Maar pas tijdens de eerste kwalificatie ritten in Melbourne, eind maart, zullen pas de echte troefkaarten op tafel komen.

Pensioen uitstellen
Drie weken geleden deed Nico Rosberg de Formule 1 wereld en de Mercedes teambazen verstoel staan met zijn vertrek uit de sport. Bij Merce-

des wil men eigenlijk toch wel dolgraag de Fin Valtteri Bottas inlijven als vervanger van Rosberg. Bottas moet dan worden weggehaald bij Williams. Williams zit dan zonder eerste rijder maar het Williams team heeft inmiddels Felipe Massa voor een salaris van een slordige 6 miljoen dollar bereid gevonden zijn pensioen een jaartje uit te gaan stellen. De Braziliaan nam recent huilend afscheid van zijn Braziliaanse racefans en vierde al uitvoerig zijn afscheid in Brazilië en Abu Dhabi. Hij heeft wel laten weten dat hij alleen terugkeert als Bottas inderdaad naar Mercedes vertrekt. Als dat echt gebeurt, gaat de Fin er natuurlijk ook financieel dik op vooruit. Maar Mercedes bespaart dan weer veel geld op het salaris van Rosberg dat op zo'n 23 miljoen dollar per jaar wordt geschat. Ook komt misschien de technische directeur van Mercedes, Paddy Lowe, samen met een zeer riante korting op de Mercedes motoren naar het Williams team. Het lijkt er allemaal wel op dat de Engelsen een goeie deal gaan maken. Als het allemaal echt doorgaat heeft het thuisland van de kerstman, Finland, volgend jaar na Mika Hakkinen en Kimi Raikkonen weer een echte nieuwe racester en misschien zelfs weer een wereldkampioen. Iedereen is inmiddels vervuld van de

kerstgedachte. Dat is de hoop en het geloof in het goede van de mens, en wachten racefans op het nieuws van Mercedes dat binnenkort gaat komen. Ik wens u zeer fijne en vooral gezellige kerstdagen en alvast een knallend oud en nieuw feest.

Tarifa nobo pa 2017

Entrante 1 di Januari 2017, N.V. ELMAR lo aplica tarifa nobo pa consumo di coriente. Cliente lo ripara e cambio den e cobranza di Januari 2017 cu ta sali na Februari 2017. Cliente cu prepaid meter si lo ripara e rebaho entrante Januari 1, 2017 ora nan cumpra nan token.

	RESIDENCIAL	BIEW	NOBO
A1	0 - 500	0.4040	0.3452
A2	501 - 1000	0.4180	0.3572
A3	>1000	0.4764	0.4593
VASTRECHT		Afl. 12.50	Afl. 12.50

B	COMERCIAL CHIQUITO	0.5564	0.5304
SUMA FIHO		Afl. 75,-	Afl. 75,-

DB	COMERCIAL GRANDI	0.5354	0.5101
PA CADA KVA		Afl. 9,50	Afl. 9,50

C	NO COMERCIAL	0.5121	0.4889
SUMA FIHO		Afl. 75,-	Afl. 75,-

Feliz Aña 2017

N.V. ELMAR lo haci tur esfuerso pa sigui mantene un operacion mas eficiente, sostenibel y duradero.

Pa mas informacion bishita nos website www.elmar.aw

Wilhelminastraat 110 | Telephone: 5237100 | Fax: 5628991 | E-mail: customerservice@elmar.aw

” **Participacion**
Adaptacion di orario
WEEGBRUG & LANDFILL
Parkietenbos

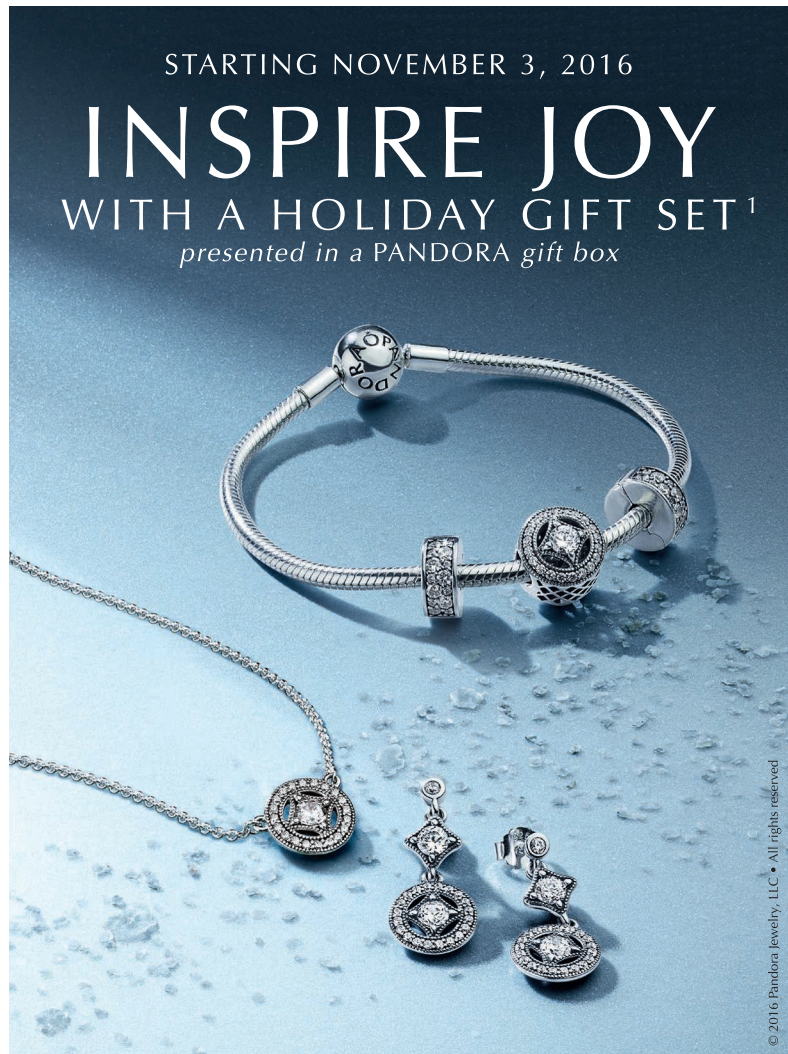
Diabierna, 23 december 2016	6:00 am - 12:00 pm
Diasabra, 24 december 2016	8:00 am - 12:00 pm
Diadomingo, 25 december 2016	Cera
Dialuna, 26 december 2016	7:00 am - 1:00 pm
Diabierna, 30 december 2016	6:00 am - 12:00 pm
Diasabra, 31 december 2016	8:00 am - 12:00 pm
Diadomingo, 1 januari 2017	Cera

Sigui Serlimar
YouTube Facebook Instagram

Servicio Completo!

PANDORA

THE PANDORA STORE AT PASEO HERENCIA MALL
Noord, Aruba • 297.586.5625

THE PANDORA STORE AT LG SMITH BLVD 15
Oranjestad, Aruba • 297.587.7060

B BOOLCHAND'S
Havenstraat 25
Oranjestad, Aruba • 297.583.0147

Facebook.com/PANDORAaruba • Instagram.com/PANDORAaruba • Snapchat.com/add/PANDORAaruba

Vintage Allure Jewelry Gift Set² for \$150 (Retail Value \$180)
Elegance Bracelet Gift Set³ for \$195 (Retail Value \$245)

¹ While supplies last. Valid only at participating retailers. Void where prohibited. No substitutions.² Jewelry featured in gift set is unavailable for individual purchase until 01/01/17. ³ Charm featured in gift set is unavailable for individual purchase until 01/01/17.

‘Snelle veerdienst ABC-eilanden heeft grote maatschappelijke en economische voordelen’

ORANJESTAD — Een snelle veerverbinding tussen Aruba, Curaçao en Bonaire heeft niet alleen enorme economische voordelen maar brengt ook maatschappelijke verandering. Met een snelle en betaalbare ferrydienst komt familiebezoek op één van de andere eilanden voor veel mensen binnen bereik. Ook het bezoeken van een medische specialist en het studeren of werken op de buureilanden wordt veel eenvoudiger.

Dat stelt onderzoeker Ton Jansen van Icasus Caribbean in een interview met *Bonaire*, het YouTube-kanaal van Infamous Productions. Jansen begeleidt het proces om ervoor te zorgen dat de ferry tussen de ABC-eilanden uiteindelijk tot stand komt. Hier vecht hij al acht jaar voor. “Vanuit passie en het belang wat dit voor de eilanden betekent.”

Zeesnelweg

Hij legt uit dat je de Fast Ferry moet zien als een snelle boot – hij gaat wel tot 70 kilometer per uur – die een zeesnelweg vormt. “Je rijdt erop met auto’s, vrachtwagens, bussen en die gaan van land op het dichtstbijzijnde punt op het volgende eiland.

Dus je gaat hier met je auto aan boord van de ferry en je rijdt er op Curaçao weer af.” Bij het onderzoek naar de haalbaarheid van de snelle ABC-ferry, gebruikte Jansen een snelle veerdienst op de Canarische Eilanden als voorbeeld. Daar zie je dat de ferry de economische ontwikkeling en de welvaart voor de eilandbewoners enorm heeft bevorderd, vertelt Jansen.

Economisch voordeel

De baten van zo’n Fast Ferry zijn met name macro-economisch, aldus Jansen. “Dus de economie van de eilanden zal een enorme boost krijgen, denk [bijvoorbeeld] aan de logistiek.” Maar ook maatschappelijk

Ton Jansen, transitiebemiddelaar Fast Ferry project

heeft de snelle veerdienst veel betekenis, aldus Jansen. “Wat straks de mogelijkheden worden, is dat je met je eigen auto gewoon op familiebezoek kunt, naar een specialist kunt, kunt werken, kunt studeren op een ander eiland. Want je kunt met de Fast Ferry op dezelfde dag heen en weer.”

Landenprobleem

Dat de ferry er nog niet is, heeft volgens Jansen alles te maken met de politieke situatie. “Op de Canarische Eilanden heb je te maken met één land. Hier heb je met drie landen te maken; Aruba, Curaçao en Bonaire/Nederland.” Hij vertelt dat de eerste fase, de haalbaarheidsstudie, is afgerond. “Wat we daar gedaan hebben was met name de publieke randvoorwaarden creëren. Je kunt je voorstellen dat het heel ingewikkeld is om auto’s van het ene eiland naar het andere eiland te krijgen. Als je dat nu zou doen, dan zou je eerst langs de douane moeten gaan, borgstelling

moeten betalen en allemaal papierwerk invullen. Als je ’s avonds weer teruggaat moet je dat weer allemaal doen.” Daarom hebben de douanes en immigratiediensten afspraken gemaakt, zodat een operator (en de passagiers) snel heen en weer kan gaan. Volgens Jansen heeft Curaçao hierin echt het voortouw genomen. “Bonaire heeft het ook omarmd en heeft aangegeven eigenlijk een separate (aparte) ferry te willen. En Aruba heeft nog niet gereageerd om verder te gaan.” De volgende fase is om te kijken welk bedrijf de verbinding zou kunnen en willen invullen. Icarus deed hiervoor marktverkenning en daaruit blijkt dat twee operators zeer geïnteresseerd zijn.

De volgende stap is het verlenen van een concessie, het recht om gedurende een bepaalde periode de ferry te opereren. Jansen: “Je moet je voorstellen, er moet zo’n 50 tot 60 miljoen dollar geïnvesteerd worden. Een operator die zegt, ik ga 60 miljoen betalen, mag ik dan wel de periode hebben waarop ik dat geld terug kan verdienen vanuit de operatie.” Jansen hoopt binnen drie tot vier maanden, samen met de geïnteresseerde operator en de overheden, de aanbestedingsprocedure in te vullen. Daarna kan volgens hem, binnen een jaar op zo’n vroegst die ferry varen. “Het lukt als iedereen meewerkt, als de eilanden het willen, als de publieke diensten de randvoorwaarden kunnen invullen en de operator wil investeren om een winstgevend operatie uit te voeren.”

Aruba Doet zoekt meer klusinschrijvingen

ORANJESTAD — Op het moment hebben negentien instellingen zich aangemeld met een klus voor Aruba Doet. Volgens de organisatie moeten dat er nog veel meer

worden, dus daarom roepen zij nogmaals alle stichtingen, scholen, zorginstellingen, wijkcentra’s, scoutinggroepen en sportverenigingen op om hun klusinschrijving

te doen. Dit kan tot en met maandag 23 januari, want dan is de deadline. Tot die tijd kan men ook aanvragen om financiële steun te krijgen tot een maximum bedrag van 1.100 florin. Aruba Doet, dat in samenwerking met Cede Aruba en het Oranje Fonds wordt georganiseerd en plaatsvindt op 10 en 11 maart 2017, wordt voor de vijfde keer georganiseerd op Aruba. Wie zich wil inschrijven met een klus, kan dit doen op de website www.arubadoet.com waar direct ook meer informatie op te vinden is. Daarnaast kan men met vragen bellen naar het nummer 582-7666 of e-mailen naar info.arubadoet@gmail.com. De organisatie laat weten dat zij ook bereid zijn te helpen met het opzetten van een goede klus.

‘Hot spots’ aangepakt door Flex-Team

ORANJESTAD — Het Flex-Team van het Korps Politie Aruba (KPA) heeft tijdens een controleweekend onlangs vier mensen aangehouden en verschillende wapens en drugs in beslag genomen. Het Flex-Team richt zich tijdens deze speciale controles op de druk bezochte uitgangszones, wijken waar bekenden van de politie geregeld voor overlast zorgen en de zogenoemde ‘hot spots’. Dit zijn plekken waar mensen blijven hangen terwijl ze alcohol gebruiken of zich bezig houden met illegale zaken. Een totaal van 113 mensen zijn tijdens de gehele controle staande gehouden. Daarbij zijn twee personen aangehouden tijdens een autocontrole, omdat ze onder invloed waren. Twee andere mannen zijn ook aangehouden; één voor ‘joyriding’ van een pick-up waarmee hij midden op de rijbaan op hoge snelheid naar San Nicolas reed en de ander is bij de nieuwe nachtclub E Motions verwijderd wegens illegaal bezit van een vuurwapen.

Commercieel haalbaar

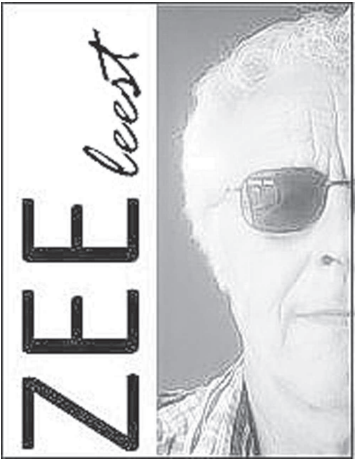
Halverwege 2015 kreeg Icasus van de regeringen van Aruba, Bonaire en Curaçao de opdracht om te onderzoeken of een efficiënte, snelle veerverbinding tussen de eilanden haalbaar is. Dat blijkt al het geval als vaartickets op ongeveer de helft van de prijs van een vliegticket worden gesteld. Een kaartje tussen Aruba en Curaçao moet voor volwassenen rond de 110 dollar (ruim 190 florin) kosten. Een ticket voor kinderen en ouderen kost naar schatting zo’n 65 dollar (ruim 110 florin). Voor het traject tussen Curaçao en Bonaire kost een volwassenenticket ongeveer 80 dollar (140 florin) en de helft voor kinderen en volwassenen. Uit marktonderzoek blijkt dat bij deze prijzen er voldoende potentie is om de veerdienst commercieel, dus zonder subsidie, uit te kunnen voeren.

ZEE LEEST

Een sigaar uit eigen doos

Nico van der Zee spreekt in deze column regelmatig zinnige en onzinnige zaken. Reacties zijn welkom: nicovanderzee@gmail.com.

De kerstman is op Aruba aangekomen en heet dit jaar Mike Eman. Parkeerders krijgen een cadeautje in de vorm van gratis parkeren op bepaalde momenten. Een wielklem kost een stem, realiseerden ze zich bij de AVP. De winkeliers werden even zoet gehouden: u mag op tijden dat de winkels gesloten zijn in de Caya Grandi gaan rijden. Kunt u fijn vanuit de auto naar de rolluiken kijken. Even leek het of de omwonenden van Parkietenbos ook een cadeautje zouden krijgen in de vorm van sluiting van de stortplaats, maar dat gaat niet door. Wat Guantanamo Bay is voor Obama, is het Parkietenbos voor Mike Eman, las ik op Facebook. Die sluiting zal dus nog wel even op zich laten wachten. Met zijn allen kregen we vlak voor de feestdagen nog een groot cadeau in de vorm van verlaging van de elektriciteitstarieven. Zo’n 15 procent gaan we minder betalen volgend jaar. Bij de toezichthouder op onze financiën, het CAft, is ongetwijfeld met de tanden geknaast toen Eman zijn royale gebaar maakte. De financiën moeten structureel verbeteren en een structurele opbrengst is met dit royale gebaar van de premier om zeep geholpen. Voor Mike Eman zal dat geen probleem zijn,

die is duidelijk toch niet van plan zich iets van de toezichthouders aan te trekken. Er verdwijnen geen ambtenaren en er worden nog steeds cadeautjes uitgedeeld. De gemeenschap moet meer profiteren van de winst van de WEB, begrijp ik uit de krant. Dat is beter dan dat er dividend wordt uitgekeerd aan de aandeelhouders. Klinkt goed, maar het is natuurlijk boerenbedrog. De staat, en dat zijn we allemaal, is de aandeelhouder. Het geld dat anders naar de staat gaat, komt met de verlaging van de tarieven direct bij de burgers terecht. Dat is aangenaam, maar diezelfde staat heeft zich ook verplicht tot beperking van de tekorten. Als het dividend van de WEB niet binnenkomt, moet het gat op een andere manier worden gedicht. Dezelfde burger die straks glunderend de energierekening uit de brievenbus haalt, mag langs een andere weg die 15 procent weer bijpassen. We krijgen een sigaar uit eigen

doos. Ook het groene imago van deze regering krijgt met de verlaging van de tarieven een deuk. Van dat imago was na de groene snelweg, de raffinaderij en de olieboringen toch al weinig over. Bij ons thuis is de zwembadpomp een grote energievreter. Iedere keer dat ik de energierekening betaal, neem ik me voor een betere en groenere oplossing te zoeken. Bijvoorbeeld met een zuinige pomp die aangesloten wordt op zonnecellen. Met de verlaging van de tarieven is dat probleem ook minder urgent geworden. Iedereen die zonnepanelen bezit of van plan is om die dingen aan te schaffen, zal zich realiseren dat de investering zich nu pas later zal terugbetalen, 15 procent later. Lage energietarieven zijn niet alleen een sigaar uit eigen doos, het is ook een belemmering voor duurzame, milieuvriendelijk investeringen.

Onze regering zal niet wakker liggen van mijn opmerkingen. De duurzame lange termijn visie waarmee ze 7 jaar geleden begon, heeft allang plaats gemaakt voor kortzichtig denken, gericht op overleven op korte termijn. Dit kabinet heeft alle glans verloren, de leuke dingen voor de mensen die nu gepresenteerd worden, hebben maar één doel: voorkomen dat de volgende verkiezingen verloren gaan worden. Dit is de laatste column voor de Kerst. Ik wens u allen goede feestdagen toe en hoop dat onder de kerstboom ook echte cadeautjes op u liggen te wachten.

THIS HOLIDAY SEASON,
WE ARE LOOKING BACK
WITH APPRECIATION FOR
YOUR LOYALTY AND
TRUST IN **ARUBA BANK**
AND LOOKING FORWARD
TO MOVING INTO THE
NEW YEAR TOGETHER.

Televisieprogramma's

Nederland

15:30 Flikken Maastricht
16:30 Van A naar B
17:20 Erica op reis
18:10 5 jaar later
19:05 Journaal
19:25 Heer & Meester
20:20 EenVandaag
20:40 Gesprek met de minister-president
20:55 Journaal
21:10 Journaal
21:36 Tekst-tv

19:50 De nachtzoen
20:00 Nieuwsuur
20:55 Nieuwsuur
21:47 Tekst-tv

zaterdag 24 december
2:50 De mama's van halal
3:15 De Kerstverwondering
3:45 Bomb girls
4:30 Vroege vogels
5:00 Koken met Van Boven
5:25 Solo
6:25 100 jaar Toon Hermans
7:10 De nieuwe maan
8:00 Journaal
8:10 Bureau Vooroordeel
8:40 Witteman ontdekt: Het geluk
9:25 Dokters vs internet
10:25 Erica op reis
11:05 Hoe heurt het eigenlijk?
12:00 NOC*NSF sportgala
12:35 Serious Request tv
13:25 Het Kerst muziek gala 2016
14:10 Serious Request tv
14:45 Sterren NL special
15:30 Journaal
16:20 Serious Request tv
17:20 Journaal
18:05 EenVandaag
18:30 Sportjournaal
19:05 Een huis vol
19:30 Journaal
19:55 Jekkers & Jeroen: Als we zo vrij mogen zijn
Ik vertrek
Uit het leven van 2016

7:00 Serious Request tv
7:20 Sterren NL special
8:00 Journaal
8:05 Serious Request tv
8:20 Het boerenleven
9:05 Serious Request tv
9:20 Chitty Chitty Bang Bang
11:35 Serious Request tv
11:50 TV monument
12:39 Socutera
12:45 Serious Request tv
13:00 Journaal
13:15 EenVandaag
13:50 Sportjournaal
14:05 Een huis vol
15:00 Journaal
15:25 Jekkers & Jeroen: Als we zo vrij mogen zijn
Ik vertrek
Uit het leven van 2016

Nederland

15:25 De slimste mens
16:10 Witteman ontdekt: Het geluk
17:00 Nieuwsuur
17:55 Looking for Eric

BVN

15:00 NOS Journaal
15:05 Sesamstraat
15:25 Sesamstraat 10 voor...
15:35 Het Klokhuis
15:50 NOS Jeugdjournaal
15:55 Lost in the game
16:15 Blokken
16:40 Thuis
17:10 Dagelijkse Kost
17:25 EenVandaag
17:40 NOS Gesprek minister-president
17:55 NOS Sportjournaal
18:00 VRT Journaal
18:45 3Doc: Ruilen: Van Konijn tot Fortuin
19:40 NOS Journaal
20:05 Weerbericht Europa/Afrika
20:05 Flikken Maastricht
21:00 TV Show
21:45 Nieuwsuur
22:40 Weerbericht
22:45 Amerika/Caraïben
23:05 Ontdek de Ruimte - met André Kuipers
23:55 5 jaar later
Iedereen beroemd

05:55 NOS Sportjournaal
06:00 VRT Journaal
06:45 3Doc: Ruilen: Van Konijn tot Fortuin
07:40 NOS Journaal
08:05 Weerbericht Europa/Afrika
08:05 Flikken Maastricht
09:00 TV Show
09:45 Nieuwsuur
10:40 Weerbericht
10:45 Amerika/Caraïben
11:05 Ontdek de Ruimte - met André Kuipers
11:55 3Doc: Ruilen: Van Konijn tot Fortuin
12:00 NOS Journaal
12:10 Weerbericht Europa/Afrika
12:40 Flikken Maastricht
13:05 TV Show
13:40 Nieuwsuur
14:20 Weerbericht
15:15 Amerika/Caraïben
15:15 Ontdek de Ruimte - met André Kuipers
16:10 5 jaar later
16:25 Iedereen beroemd
16:40 NOS Journaal
17:05 Weerbericht
17:30 3Doc: Ruilen: Van Konijn tot Fortuin
18:00 NOS Sportjournaal
18:10 VRT Journaal
18:40 Het Goeie Leven
19:30 NOS Journaal
19:45 Weerbericht Europa/Afrika
19:50 Als de dijken breken
20:40 Nick & Simon, the dream
21:20 De Tiende van
22:00 Tijl Kerstspecial
22:10 NOS Journaal
22:10 Weerbericht
22:15 Amerika/Caraïben
22:15 NOS Uit het leven van 2016
23:15 Sluipschutters: Kerst
23:45 Iedereen beroemd

Dienstdoende huisartsen

Dienstregeling tijdens de feestdagen

Huisarts nachtdienst - Oranjestad
Huisartsenpost Hospitaal 527-4580
23 dec. 2016 - **Dr. H. Pieterse**
24 dec. 2016 - **Dr. Alvarez**
25 dec. 2016 - **Dr. Velasquez**
26 dec. 2016 - **Dr. Mungra**

Huisarts nachtdienst - San Nicolaas
Centro Medico San Nicolaas
23 dec. 2016 - **Dr. de Cuba**
24 dec. 2016 - **Dr. Tromp**
25 dec. 2016 - **Dr. de Cuba**
26 dec. 2016 - **Dr. v/d Linden**

Dienstdoende apotheken
Apotheek nachtdienst San Nicolaas
23 dec. **Botica Seroe Preto** 584-4833
24 dec. **Botica San Nicolaas** 584-5712

Apotheek nachtdienst Oranjestad
23 dec. **Botica del Pueblo** 582-1253
24 dec. **Botica Trupiaal** 583-8558

Dans, zing en vier de kerstdagen met Bugaloe Beach Bar & Grill!

De feestdagen komen er weer aan en dat betekent dat dit de perfecte gelegenheid is om Bugaloe Beach Bar & Grill te bezoeken! We kijken ernaar uit om samen met u de meest fantastische tijd van het jaar te vieren en hopen dat u er ook zo over denkt!

Begin de kerstviering met op 24 december de allerbeste karaoke gepresenteerd door karaoke koning Giovanni Trim! Op Eerste Kerstdag, 25 december, hebben we livemuziek

van de Equator Band vanaf 19:00 uur en op maandag 26 december zullen de Bugaloe Entertainers zichzelf presenteren, ook om 19:00 uur. Met op de achtergrond het allermooiste uitzicht van het eiland danst u de hele avond weg op grootste hits aller tijden uit de Top 40! En om het voor iedereen van uw familie een echt groot feest te maken, heeft Bugaloe naast het reguliere menu een bijzonder combinatiegerecht voorbereid van \$ 25, dit is inclusief roast beef, kalkoen filet, grouper ceviche, knoflook gamba's, mini beef skewers en vegetarische torilla.

Wat is er nou mooier dan kerst te vieren bij Bugaloe? Kom langs, geniet van de zonsongang, voetjes van de vloer en maak er een kerst feest van om nooit te vergeten!

Bugaloe is gelegen bij de Palm Pier tussen Riu Hotel en Hilton Resort. Om te reserveren tijdens de kerstvieringen kunt u bellen naar +297 586 2233 of een e-mail sturen naar info@bugaloe.com.

Tot snel bij Bugaloe Beach Bar & Grill!

COLOFON

Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V.
Tel: (297) 582-4333 Fax: (297) 582-2368

Bilderdijkstraat 16
Postbus 323, Oranjestad, Aruba

Directie:
Sigrid Hammelburg
arubadirectie@amigoe.com

Redactie:
Alex Lacle (coördinator)
Mirte de Rozario
Bobby Spier
Annica Flores
Esther Kiks
arubaredactie@amigoe.com

Special Projects Manager
Linda Reijnders
lreijnders@amigoe.com

Administratie:
Zulaika Kelly (abonnements)
Grecia Willems (advertenties)
adminaruba@amigoe.com

Opmaak:
Zulma Kock
avisoaruba@amigoe.com

Verkoop:
Tiziana La Torre
tlatorre@amigoe.com

Distributie:
Zulma Kock, Zulaika Kelly
abonementaruba@amigoe.com

Kantooruren:
Maandag t/m Vrijdag 8.00am-4.30pm

Bankrekeningnummers:
Caribbean Mercantile Bank #20651903
Banco di Caribe #81027801
RBC #100031723

Klachten over bezorging ?
Mail naar
klachtenaruba@amigoe.com

Het weer

ZATERDAG 24 december 2016		ZATERDAGNACHT	
Bewolkt met kans op regen. Wind vanuit het Oost-Noord-Oosten tussen 25 en 40 km/u.		Kans op regen. Wind vanuit het Oost-Noord-Oosten tussen 25 en 40 km/u.	
Zonsopgang 06:58	Zonsopgang 18:21	Maansopgang 03:05	Maansopgang 15:06
Max. Temp. 28°	Neerslag 60%	Min. Temp. 27°	Neerslag 60%
Wind 31 km/u	Luchtvochtigheid 75%	Wind 30 km/u	Luchtvochtigheid 76%
Oost-Noord-Oost	UV Index 9 van de 10	Oost-Noord-Oost	

Informatie

Centraal Politie	100
Brandweer	911
Politie O'stad	102
Politie San Nicolaas	104
Politie St.Cruz	105
Politie Noord	107
Tipline Politie	11141
Ziekenhuis	527-4000
Dierenarts	585-0400
Elmar centraal	523-7100
Elmar storing	523-7147
WEB Aruba	525-4600
SETAR	582-2116
Taxi (TAS)	587-5900
Taxi (ATT&T)	582-2010
Taxi (PTS)	588-0035
Taxi (Diamond)	587-2300
Kankerbestrijding	582-0412
Stichting SAMBA	582-0903

—Oranjestad—

Ambulance	582-1234
BGD Oranjestad	527-2782
Veterinaire Kliniek	582-1720
Animal Shelter	582-1623

— San Nicolaas—

Ambulance	584-5050
Centro Medico	523-8833
BGD San Nicolaas	527-2782
Serlimar	584-5080

— Botica —

4 Centro Medico	584-5794
Aloë	584-4606
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
San Nicolaas	584-8186
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Seroe Preto	584-4833
Trupiaal	583-8560

— Mortuaries —

Ad Patres	584-2299
Aurora	588-6699
Olive Tree San Nicolaas	584-8888
Olive Tree Oranjestad	582-0000

— Stichtingen —

Fundacion Anti-Droga Aruba (FADA)	583-2999
Fundacion Respetami	582-4433
Zwanger? Fundacion CIZKA	583-0331
Fundacion Diabetico	593-0507
Arubano	593-4928
Twelve Step Meeting	
AA-NA- AL- ANON- OA	583-8989
Fundacion Amor Pa	568-4739
Prohimo	564-8849
NA Acceptance Group	565-7500
Fundacion Centro Ecologico Aruba	562-8984
Bureau Sostrenemi Misbruik en mishandeling tegen minderjarigen	588-1010
Fundacion C.V.A. voorkomen en zorg voor stroke	567-7004

Aankomsttijden Cruiseschepen

Maandag, 26 Dec. '16

Regal Princess
06.00 – 17.00
Aidactiva
08.00 – 18.00
Silver Spirit
08.00 – 23.00
Freewinds
**** – 23.00

Dinsdag, 27 Dec. '16

Navigator Of The Seas
08.00 – 20.00
Braemar
08.00 – 23.00

Visit

our website

Zeventien gevallen van Guillain-Barré

WILLEMSTAD — Er zijn dit jaar tot nu toe zeventien gevallen van het Guillain-Barré syndroom geconstateerd op Curaçao. In twee van de gevallen had de patiënt ook zika.

Demissionair minister van Gezondheid, Siegfried Victorina (PS), verklaarde onlangs in de Staten dat het om achttien patiënten ging, maar volgens de nationale epidemioloog Izzy Gerstenbluth is er één dubieus geval, waarvan niet met zekerheid kan worden vastgesteld dat het om het syndroom gaat. Eén van de geconstateerde gevallen betreft daarnaast een patiënt uit St. Maarten, omdat er geen neuroloog is op dat eiland. In 1998, 1999, 2008 en 2011 waren er respectievelijk tien, elf, zeventien en elf gevallen. Op 16 november jl. berichtte de *Amigoe* dat de teller op vijftien stond. Dit aantal is dus gestegen met twee. Zoals deze krant toen reeds heeft gemeld betreft het een verhoogd aantal gevallen.

Gewoonlijk worden op Curaçao jaarlijks anderhalf tot twee op de 100.000 personen getroffen door de aandoening. “We zouden dus twee tot drie gevallen per jaar mogen verwachten”, aldus de minister in de Staten. Dit standpunt werd eerder ook ingenomen door Gerstenbluth, maar hij benadrukte eveneens dat causaliteit moeilijk aantoonbaar is. Er kan namelijk niet met zekerheid worden gezegd dat een bepaald virus of een bepaalde bacterie de aandoening heeft veroorzaakt.

Auto-immuunreactie
Het Guillain-Barré syndroom is een aandoening van het zenuwstelsel. Het gaat om een auto-immuunreactie, die gepaard gaat met virale infecties, zoals bijvoorbeeld influ-

enza (griep) of zika. Als men wordt geïnfecteerd door een bacterie of virus, dan maakt het immuunsysteem normaal gesproken antilichamen aan om deze te bestrijden. Bij sommige mensen vallen de aangemaakte antilichamen later echter onterecht het immuunsysteem aan. Dit komt doordat de eiwitten op de cellen van het zenuwstelsel worden aangezien voor het virus of de bacterie, waardoor de eigen cellen worden aangevallen. Dit heeft een verzwakking van het zenuwstelsel tot gevolg in benen, armen en gelaat. Het virus kan onder andere tintelingen en gevoelsverlies in benen en armen tot gevolg hebben, maar ook moeite met lopen, slikproblemen, snel toenemende spierzwakte, ademhalingsproblemen, verlies van reflexen en spierverlamming. In zeer zeldzame gevallen kan het leiden tot een coma of de dood.

Dance Brothers winnen Luna Yen

Dance Brothers

Seajea Sambo

WILLEMSTAD —De tiende editie van talentenshow Luna Yen werd maandag gewonnen door het dansende duo Dance Brothers. Op de tweede plaats eindigde de rapper Big G en Seajea Sambo eindigde met haar onewomanshow op de derde plaats. Luna Yen is de talentenshow van Teatro Luna Blou die dit jaar voor de tiende keer werd georganiseerd. Met het project krijgen jongeren de kans hun talenten te tonen.

Big G

Directeur Voogdijraad in afwachting resultaten onderzoek

WILLEMSTAD —De directeur van de Raad voor het Welzijn van het Kind (hierna Voogdijraad), Dayanarah Roozendaal, mag van de overheid nog niet werken. Ze blijft geschorst totdat het disciplinair onderzoek tegen haar is afgerond. Dat maakte demissionair minister van Justitie Nelson (Pais) onlangs bekend tijdens het Statendebat over vaststelling van de conceptbegroting van 2017.

Statenlid Marilyn Moses (MP) stelde hierover vragen. Ze maakte zich zorgen om de status van de directeur. Moses begreep dat de vrouw zonder titel thuiszit. Navarro weersprak dit en benadrukte dat een ordemaatregel (op 25 mei jl., red.) is genomen tegen de directeur en dat ze dus wel degelijk met een titel, namelijk geschorst, thuiszit. Navarro verduidelijkt zijn beslissing opnieuw. Die beslissing kwam om de door Navarro aangewezen verandermanager de nodige ruimte te geven om de aanbevelingen, gedaan door de Raad voor de Rechtshandhaving (RvR) in een rapport van 2015 over de Voogdijraad, uit te kunnen voeren. Roozendaal werkte hier niet aan mee en de situatie kon zo niet meer doorgaan, legde de minister eerder ook aan de *Amigoe* uit. Zoals bekend is er een ne-

gatief rapport uitgebracht over de gang van zaken bij de Voogdijraad. Uit het onderzoek van 2015 blijkt dat de Voogdijraad slecht met de andere ketenpartners binnen het Justitie-ministerie samenwerkt. Er wordt onvoldoende bekendheid en invulling gegeven aan het formuleren en implementeren van een actief sanctiebeleid en tuchtrecht hetgeen de belangenbehartiging van het kind belemmert. “Het traject is gestart om de dienstverlening te verbeteren. De verandermanager was belast met taken ter optimalisering van de organisatie, in het kader van het welzijn van de kinderen. De samenwerking liep echter niet goed, waardoor een disciplinair onderzoek is gestart naar de directeur”, aldus Navarro in de Staten. Hij voegde daaraan toe dat de reacties op de verrichte werkzaamheden van de ver-

andermanager en wat ze inmiddels heeft bereikt, tot nog toe zeer positief zijn. De verandermanager werd zoals eerder bericht door Navarro aangewezen om de aanbevelingen van de RvR uit te kunnen voeren en omdat de directeur de gebreken min of meer ontkende. Ze heeft de werkzaamheden van de verandermanager zodanig belemmerd dat de minister ‘geen andere optie had dan een ordemaatregel tegen haar te nemen’. De taak van de verandermanager is uitzoeken waar de ‘bottleneck’ zit. Om dit te bereiken kan de directeur niet aanwezig zijn binnen de organisatie aangezien de relatie tussen haar en de verandermanager niet goed is. Na het rapport van de verandermanager te hebben ontvangen, zal de minister een eindbeslissing nemen over de maatregelen die uitgevoerd moeten worden bij de Voogdijraad.

Plotseling
Vakbond Abvo liet eerder in een reactie op de op non-actiestelling aan de Amigoe weten dat er onvolledigheden in het RvR-rapport waren geconstateerd, maar

Curaçaoose kunst in Japan

DEN HAAG — Het werk van de Curaçaoose Faranú wordt tot eind januari geëxposeerd in Japan. Galerie Promo-Arte toont tot 24 januari een selectie van zeven houtskooltekeningen

“Het is altijd bijzonder als buitenlandse galerieën interesse hebben in mijn kunst.

Door het contact met verschillende culturen en mensen evolueert mijn werk bovendien voortdurend.” Faranú is onder meer bekend van de expositie ‘Faces of Curaçao’, die in 2013 te zien was in Landhuis Bloemhof en een jaar eerder in Rotterdam en New York. Het was een ode aan het Caribisch koraal, waarin met enige fantasie verschillende gezichten te zien zijn.

Een bezoek in 2015 aan het Japanse kunsteiland Naoshima, inspireerde Faranú tot het maken van ‘Japans’ werk. Het viel in de smaak bij de eigenaar van Promo-Arte, zodat ze

Foto: Faranú

Faranú bij een sculptuur van Yayoi Kusama in Japan.

uitgenodigd en geselecteerd werd voor de groeps-expositie ‘Today’, waar ook

het werk van veertien andere kunstenaars uit Zuid-Amerika en het Caribisch

gebied te zien is. In januari bezoekt ze de expositie ook zelf.

Riante pensioenregeling oud-Eilandsraadsleden aangenomen

WILLEMSTAD — Het parlement heeft deze week als hamerstuk de exorbitante pensioenregeling voor oud-voltijds Eilandsraadsleden van het eilandgebied Curaçao aangenomen.

Oud-Eilandsraadsleden hebben met deze regeling op hun 50e recht op pensioen dat in maximaal twaalf jaar is opgebouwd. In oktober 2010 werd de regeling door toenmalig gouverneur Frits Goedgedrag vernietigd. Volgens Goedgedrag was de regeling in strijd met het algemeen belang van het Koninkrijk en met name in strijd met deugdelijkheid van bestuur. Ook de Raad van Advies (RvA) wijst de nieuwe pen-

sioenregeling af. Het ontwerp is volgens de RvA exorbitant en onaanvaardbaar. “De regeling is niet goed te rijmen met het feit dat onder alle bestuurs- en volkingsgroepen van Curaçao door de overheid in de laatste jaren fors is gekort of bezuinigd op onder meer pensioenen. Bovendien bergt de vaststelling van deze pensioenregeling het risico in zich dat er andere gezagsdragers kunnen zijn die hierop een beroep zou-

den kunnen doen”, aldus de RvA. Er zijn in totaal 34 voltijd Eilandsraadsleden die tussen de 1 en 84 maanden aan pensioen hebben opgebouwd. De meesten van hen hebben minder dan vier jaar voltijd pensioen opgebouwd. Veel van deze oud-raadsleden zaten tot gisteren met een probleem. Ze hadden namelijk geen pensioen ofschoon zij door de jaren heen wel pensioenpremie hebben afgedragen. In het verleden is verschillende keren getracht om tot een pensioenregeling te komen, maar dit werd telkens afgehouden omdat het

voorstel te gunstig zou zijn of omdat het op dat moment politiek erg gevoelig lag.

De regering wilde deze groep dit jaar nog tegemoet komen door het totale achterstallige pensioenbedrag over de periode januari 2003 tot juni 2016 uit te keren. Dit zou dan neerkomen op 3,8 miljoen gulden. Gedurende de tweede helft van 2016 moest er vervolgens 0,3 miljoen gulden aan reguliere pensioenen betaald worden. Over de periode 2017-2020 zou dan gemiddeld 0,6 miljoen gulden per jaar worden uitgekeerd aan reguliere pensioenen.

15 uitgezonden en overleden in Colombia

WILLEMSTAD — Er zijn dit jaar vijftien mensen overleden in Colombia tijdens een medische uitzending. Dat meldt demissionair minister van Gezondheid Siegfried Victorina (PS).

Van deze personen had een aantal een zeer slechte gezondheid, waarvoor ze meerdere keren naar Colombia zijn afgereisd, zo benadrukte de minister onlangs in de Staten.

Kosten uitzendingen
De kosten van medische uitzendingen voor dit jaar zijn nog niet bekend, omdat het jaar nog niet voorbij is. Vorig jaar bedroegen deze kosten 14 miljoen gulden en

in 2014 was dit 17 miljoen. In totaal zijn er in de afgelopen twee jaar 650 mensen uit Curaçao voor medische behandeling naar Colombia afgereisd via de Sociale Verzekeringsbank (SVB). In reactie op de vraag van Statenlid Meindert ‘Menki’ Rojer (KdNT), waarom patiënten niet naar Cuba worden gestuurd, verklaar-

de Victorina dat er minder (dagelijkse) vluchten zijn naar dat land vanuit Curaçao, dit in tegenstelling tot Colombia. In geval van urgentie is dat dus geen optie. Deze vraag speelt al lange tijd. De regering onderzoekt daarom de mogelijkheden om toch gebruik te kunnen maken van de medische faciliteiten in Cuba.

Onderzoek Bureau Rijbewijzen afgerond

WILLEMSTAD — Het onderzoek van de Landsrecherche Curaçao naar mogelijke fraude bij het Bureau Rijbewijzen is afgerond. Het rapport hiervan is inmiddels naar het Openbaar Ministerie gestuurd. Dat bevestigt demissionair minister Etienne van der Horst van Bestuur, Planning en Dienstverlening (Pais).

Hij wilde verder niet in detail treden over de inhoud hiervan. Drie loketmedewerkers zitten thuis in het kader van het strafrechtelijke onderzoek, inzake de afgifte van rijbewijzen. Het onderzoek ging oorspronkelijk van start als een

onderzoek van overheids-accountantsbureau Soab, maar in 2013 werd dit een strafrechtelijk onderzoek dat door de Landsrecherche werd uitgevoerd. Het onderzoek dat ongeveer drie jaar heeft geduurd is dus afgerond en het OM

Deadline inschrijving Cura Doet

WILLEMSTAD — Sociale organisaties, scholen, buurtverenigingen, sportclubs en goede doelen konden zich tot vandaag inschrijven voor Cura Doet. Dat meldt organisator Curaçao Cares.

De vrijwilligersactie vindt op 10 en 11 maart 2017 plaats. Vorig jaar waren er 184 deelnemende organisaties en ongeveer 5000 vrijwilligers, die op verschillende locaties klusjes uitvoerden. “We hebben ruimte

voor 225 organisaties dit jaar, die allemaal maximaal 1100 gulden kunnen ontvangen om hun doelen te verwezenlijken; organisaties moeten die kans niet missen!”, aldus projectleider Janis Vinck.

Informatie
Voor meer informatie kan de website worden geraadpleegd: www.curadoet.com. Er kan ook per email contact worden opgenomen (curadoet@curacaocares.org) of telefonisch via 788-1952.

**Fundacion
Arubano di
Esnan
Visualmente
Incapacita**

Primavera 233, Aruba
Tel. (297) 582-5222/
582-5051,
fax (297) 582-0306
e-mail:
favi@setarnet.aw
website:
<http://www.favi.org>

Zika kon verspreiden dankzij El Niño en klimaat

BRUSSEL — Veranderende weerpatronen en de klimaatverandering speelden een belangrijke rol in de zika-uitbraak in Zuid-Amerika vorig jaar. Brits onderzoek naar die klimaatfactoren kan helpen om nieuwe epidemieën te voorspellen, zo meldt persbureau *IPS*.

Wetenschappers van de Universiteit van Liverpool ontwikkelden een epidemiologisch model dat in kaart brengt hoe het klimaat invloed heeft op de bepaalde muggensoorten die het virus overbrengen, zoals de Aziatische tijgermug (*Aedes albopictus*). Het model voorspelt de kans op verspreiding van het virus door klimaat- en weergegevens te vergelijken met data over de verspreiding van de muggen-

soorten, mortaliteit en infectieparameters bij de insecten en het aantal beten.

Belangrijke invloed
Daaruit blijkt dat de kans op verspreiding vorig jaar het grootste was in Zuid-Amerika, precies in de regio waar de epidemie ook begon. De wetenschappers concluderen dat dit mogelijk was door een combinatie van het weerfenomeen El Niño – een natuurlijk fenomeen waarbij de Grote

Oceaan warmer dan normaal is – en de klimaatverandering. “Er wordt aangenomen dat zika in Brazilië aankwam via Zuidoost-Azië of via de Pacifische eilanden in 2013”, zegt Cyril Caminade, hoofdauteur van de studie in *Proceedings of the National Academy of Sciences*. “Maar uit ons model blijkt dat het de temperatuur was die een sleutelrol speelde in de verspreiding van het virus, bijna twee jaar na de introductie van het virus op het continent.”

Voorspellen
De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) verklaarde

onlangs dat zika niet langer als internationale noodsituatie behandeld zal worden, maar als ‘een significante, blijvende uitdaging voor de volksgezondheid’. “Zika zal niet verdwijnen, en dus zijn modellen die ons helpen om toekomstige uitbraken te voorspellen extreem belangrijk”, zegt Matthew Baylis, hoogleraar aan het Institute of Infection and Global Health en medeauteur van de studie. “Ons model voorspelt een seizoensgebonden risico op verspreiding in het zuiden van de Verenigde Staten, zuidelijk China en in mindere mate Zuid-Europa tijdens de zomer.”

Vriendengroep doneert levensmiddelen aan bewoners FKPD

KRALENDIJK — Een groep vrienden op Bonaire heeft gisteren dertig tassen met levensmiddelen geschonken aan de huizen van Fundashon Pa Kuido Personanan Desabilitá.

De tassen werden aan de bewoners overhandigd, die ze dankbaar in ontvangst namen. Daarnaast ontvingen zij een bon voor een maaltijd bij KFC uit han-

den van Ruth van Tilburg-Obre. De vriendengroep die dit alles mogelijk heeft gemaakt bestaat uit Muys en Jose Cieremans, Tania en Gregory Obersi, Judy en

Jermainy Diaz, Lola Scandaletti, Andrea Magni, Deepak Daryanani, Ruth van Tilburg-Obre, Lucia Beck en Delno Tromp. Zij bedanken FKPD-directeur Jopie Giskus die hen met open armen heeft ontvangen en die goed werk doet voor de stichting. De vriendengroep denkt

erover om dit nogmaals te doen in de maand juni volgend jaar.

Geïnteresseerden die willen helpen kunnen contact opnemen met Jermainy Diaz via e-mail: jermainydiaz@boulevardmanagement.net of met Delno Tromp via delno33@yahoo.com.

De leden van de Schrijfclub Bonaire schrijven korte verhalen en columns, geïnspireerd op het leven in de Cariben.

Zij delen hun passie en enthousiasme graag met zoveel mogelijk lezers.

De Amigoe steunt dit initiatief met een wekelijkse publicatie.

Reacties zijn van harte welkom via schrijfclubbonaire@gmail.com

Gewone zaterdag op Bonaire

Ik google Bonaire-Amsterdam. Kolommen met vliegdata en prijzen verschijnen. De nummers op het scherm verleiden mij. In gedachten stap ik al in de trein op weg naar mijn studerende kinderen, vriendinnen, zusjes op een terras, fietspaden op Terschelling! Help, ik wil terug! Het lijstje met vluchtredenen wordt lang. Ik heb heimwee. Met een klik op het kruisje sluit ik de pagina af. Ik pak mijn to-do-lijstje en verzend een paar mails.

Op zaterdag word ik somber wakker. Gevoelens van doelloosheid en niet compleet zijn, maken me neerslachtig. Ik verstuur een app in de familiegroep en tik in: ‘470 euro: retourticket Bonaire: wie komt?’ Slechts vijf weken terug ben ik aangewaaid op Bonaire en ik voel me nog een vreemdeling. Wat deed ik eigenlijk in Nederland op zaterdag? Kastjes verven, op koopjesjacht in Amersfoort, met mijn handen in de modder van mijn tuin, boeketten kopen op de markt. Opeens weet ik het: ik ga fietsen. Een stevig tegenwindje verlicht mijn sombere gedachten. De warmte op mijn huid voelt als een zwoele zomerdag in Nederland. Tegenover Captain Don is een porch sale. Ik bekijk het gourmetstel en de surfspullen. Praat even met de bewoonster en ik leef op. Sociaal contact. Ik fiets verder. Iets voor de pizzeria sla ik af. De azuurblauwe Caribische oceaan vult mijn uitzicht. Zoute lucht prikkelt in mijn neus. Herinneringen aan de haven van Terschelling komen boven. Gekrijs van meeuwen en vissersboten maken het beeld compleet. Ik zucht diep en voel me vrij. Langzaam vult mijn vereenzaamde hart zich met het lied van

de zee. Al fietsend ontdek ik de rommelmarkt Pakus di Pruga. Ik laat me omringen door oude boeken. Weer dat bekende gevoel. Boeldagen en rommelmarkten zetten mijn tijd stil. De geur, schijnbaar doelloos rondlopen, zoekend naar dat ene. Ik koop een vaasje en bedenken van wie het zou zijn geweest. Ik vervolg mijn tocht over de Kaya Korona en kom terecht op de markt tegenover Warehouse. Hij is klein, maar ik zet mijn fiets neer en verbeeld me even dat ik rondloop op de markt in mijn oude stek. En weer voel ik me thuis. Ik neem een kippenpootje van een Surinaamse vrouw. “Nee jij hoeft niets te betalen... ik was al aan het opruimen.” Ze geeft me zomaar een knuffel, en ik, heimwee-ik, verlies me even in haar armen. Mijn fiets houdt het dapper vol over nu onverharde wegen. Ik verbaas me in het tuincentrum over de vele soorten palmbomen die er bestaan. Met een hangplant in mijn fietsmand ga ik op huis af.

Yes, dit was mijn zaterdag op Bonaire. Licht oververhit, maar opgewekt kom ik thuis. Op maandag open ik mijn mail. Mijn dagen vullen zich langzaam met zinvolle bezigheden. In gedachten maak ik nu een andere lijst. Blijven: nieuwe baan, andere mensen ontmoeten, culturen leren kennen, veel zonsondergangen meemaken en natuurlijk fietsen! Heimwee-ik... Je komt misschien weer terug. Als een golf van de zee kom je en ga je. Maar ik wacht mijn tijd af. Bonaire is nu mijn stek.

Mariëtte Oosterhoff

Weer vuilnisman aangereden

PHILIPSBURG — Op St. Maarten raakte gisteravond voor de tweede keer in korte tijd een vuilnisman gewond tijdens een aanrijding. Een auto, een SUV, knalde tegen de achterkant van de vuilniswagen aan en verwondde één van de twee vuilnismannen die daar aan het werk waren.

Het slachtoffer raakte niet zwaargewond, maar de chauffeur van de SUV klaagde over pijn in zijn nek en voet. Paramedici behandelden beide gewonden ter plekke. De politie zette het gebied bij aankomst af en bracht de

chauffeur van de SUV naar huis. Op 11 december botste ook een auto tegen de achterkant van een vuilniswagen van hetzelfde bedrijf en

raakte een vuilnisman ernstig gewond. De man had een gebroken been en werd naar de EHBO gebracht voor verdere behandeling.

Our greatest gift is

Thank you for being a part of the RBC family of employees, clients and partners. YOU are what makes this season so special.

Merry Christmas from RBC Royal Bank.

It's All About You

Royal Bank

FRASA INTERNATIONAL TRADING N.V.

CAREER OPPORTUNITY

Frasa International Trading N.V. is looking for a

Food Service Manager

Goal:

The position of food service manager consists of planning, directing, or coordinating activities of an organization or department that serves food and beverages

Job Description:

Responsible for overseeing and directing the organization's financial goals, objectives, and budgets. Meets with the Board and other company executives to develop financial goals and budgets.

Job Responsibilities include:

- Meeting Sales Goals, Negotiation, Selling to Customer Needs, Motivation for Sales, Sales Planning, Building Relationships, Coaching, Managing Processes, Market Knowledge, Developing Budgets, Staffing
- Oversee the inventory and ordering of food, beverage, and supplies
- Determines annual unit and gross-profit plans by implementing marketing strategies; analyzing trends and results.
- Establishes sales objectives by forecasting and developing annual sales quotas, projecting expected sales volume and profit for existing and new products.
- Implements sales programs by developing field sales action plans.
- Maintains sales volume, product mix, and selling price by keeping current with supply and demand, changing trends, economic indicators, and competitors.
- Establishes and adjusts selling prices by monitoring costs, competition, and supply and demand.
- Maintains staff by recruiting, interviewing, selecting, orienting, training and sometimes fire employees.
- Maintains staff job results by counseling and disciplining employees; planning, monitoring, and appraising job results.
- Maintains professional and technical knowledge by attending educational workshops; reviewing professional publications; establishing personal networks; participating in professional societies.
- Contributes to team effort by accomplishing related results as needed.

Job Requirements:

- Completed HBO education or similar training.
- Commercially inclined.
- Knowledge of marketing and/or procurement.
- Good interpersonal skills and the ability to communicate in English, Papiamentu, Spanish and Dutch - in writing and verbally.
- Willingness to be open to learning and growing
- Interpersonal skills to work as an integral part of a team
- Ability to adapt to changes and respond effectively to people in varied circumstances.
- Skilled in Microsoft Office, with strong knowledge of Excel and PowerPoint.

Join our team of friendly professionals!

We offer competitive wages and excellent working conditions.

If you are interested please send your application to Human Resources Department hr@frasaaruba.com only short listed applicants will be contacted.

Verdachte aanslag Berlijn gedood in Milaan

Italiaanse politie en forensisch onderzoeksteam rondom het lichaam van de verdachte terrorist Anis Amri.

MILAAN — De Tunesiër die hoogstwaarschijnlijk de aanslag op een kerstmarkt in Berlijn pleegde, is doodgeschoten in Milaan. Dat bevestigde de Italiaanse minister Marco Minniti (Binnenlandse Zaken) vandaag op een persconferentie.

De terreurverdachte was volgens Italiaanse media 's nachts buiten een treinstation staande gehouden door de politie. Toen de man om zijn legitimatie werd gevraagd, zou hij direct het vuur hebben geopend. Bij het vuurgevecht dat volgde, raakte een agent gewond en kwam de verdachte om het leven. De Italiaanse politie was volgens de eerste berich-

ten niet gericht op zoek naar de Tunesiër. Hij zou bij een routinecontrole zijn aangesproken. Volgens een politiebroun blijkt uit de afgenomen vingerafdrukken dat het inderdaad gaat om Anis Amri. Uit een treinkaartje dat naderhand werd aangetroffen op het lichaam van de man, blijkt volgens regionale media dat hij 's nachts om 01.00 uur per trein was aangekomen in de stad. Zo'n twee uur later vond de fatale confrontatie met de politie plaats. De verdachte zou via Frankrijk naar Italië zijn gereisd. De Europese veiligheidsdiensten zijn al dagen op zoek naar Amri, die maandag volgens de Duitse autoriteiten met een vrachtwagen inreed op een kerstmarkt in Berlijn. Daarbij kwamen twaalf

De foto's van Anis Amri, zoals die werden uitgedeeld door de Duitse politie.

mensen om het leven. Op en in de truck werden vingerafdrukken en een persoonlijk document van de Tunesiër aangetroffen. De Italiaanse

politie zoekt nog uit of het vuurwapen dat de man in Italië gebruikte, ook het wapen was waarmee hij in Berlijn de truck kaapte.

Toch geen VN-oordeel nederzettingen Israël

NEW YORK — De VN-Veilighedsraad velde gisteren volgens diplomaten toch geen oordeel over de Israëlische nederzettingen in bezet gebied.

Egypte was als tijdelijk lid van de raad van plan een resolutie in te dienen waarin Israël wordt opgeroepen 'onmiddellijk en volledig te stoppen met alle nederzettingenactiviteiten in het bezette Palestijnse gebied, inclusief Oost-Jeruzalem'. Maar de stemming is uitgesteld, volgens een westerse diplomaat zelfs 'mogelijk voor onbepaalde tijd'. Dat

zou het resultaat zijn van overleg op hoog niveau tussen de Israëlische en de Egyptische regering. President Abdel Fattah al-Sisi zou persoonlijk de VN-missie van zijn land opdracht hebben gegeven de resolutie nu niet in stemming te brengen.

De Veiligheidsraad heeft in het verleden al in diverse resoluties uitgesproken dat de Israëlische nederzettingen in strijd zijn met het internationaal recht en vrede in de weg staan. Maar vaststellen dat ze moeten verdwijnen zou een flinke stap verder gaan.

Trump wil nucleair arsenaal sterk uitbreiden

WASHINGTON — Donald Trump heeft vandaag zijn tweet over het versterken van het Amerikaanse nucleaire wapenarsenaal verduidelijkt. "Laat het maar een wapenwedloop worden", zei de aankomend president van de Verenigde Staten vrijdag tegen *MSNBC*. "We zullen ze op iedere stap verslaan en het langer volhouden dan alle anderen."

Een dag eerder had Trump via Twitter laten weten dat de VS wat hem betreft 'de nucleaire capaciteiten flink moeten uitbreiden en versterken'. Als hij de daad bij het woord voegt, zou dat een breuk betekenen met het beleid van de afgelopen tientallen jaren om het aantal kernwapens juist te verminderen. Trumps perswoordvoerder gaf later een heel andere uitleg aan de tekst die zijn chef via Twitter verstuurdde. "Aankomend president Trump verwees naar de dreiging van nucleaire proliferatie en de noodzaak om die tegen te gaan", beweerde woordvoerder Jason Miller. "Hij heeft ook gewezen op de noodzaak om onze nucleaire afschrikking te verbeteren en moderniseren."

De Russische president Poetin, die gisteren zelf pleitte voor modernisering van het

kernwapenarsenaal van zijn land, reageerde vandaag rustig. Hij deed Trumps opmerking af als 'niets bijzonders' en herhaalde nog eens dat het Russische leger 'sterker is dan iedere potentiële agressor'. Amerika heeft al de grootste voorraad kernwapens ter wereld. Het voornaamste doel was tijdens de Koude Oorlog afschrikking tegen de Sovjet-Unie, die er ook duizenden bouwde. Als Trump zijn voornemen uitvoert, zou dat een breuk betekenen met het beleid van de afgelopen tientallen jaren. Een van Trumps voor-gangers, president Ronald Reagan, stelde in 1982 voor het aantal kernwapens juist gestaag te verminderen, om de wapenwedloop met de toenmalige Sovjet-Unie te stoppen. Negen jaar later tekenden de VS en Rusland er voor het eerst een verdrag

Poetin verwacht herstel banden met Oekraïne

MOSKOU — De Russische president Vladimir Poetin heeft er vertrouwen in dat de relatie tussen Moskou en Kiev 'vroeg of laat' weer zal normaliseren. Poetin zei dat vandaag op de jaarlijkse persconferentie die hij tegen het einde van het jaar houdt.

Rusland en Oekraïne ruziën onder meer over de Russische inlijving van de Krim en de bemoeienis van Moskou met het conflict in Oost-Oekraïne. Volgens Poetin kan de brug die wordt gebouwd tussen Rusland en het schiereiland helpen bij ontwikkelen van humanitaire en commerciële banden tussen de landen,

als de relatie tussen Kiev en Moskou weer iets beter is. De president zei ook dat Rusland over enkele dagen begint met het leveren van aardgas aan de Krim. De Russen bouwen een gaspijpleiding tussen het geannexeerde schiereiland en het Russische vasteland. "In de komende twee of drie dagen kondigen we aan dat de werkzaamheden zijn voltooid en het leveren van gas is begonnen", aldus Poetin.

over, het Strategic Arms Reduction Treaty (START). Vertrekkend president Barack Obama en zijn toenmalige Russische ambtgenoot Dmitri Medvedev tekenden in 2010 in Praag een nieuw verdrag om het aantal operationele kernwapens en het aantal lanceerinstallaties verder te verminderen. Beide landen hebben afgesproken om aan het einde van de looptijd, in 2020, nog maximaal 1550 inzetbare kernkoppen te hebben. Dat zijn er nog altijd ruimschoots voldoende om de wereld te vernietigen.

Toeval of niet, in Moskou ging het gisteren ook over kernwapens. President Vladimir Poetin zei volgens persbureau TASS dat Rusland 'de strategische kernwapens moet versterken en daartoe raketten moet ontwikkelen die in staat zijn de raketafweersystemen van de toekomst te omzeilen'. Andere landen die kernwapens bezitten zijn China, Frankrijk, Groot-Brittannië, India, Pakistan, Noord-Korea en hoogstwaarschijnlijk Israël.

Kabinet komt met uitstalverbod voor tabak

DEN HAAG — De regering komt met een wetsvoorstel om het zichtbaar uitstallen van tabaksproducten te verbieden. Staatssecretaris Martin van Rijn (Volksgezondheid) had de brancheorganisaties tot 15 december de tijd gegeven om zelf met een voorstel te komen, maar concludeert nu dat hun plannen ontoereikend zijn.

De Tweede Kamer riep Van Rijn al eerder op met wetgeving te komen, maar de staatssecretaris wilde de verkopers van tabaksproducten een kans geven eerst zelf met een plan op de proppen te komen. De brancheorganisatie voor supermarkten, het CBL, kwam eerder al met een voorstel voor een zogenoemde displayban. Het CBL wilde dan echter wel dat andere verkopers van tabaksproducten, zoals sigarenboeren en tankstations,

zouden volgen. Van Rijn stelt dat de brancheorganisaties van die winkels in hun voorstellen niet ver genoeg gaan, schrijft hij vandaag in een brief aan de Tweede Kamer. Zo stelt de NSO, de organisatie van tabaks- en gemakzaken, onder meer voor om vanaf 2020 geen gevelreclame meer te tonen. Aan een volledig uitstalverbod wil de NSO echter niet. De vertegenwoordigers van de tank-

stations lieten weten halverwege 2019 met plannen voor een gedeeltelijk uitstalverbod te kunnen komen. Omdat de organisaties hiermee niet voldoen aan de oproep van de Kamer komt de staatssecretaris nu met een wetsvoorstel. KWF Kankerbestrijding noemt de maatregel een belangrijke stap in het beschermen van de jeugd tegen 'dit dodelijke product'. Volgens de belangenorganisatie worden in Nederland op meer dan 30.000 verkooppunten tabaksproducten verkocht. "Uit onderzoek blijkt dat blootstelling aan tabaksproducten de kans verdubbelt dat jongeren beginnen met roken of blijven roken."

'Terroristen reizen te makkelijk door EU'

DEN HAAG — Zo lang openbare camera's uit privacyoverwegingen niet worden gekoppeld aan inlichtingen- en opsporingsdiensten, blijft het voor terroristen mogelijk om per trein ongezien van Berlijn via Frankrijk naar Milaan te reizen. Dat zegt voormalig directeur Pieter Cobelens van de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD) in een reactie op het doodschieten van de vermoedelijke aanslagpleger op de kerstmarkt in Berlijn.

Cobelens zegt 'helemaal niet verbaasd te zijn' dat terreurverdachte Anis Amri per trein over ten minste twee landsgrenzen heeft kunnen reizen, zonder dat de extra waakzame opsporingsdiensten alarm sloegen. Daarbij is de Tunesiër ondanks cameratoezicht op de stations niet opgevalen, hoewel er massaal naar hem werd uitgekeken. "Alle technieken zijn aanwezig om dat cameratoezicht te koppelen aan de opsporing van verdachten, maar uit vrees voor aantasting van privacy durven we die in Europa niet te ge-

bruiken", zegt Cobelens, die tegenwoordig als adviseur ijvert voor brede toepassing van zulke systemen. Door middel van gezichtsherkenning en zoekmachines zouden inlichtingen- en veiligheidsdiensten veel sneller terreurverdachten kunnen opsporen. "In de Verenigde Staten zijn ze daar veel verder mee dan in Europa. Op Schiphol worden er voorzichtig proeven mee genomen, maar dat is niet genoeg." Het voorbeeld van terreurverdachte Amri moet de politici in Nederland en Europa wakker schudden om die

opsporingssystemen ook hier toe te staan en in te voeren. In Duitsland heerst tot dusver grote aversie tegen openbare camera's uit vrees voor aantasting van de privacy. Cobelens: "De techniek moet ons helpen, willen we voorkomen dat ook in ons land het kalf verdrinkt en we pas later de put gaan dempen. Dat zeg ik ook om het leven van mijn negen kleinkinderen gezellig te houden. In de strijd tegen terrorisme moeten echt grotere stappen worden gemaakt." Hij noemt de in Europa heersende tweestrijd tussen privacybelangen en opsporingsnoodzaak 'gelu'. Aanslagen als op de kerstmarkt in Berlijn kunnen volgens hem ook in Nederland gebeuren. "Het is niet de vraag of, maar wanneer. We zijn in Nederland net zo kwetsbaar als in Duitsland."

Arrestaties in Duisburg voor plannen aanslag

DUISBURG — Speciale eenheden van de politie hebben in Duisburg twee mannen opgepakt die plannen hadden om een aanslag op winkelcentrum Centro in Oberhausen te plegen. Het gaat om twee broers van 28 en 31 jaar oud die zijn geboren in Kosovo, zo meldde de politie vannacht.

"Op dit moment wordt koortsachtig onderzocht hoe ver de voorbereidingen gevorderd zijn en of er meer-

dere personen bij betrokken zijn", liet de politie weten. Meer informatie willen de autoriteiten nog niet geven.

Eerder op de dag was de politie na informatie van veiligheidsdiensten met vele manschappen uitgerukt naar het winkelcentrum en de nabijgelegen kerstmarkt.

Na de sluiting van de winkels en de kerstmarkt rond 22.00 uur 's avonds vertrok een groot deel van de politie.

Gijzelnemers geven zich over Kaping Libisch vliegtuig beëindigd

Het gekaapte vliegtuig met 118 inzittenden landde vanmorgen op de luchthaven van Malta.

VALETTA — Voor de passagiers van het gekaapte Libische vliegtuig dat stilstaat op de luchthaven van Malta zit de angstige belevenis erop. De kapers hebben alle reizigers en bemanningsleden laten gaan.

Premier Joseph Muscat van Malta meldde vanmiddag via Twitter dat de kapers van een Libisch passagiersvliegtuig zich hebben overgegeven. Ze werden opgepakt nadat ze het vliegtuig samen met de laatste bemanningsleden hadden verlaten. Op tv-beelden was te zien hoe mensen de Airbus A320

van Afriqiyah Airways via een trap verlieten. In totaal waren 118 mensen aan boord van het toestel: 111 passagiers en zeven bemanningsleden.

Volgens *The Times of Malta* zeggen de kapers 'pro-Kaddafi' te zijn en te beschikken over handgranaten. Ze ga-

ven eerder aan dat ze bereid waren de passagiers te laten gaan, maar niet de bemanning. Wat zij met hun actie wilden bereiken is nog onduidelijk. De vroegere dictator Muammar Kaddafi werd in 2011 tijdens een volksofstand gedood. De toestand in het land is nog altijd chaotisch. Het toestel voerde een vlucht uit van Sebha in het zuidwesten van Libië naar de hoofdstad Tripoli toen het werd gekaapt. De piloot pro-

beerde volgens een bron op de luchthaven van Tripoli op de oorspronkelijke bestemming te landen, maar de kapers dwongen hem naar Malta te gaan, zo'n 500 kilometer ten noorden van Libië in de Middellandse Zee.

Na de landing omsingelden de Maltese veiligheidstroepen het vliegtuig. Andere vluchten van of naar de internationale luchthaven van Malta waren geannuleerd of omgeleid.

Euro

Plus

AMSTERDAM — De AEX-index in Amsterdam stond vandaag in een tamme kerstsessie een fractie in de plus. Ook elders in Europa bleven de graadmeters dicht bij huis. In de hoofdindex op Beursplein 5 was verzeke- raar NN Group de sterkste stijger. De AEX noteerde kort na de openingsbel op Wall Street 0,1 procent in de plus op 482,82 punten. De MidKap klon 0,3 procent naar 684,01 punten. Parijs steeg 0,1 procent, maar Frankfurt daalde 0,2 procent. De graadmeter in Londen, die vrijdag een halve sessie afwerkte, sloot nagenoeg vlak. NN voerde de AEX aan met een winst van 4 procent. Delta Lloyd zakte in de MidKap 0,3 procent naar 5,31 euro. De financiële sector stond in heel Europa in de schijnwerpers, door miljardenschikkingen van Deutsche Bank en Credit Suisse in de VS en de aanstaande reddingsoperatie voor de noodlijdende Italiaanse bank Monte dei Paschi. De euro werd voor 1,0436 dollar verhandeld, tegen 1,0426 dollar bij het Europese slot een dag eerder. De prijs van een vat Amerikaanse olie zakte 0,6 procent tot 52,63 dollar. Brentolie werd 0,5 procent goedkoper bij 54,75 dollar per vat.

Tokio

Rustig

TOKIO — De Aziatische beurzen zijn vandaag met overwegend kleine verliezen het kerstweekeinde ingegaan. Vanwege de aankomende feestdagen was de handelssessie in het Verre Oosten zeer rustig van aard. Daarbij was de toonaangevende Japanse markt gesloten. De Nikkei eindigde gisteren nog licht lager op 19.427,67 punten. In Tokio is de beurs maandag, op Tweede Kerstdag, overigens wel open. Ook in Zuid-Korea wordt dan ook gehandeld. De Kospi in Seoul ging het weekeinde met een klein verlies (0,2 procent) in. De Hang Seng in Hongkong stond tussentijds op een verlies van 0,5 procent. In Sydney zakte de All Ordinaries 0,3 procent. De sessie in Australië stond enigszins onder druk door het bericht dat de politie in Melbourne mensen heeft opgepakt voor het beramen van een terroristische aanslag.

Wall Street

Vlak

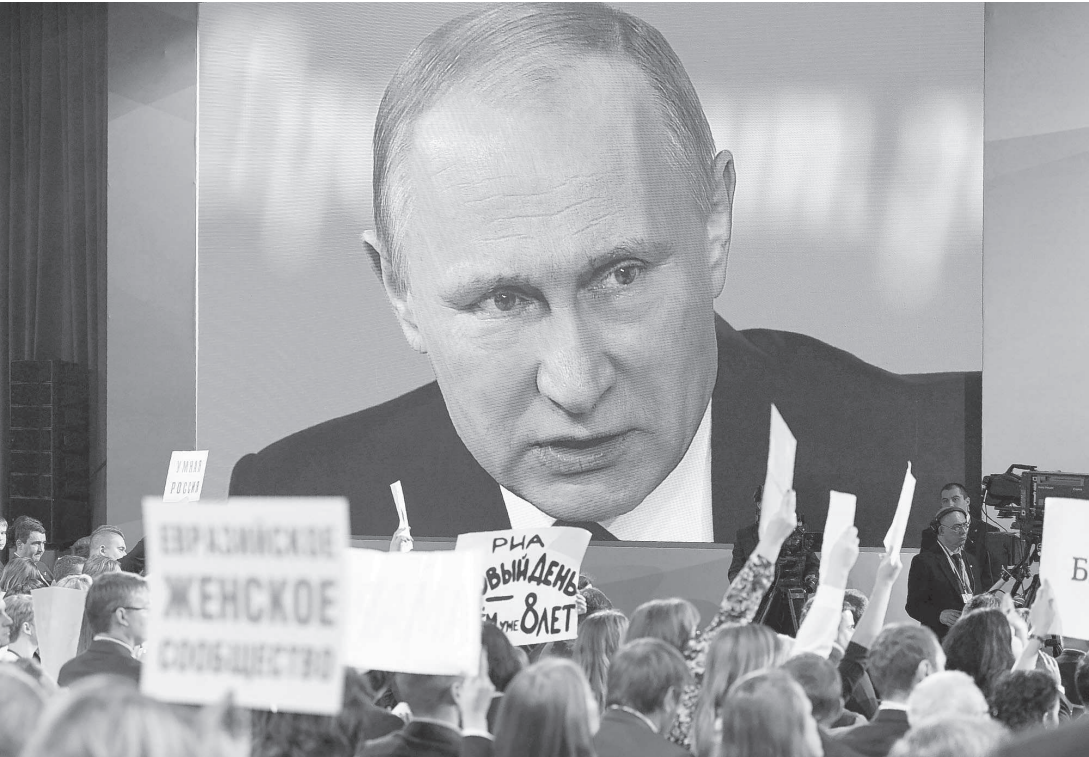
NEW YORK – De aandelenbeurzen in New York zijn vandaag vlak geopend. In de aanloop naar Kerstmis ontbreekt het aan richtinggevend nieuws, dat de opmars van de afgelopen weken op Wall Street van nieuwe brandstof zou kunnen voorzien. De Dow-Jonesindex noteerde kort na aanvang licht lager op 19.915 punten. De brede S&P 500 was vlak op 2261 punten en de technologiebeurs Nasdaq was eveneens onveranderd, op 5448 punten. De Dow bereikte dinsdag op een haar na de historische mijlpaal van 20.000 punten, maar gaf in de afgelopen dagen weer heel licht terrein prijs. Ook de andere graadmeters in New York noteren rond de hoogste standen ooit, maar wisten de afgelopen dagen geen nieuwe winst meer te boeken. De Dow heeft dit jaar nu ruim 14 procent gewonnen, terwijl de S&P 500 in 2016 bijna 11 procent vooruit ging.

Poetin: Russische economie krabbelt op

MOSKOU — De Russische economie liet de afgelopen maanden ‘een positieve trend’ zien en komt uit de economische crisis. Dat heeft de Russische president Vladimir Poetin vandaag gezegd in zijn jaarlijkse persconferentie die hij tegen het einde van het jaar houdt.

Poetin denkt dat de economie dit jaar met 0,5 tot 0,6 procent zal krimpen, na een economische neergang met 3,8 procent in 2015. In november was volgens de president zelfs een kleine groei te zien. De inflatie wordt voor 2016 geraamd op 5,5 procent met een begrotingstekort van 3,7 procent, wat volgens Poetin ‘een acceptabel tekort’ is. Rusland werd als grote olieproducent hard geraakt door de lage oliepijzen en heeft te kampen met de westerse sancties voor onder meer het annexeren van de Krim. Daardoor staan de overheidsfinanciën flink onder druk en moest worden bezuinigd, waaronder op defensie. Om de gevolgen van de sancties te compenseren

Vladimir Poetin op groot scherm tijdens zijn jaarlijkse persconferentie.

heeft het Kremlin ingezet op meer binnenlandse productie. Poetin verklaarde daarbij dat de Russische graan- oogst dit jaar het recordniveau van 119 miljoen ton zal bereiken, wat volgens hem ‘een uitstekend resultaat’ is.

Ook is Moskou bezig staatsbezittingen te privatiseren om extra inkomsten te genereren. Onlangs werd nog bekend dat het staatsinvesteringsfonds van Qatar en grondstoffenbedrijf Glencore voor meer dan 10 miljard

euro een groot belang kopen in het Russische staatsolieconcern Rosneft, de grootste privatiseringsactie in Rusland ooit. Volgens Poetin is dat geld inmiddels ontvangen door de overheid.

Economie harder gegroeid dan gedacht

DEN HAAG — De Nederlandse economie is in het derde kwartaal iets harder gegroeid dan gedacht. De omvang van de economie nam met 0,8 procent toe, waar eerder nog werd uitgegaan van 0,7 procent groei. Dat bleek vandaag uit de tweede raming van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Het tiende kwartaal van groei op rij is vooral te danken aan de toegenomen consumptie van gezinnen en investeringen. Ook de export droeg positief bij. Ten opzichte van de eerste berekening is de groei van de consumptie van gezinnen en van de investeringen iets naar boven bijgesteld. De consumptie van de overheid werd daarentegen wat teruggeschoefd.

De Nederlandse economie was vorig kwartaal 2,4 procent groter dan in het derde kwartaal van 2015. Volgens het CBS zijn de economische omstandigheden de afgelopen maanden

verder verbeterd. Onder meer het consumentenvertrouwen nam toe en de productie in de industrie zat ook verder in de lift. Alle indicatoren voor de groei staan momenteel boven hun langjarig gemiddelde. Volgens de tweede berekening steeg het aantal banen in het derde kwartaal met 24.000 ten opzichte van een kwartaal eerder. Bij de eerste raming werd nog uitgegaan van 26.000 nieuwe banen. De sterkste banengroei vond met 18.000 plaats in de zakelijke dienstverlening, vooral de uitzendbranche, en in de bedrijfstak handel, vervoer en horeca (10.000).

De overheidsschuld daalde in het derde kwartaal met 9 miljard euro tot 428 miljard euro. De schuldquote, de overheidsschuld als percentage van het bruto binnenlands product (bbp), daalde voor het zesde kwartaal op rij en kwam uit op 61,9 procent. De schuldquote staat al sinds 2011 boven de Europese afgesproken norm van 60 procent.

Monte dei Paschi vraagt staatssteun aan

SIENA — De noodlijdende Italiaanse bank Monte dei Paschi di Siena heeft officieel aangekondigd een verzoek in te dienen bij de Italiaanse overheid voor staatssteun. De bank spreekt in een verklaring van een ‘voorzorgmaatregel’ om het kapitaal te verhogen.

De Italiaanse regering stelde afgelopen nacht een reddingsfonds van 20 miljard euro in voor in nood verkerende banken. Gisteren strandden de pogingen van Monte dei Paschi om zelf geldschietters te vinden. Zonder extra kapitaal is de oudste bank ter wereld gedoemd ten onder te gaan, daarbij mogelijk andere banken meesleurend. Volgens Europese regels moeten beleggers eerst bloeden bij de ondergang van een bank. In het geval van Monte dei Paschi zijn dat relatief

veel kleine beleggers, die bijvoorbeeld hun pensioen kwijt dreigen te raken. “Het doel van de staatssteun is de spaartegoeden van burgers zo veel mogelijk te beschermen en de bankensector van Italië te versterken”, zei de nieuwe Italiaanse premier Paolo Gentiloni over het reddingsfonds. Eurogroepvoorzitter Jeroen Dijsselbloem benadrukte in een reactie dat aandeel- en obligatiehouders moeten opdraaien voor de redding van een Europese bank. Tegelijkertijd wees hij op het belang van compensatie voor kleine beleggers, die bij de zogeheten bail-in hun pensioen zien verdampen. “De Europese regels verzetten zich hier ook niet tegen, maar dat kost natuurlijk wel veel geld”, aldus de minister van Financiën. “Het totaal van de oplossingen moeten we afwachten, dat is er nog niet.”

Aruba Animal Shelter
Cats and Dogs
awaiting Adoption
www.arubaanimalshelter.com

Delta Lloyd stemt in met overnamebod NN Group

AMSTERDAM — Delta Lloyd heeft zijn eerdere verzet tegen een overname door NN Group (Nationale-Nederlanden) laten varen. De verzekeringsbedrijven zijn het eens geworden over de transactie, lieten zij vandaag weten.

NN Group heeft zijn bod verhoogd naar 5,40 euro per aandeel Delta Lloyd, tegen 5,30 euro eerder. De overname heeft daardoor een totale waarde van 2,5 miljard euro. Delta Lloyd wees het eerdere bod van NN als te laag van de hand. Het bedrijf gaf daarbij echter ook aan substantiële voordelen te zien in een mogelijke deal. Het nieuwe bod wordt door het bestuur aangeraden, omdat het in ‘het beste belang’ zou zijn van het bedrijf en alle betrokkenen. Delta Lloyd-bestuursvoorzitter Hans van der Noordaa kon nog niet aangeven hoe zijn aandeelhouders tegen het bod aankijken. Hij sprak echter het volste vertrouwen uit in hun steun. Van der Noordaa riep NN eerder op tot een significante verho-

Foto: Shutterstock

ging van het bod, nu benadrukte hij echter ook andere zaken dan de prijs die ervoor zorgen dat de deal met NN een goede is. Daarbij wees hij onder meer de op

moelijke positie die levensverzekeraars hebben, door de lage rente en de stevige concurrentie. Die maakt consolidatie in de markt onvermijdelijk. De bedrij-

ven verwachten samen een sterke speler in Nederland en België te kunnen vormen, op het gebied van pensioenen, schadeverzekeringen en vermogensbeheer.

Deutsche Bank treft miljardenschikking in VS

FRANKFURT — Deutsche Bank heeft een schikking getroffen met de Amerikaanse autoriteiten over de verkoop van risicovolle hypotheekbeleggingen in aanloop naar de financiële crisis. Het financiële concern liet vannacht weten dat er een akkoord is met het Amerikaanse ministerie van Justitie.

Deutsche Bank betaalt een boete van 3,1 miljard dollar (circa 3 miljard euro). Daarnaast stelt de bank een bedrag van 4,1 miljard dollar ter beschikking voor verlichting van de hypotheeken bij de Amerikaanse klanten. Amerikaanse autoriteiten stelden eerder dit jaar een boete van 14 miljard dollar voor om verdere vervolging af te kopen. Deutsche Bank wees die schikking af. De bank had voorzieningen ter waarde van ruim 6 miljard dollar getroffen in verband met de dreigende boete. Tegen Deutsche Bank lopen nog enkele andere grote zaken, onder andere voor valutamanipulatie en verdachte handelstransacties in Rusland.

Naast de schikking met Deutsche bank over wangedrag, dat uiteindelijk leidde tot het ineenvallen van de Amerikaanse huizenmarkt en een wereldwijde financiële crisis, kwamen de autoriteiten ook tot een akkoord met het Zwitserse Credit Suisse. Dat financiële concern betaalt circa 5,3 miljard dollar. Daarvan gaat 2,8 miljard dollar naar huiseigenaren en gemeenschappen die werden getroffen door het kelderen van de huizenprijzen. Naar verluidt had Credit Suisse een voorstel van 5 tot 7 miljard dollar eerder afgewezen. De boete komt voort uit een initiatief van president Barack Obama in 2012. Die wilde de banken verantwoordelijk houden voor de hypotheekproducten die ze verkochten terwijl ze investeerders misleidden over de risico's. De praktijken speelden een grote rol bij de crisis. Een reeks Amerikaanse banken is al beboet. Nu richten Amerikaanse aanklagers zich op Europese banken. Naast Credit Suisse en Deutsche Bank zijn dat Royal Bank of Scotland, Barclays en HSBC.

Van Dijkhuizen mag baas ABN Amro worden

AMSTERDAM — De toezichthouders zijn akkoord gegaan met de benoeming van Kees van Dijkhuizen tot topman van ABN Amro. Dat meldde het financiële concern vandaag. Van Dijkhuizen, de financieel directeur van ABN Am-

ro, volgt per 1 januari Gerrit Zalm op. De raad van commissarissen van ABN is een externe zoektocht begonnen naar een nieuwe financiële directeur. In de tussentijd is Alexander Rahusen, hoofd controlling, benoemd als ad interim financieel directeur.

*The donkeys
have moved to...*
BRINGAMOSA
DONKEY SANCTUARY ARUBA
For directions or information: www.arubandonkey.org
or call 593 2933

NEW YORK			AMSTERDAM		
	23-Dec			23-Dec	
DOW JONES	19908.61	-0.05%	AEX	482.89	+0.09%
S&P 500 INDEX	2260.70	-0.01%	ARCELORMITTAL	7.05	-1.14%
NASDAQ	5446.69	-0.01%	AEGON NV	5.25	-0.11%
AMAZON.COM INC	759.92	-0.84%	KONINKLIJKE AHOL	19.66	-0.28%
APPLE INC	116.11	-0.15%	AKZO NOBEL	59.26	-0.05%
BAIDU INC-SP ADR	163.74	+0.52%	ASML HOLDING NV	105.55	+0.09%
BERKSHIRE HATH-B	164.92	-0.67%	DSM (KONIN)	57.14	+0.18%
BOEING CO/THE	157.28	-0.11%	HAL TRUST	176.70	+0.23%
CITIGROUP INC	60.69	+0.33%	HEINEKEN NV	71.03	+0.03%
COCA-COLA CO	41.61	+0.15%	ING GROEP NV	13.58	-0.59%
WALT DISNEY CO	105.16	-0.25%	KPN (KONIN) NV	2.79	-0.14%
3D SYSTEMS CORP	14.31	+0.77%	KONINKLIJKE PHIL	28.92	-0.14%
EBAY INC	29.67	+0.44%	RANDSTAD HOLDING	51.89	+0.33%
FACEBOOK INC-A	116.58	-0.70%	RELX NV	15.90	-0.31%
GENERAL ELECTRIC	31.84	+0.06%	ROYAL DUTCH SH-A	25.92	-0.33%
ALPHABET INC-A	807.08	-0.32%	TOMTOM	8.39	+0.82%
HP INC	15.11	-0.23%	TOTAL SA	48.28	+0.19%
HOME DEPOT INC	135.00	-0.32%	UNILEVER NV-CVA	39.16	-0.20%
INTEL CORP	36.79	-0.38%	W.P. STEWART HOL	347.52	-0.41%
JOHNSON&JOHNSON	115.76	+0.28%	SCOTTIABANK FUNDS		22-Dec
MICROSOFT CORP	62.96	-0.94%	MONEY MARKET	13.0760	0.00%
PROCTER & GAMBLE	85.07	+0.71%	US DOLLAR BOND	2.6006	-0.02%
ROYAL DUTCH-ADR	54.20	+0.01%	GLOBAL GROWTH	2.5723	-0.61%
STARBUCKS CORP	57.05	-0.11%	US GROWTH	14.0645	-0.29%
TWITTER INC	16.50	+0.55%	CANADIAN GROWTH	2.6794	-0.42%
WAL-MART STORES	69.53	-0.09%	FUNDS		22-Dec
WHOLE FOODS MKT	31.91	+0.16%	BGF CONT EUR FLEX	16.37	+0.03%
EXCHANGE TRADED FND			BGF EMKT BOND	19.93	+0.06%
ALERIAN MLP - AMLP	12.70	+0.40%	BGF FIX INC GBL OP	13.44	-0.07%
ISH GBL HY BD - GHYG	48.27	+0.09%	BGF GBL ALLOCATION	50.76	-0.14%
ISH IBOXX HY BD - HYG	86.44	0.00%	BGF USD CORE BOND	16.63	+0.12%
ISH SELECT DIV - DIVY	89.21	+0.01%	BGF USD HI YIELD BND	30.04	+0.17%
ISH MSCI EMKT - EEM	34.18	+0.29%	TEMPLETON GBL BND	24.08	-0.04%
ISH MSCI PAC - EPP	39.35	-0.59%	TEMPLETON ASIAN SM	40.43	-0.98%
ISH RUSSELL - IRVY	134.11	+0.07%	CURRENCIES		23-Dec
ISH S&P 500 - SPY	122.90	-0.03%	YENUSD	117.2400	-0.23%
ISH EUROPE - IEV	38.47	+0.18%	EURUSD	1.0461	+0.18%
POWERSH-QQQ	119.94	-0.15%	CANUSD	1.3518	+0.19%
POWERSHARES DB C	15.55	+0.23%	GBPUSD	1.2255	-0.38%
SPDR S&P INT DIV-DWXX	35.61	+0.07%	COMMODITIES		23-Dec
SPDR S&P MID 400	303.55	+0.10%	OIL WTI	52.79	-0.30%
SPDR S&P 600 SMA	121.26	+0.05%	GOLD	1134.95	+0.58%
VANGUARD REIT - VNQ	80.78	+0.21%	SILVER	15.7910	-0.02%
WSDMTJR JAP H-EQ-DXJ	50.66	-1.20%	WHEAT	397.0000	-0.63%
Source Bloomberg					

A Standard Of Excellence Since 1916

MCB

MADURO & CURIEL'S BANK N.V.
Private Banking & Investment Services

Lio Capriles Banking Center, Schottegatweg (Oost) z/n
P.O. Box 305, Curaçao, Tel. 466-1818, Fax. 466-1633
e-mail: pbis@mcb-bank.com, website: www.mcb-bank.com/pbis

NAC stuurt trainer Dijkhuizen weg

Foto: VoetbalPrimeur

Marinus Dijkhuizen en NAC Breda na een dramatisch eerste seizoenshelft uit elkaar.

BREDA — NAC Breda heeft gisteren afscheid genomen van trainer Marinus Dijkhuizen. De 44-jarige Westlander kreeg tijdens een gesprek met de clubleiding te horen dat zijn contract, dat komende zomer afloopt, niet wordt verlengd. Beide partijen besloten toen per direct uit elkaar te gaan.

Dijkhuizen stapte in oktober vorig jaar in bij NAC, kort nadat hij was ontslagen bij de Engelse club Brentford. De gewenste terugkeer naar de eredivisie bleef vorig seizoen uit voor de club uit Breda. NAC eindigde weliswaar als derde in de Jupiler League, maar in de laatste ronde van de play-offs om promotie/degradatie bleek streekgenoot Willem II te sterk.

Dit seizoen presteert de 'Parel van het Zuiden' bijzonder wisselvallig. Halverwege het seizoen staat NAC op de

achtste plaats, tien punten van koploper VVV-Venlo. "Toen Marinus vorig seizoen werd aangesteld, was hij voor ons de juiste persoon op de juiste plek", zei technisch directeur Hans Smulders. "Afgelopen zomer hebben wij ervoor gekozen om de selectie volledig te vernieuwen en voornamelijk jonge, ambitieuze spelers aan te trekken. Wij zijn tot het inzicht gekomen dat deze combinatie in het huidige seizoen niet optimaal verloopt." Het heeft ertoe geleid dat Dijkhuizen nu al vertrekt uit Breda. De clubleiding van NAC hoopt op korte termijn een opvolger te presenteren. De oud-profvoetballer van onder meer SC Cambuur en FC Utrecht werkte eerder als hoofdtrainer bij Excelsior, ook een van de clubs waarvoor hij heeft gespeeld. Dijkhuizen leidde de Rotterdamse ploeg in 2014 naar de eredivisie en wist zich daarin met Excelsior in het daaropvolgende seizoen te handhaven.

Sport

Sportevenementen weg uit Rusland

LAUSANNE — De internationale schaatsunie ISU heeft besloten de finale van de wereldbeker langebaan weg te halen uit Tsjeljabinsk. Aanleiding is het recente rapport over massaal dopinggebruik in Rusland dat het mondiale antidopingbureau Wada presenteerde. Dat zei voorzitter Jan Dijkema van de ISU gisteren. Daarnaast geeft Rusland zelf twee internationale biatlonevenementen terug.

Uit dit rapport van de Canadese onderzoeker Richard McLaren kwam naar voren dat meer dan duizend Russische sporters zich tussen 2011 en 2015 bezondigden aan doping, met medeweten van trainers en de Russische overheid. Bij de Winterspelen van Sotsji in 2014 werden zelfs vervuilde dopingmonsters verwisseld voor schone. Het besluit is ook genomen op advies van het Internationaal Olympisch Comité (IOC), dat alle mondiale bonden heeft opgedragen geen grote sportevenementen in Rusland te organiseren. "In dit geval beveelt het IOC aan, de voorbereidingen van de wereldbekerfinale te bevriezen", aldus Dijkema. Een nieuwe locatie in een ander land voor de wereldbekerfinale is nog niet aangewezen. Het evenement staat gepland van 10 tot en met 12 maart 2017. In een verklaring geeft de ISU aan dat het rapport van McLaren zoveel bewijs draagt voor dopinggebruik, dat het gevaar bestaat dat schaatsers uit andere landen uit protest niet willen meedoen aan de wedstrijden in Tsjeljabinsk. "Het accent van het toernooi zou dan niet op de sport komen te liggen, maar op de beschuldigingen en controverses. Gegeven deze lastige omstandigheden is het verstandig nu geen

toernooi in Rusland te organiseren." De ISU kwam daarbij terug op zijn eerdere besluit de WB-finale wel te laten doorgaan, vooral omdat de dopingcontroles op dat toernooi in handen zijn van Duitse controleurs. Coaches en schaatsers uiteten na het dopingrapport hun bedenkingen tegen het schaatsevenement in Rusland, waarbij coach Jac Orie van LottoNL-Jumbo het voortouw nam door schriftelijk opheldering te vragen bij de schaatsautoriteiten. "Ik was *flabbergasted*. Ik had niet kunnen bedenken hoe ver dat kon gaan", zei Orie over de dopingpraktijken. Zelf geeft Rusland de organisatie van twee internationale biatlonevenementen terug. Rusland zou komend jaar het WK voor junioren en een wedstrijd uit de wereldbekerreeks organiseren, maar besloot daar vanaf te zien naar aanleiding van het recente rapport over massaal dopinggebruik in het land. "Dit is een belangrijke eerste stap van de Russische bond, die aan de IBU en de mondiale sportwereld laat zien dat ze de huidige situatie heel serieus nemen", zei voorzitter Anders Besseberg van de internationale biatlonfederatie IBU gisteren. Hoofdonderzoeker Richard McLaren onderzocht monsters van 95

Foto: AFP Photo

De Canadees Richard McLaren is met harde onderzoeksresultaten gekomen omtrent het Russische dopinggebruik. De Europese wintersportwereld reageert.

IOC start procedure tegen 28 Russen

Het Internationaal Olympisch Comité (IOC) is vandaag een tuchtzaak gestart tegen 28 Russische sporters die meededen aan de Olympische Spelen van 2014 in Sotsji. Zij worden verdacht van dopinggebruik. Het IOC reageert daarmee op de conclusies die in het begin december gepresenteerde rapport van wereldantidopingbureau Wada stonden.

De Russische president Vladimir Poetin ontkende vandaag in zijn traditionele eindejaarstoespraak opnieuw dat de staat de dopingzaak aanwakkerde en regisseerde. Wel onderkende hij dat er dopingproblemen zijn in de Russische sportwereld. Ook zei Poetin dat sport en politiek los van elkaar moeten blijven staan.

NOC*NSF: Onderzoek naar misbruik in de sport

ARNHEM — NOC*NSF wil volgend jaar een onderzoek starten naar misbruik in de sport in Nederland. Een woordvoester van de sportkoepel bevestigt berichtgeving daarover in de Volkskrant vandaag. Het onderzoek moet duidelijk maken op welke schaal seksueel misbruik in de afgelopen dertig jaar in de Nederlandse sportwereld is voorgevallen.

Aanleiding voor het onderzoek zijn recente gebeurtenissen in Engeland, waar de voorbije periode meerdere oud-voetballers vertelden in hun jeugd seksueel te zijn misbruikt. In Nederland gaf voormalig wielrenster Petra

de Bruin woensdag aan dat haar dat ook is overkomen. NOC*NSF hoopt dat het onderzoek duidelijk maakt of in Nederland een groep slachtoffers rondloopt die nooit naar voren is gekomen. Als de financiering rondkomt, kunnen

onderzoekers in 2017 beginnen. Het onderzoek gaat over een lange periode en wordt groot qua omvang. Daarom is er geld nodig. Gerard Dielesen, algemeen directeur van NOC*NSF, zegt in de Volkskrant dat het voor de sport belangrijk is de eigen geschiedenis goed te kennen. "Dat kan ons helpen om sporters te ondersteunen die nu pas met hun verhaal naar buiten kunnen of willen komen. Ik zou iedereen die zoiets is overkomen dan ook willen aanraden

er zo snel mogelijk over te praten." Minister Edith Schippers van Sport ondersteunt het onderzoek. "Het is goed dat de sport deze handschoen actief oppakt. Het is belangrijk dat dit goed wordt onderzocht, dat mensen laagdrempelig kunnen melden en dat er goede hulp beschikbaar is. Als we financieel iets kunnen bijdragen valt daar altijd over te praten." Schippers is niet bang dat het onderzoek ten onrechte de indruk wekt dat

misbruik in de sport schering en inslag was en is. "Je weet nooit vooraf wat er uit het onderzoek komt, maar wat je wel hoort is dat er dingen zijn gebeurd die het daglicht niet kunnen verdragen. Ik zou heel blij zijn als er niks naar boven komt, maar jonge sporters zijn zo kwetsbaar voor dingen die wij met ons allen niet willen, dat ik het goed vind dat dit wordt onderzocht. Dan kun je zeggen: we hebben er alles aan gedaan om het naar boven te krijgen."

Foto: AFP Photo

De Zwitser Roger Federer in actie op zijn geliefde Wimbledon.

MUMBAI — Roger Federer denkt er nog niet aan te stoppen met tennis. De 35-jarige tennistoernooi kwam na een blessure een halfjaar lang niet in actie. Door die rustperiode is de Zwitser ervan overtuigd dat hij juist nog een langere tijd door kan.

"Ik denk dat ik een verstandig besluit heb genomen", aldus Federer, die begin januari zijn rentree maakt

in de Hopman Cup. "Ik had deze periode meer nodig dan ik dacht, vooral in mentaal opzicht. Ik heb gekeken naar

het hele plaatje en er alles aan gedaan weer volledig fit en scherp te worden. Hopelijk werpt dat straks zijn vruchten af." Federer kwam op Wimbledon, waar hij in de halve eindstrijd verloor van Milos Raonic, voor het laatst in actie. De zeventienvoudig

grandslamwinnaar ontbrak dus op de US Open. In 1999 had Federer voor het laatst niet meegedaan aan een grandslamtoernooi.

De Hopman Cup in Perth gebruikt Federer als voorbereiding op de Australian Open, later in januari.

Deseando Aruba un Bon Pasco y un Prospero año 2017
Yena cu Paz & Felicidad

Banco di Seguro Social Aruba

ANUNCIO RELACIONA CU CERAMENTO DI SVb SU OFICINANAN

Banco di Seguro Social Aruba SVb ta anuncia cu en conexon cu celebracion di Aña Nobo, tur su oficinan lo ta cera pa publico riba e siguiente dianan:

Diahuebs 29 december merdia desde 12:00 pm
Diabierna 30 december
Dialuna 2 januari 2017

Riba e dianan aki por notifica AO (meld ziek) online tur dia entre 7:00 am te cu 12:00 pm mediante nos website www.svbaruba.org. Notificacion di AO mediante 527-2782 riba e dianan aki ta limita pa e orarionan entre 7:00 am te cu 11:00 am. Diamars 3 januari 2017 tur oficina di SVb ta habri na e orario normal atrobe.

E ceramento no lo afecta e sistema di Webportaal di SVb.

Nos ta ofrece nos disculpa pa e inconveniencia aki.

SVb - Seguridad pa Aruba su comunidad

Test voor onderscheid bacterie en virus

Foto: Shutterstock

Onderzoekers hebben een nieuwe bloedtest ontwikkeld waarmee artsen binnen enkele uren kunnen vaststellen of een hoestende patiënt met koorts een bacteriële of virale infectie heeft. Daarmee wordt het mogelijk om onnodig gebruik van antibiotica terug te dringen, meldde het UMC Utrecht gisteren.

Vaak is de oorzaak van koorts of luchtwegproblemen bij kinderen niet duidelijk. Artsen kunnen op basis van de klachten geen onderscheid maken

tussen een infectie door een bacterie of een virus. Maar voor de zekerheid wordt vaak alvast een antibioticakuur voorgeschreven. Het onderzoek, onder leiding van het UMC, werd uitgevoerd bij bijna 600 jonge kinderen. De test bleek bij bijna alle kinderen de juiste uitslag te geven. Wanneer de test op de markt komt is echter nog niet bekend. De resultaten van de studie zijn deze week gepubliceerd in het medisch vakblad *Lancet Infectious Diseases*.

Kwart getest vuurwerk niet veilig

Foto: AFP

Ook dit jaar deugt ongeveer een kwart van het geteste consumentenvuurwerk in Nederland niet. Uit controles van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) blijkt dat 25 procent van de ruim 250 onderzochte partijen van importeurs niet aan de veiligheids-eisen voldoet. Dat maakte de ILT gisteren bekend. Het consumentenvuurwerk dat uiteindelijk in de winkels terecht komt, voldoet over het algemeen wel aan de Europese veiligheidsnormen.

Bij de inspecties van partijen vuurwerk die de ILT bij de importeurs voor controles meenamen, werd gekeken naar afwijkingen van het materiaal

waarbij de consument extra risico kan oplopen. Zo wordt vuurwerk onder meer afgekeurd omdat het bijvoorbeeld omvalt tijdens het afgaan, meer geluid maakt dan mag of zich verspreidt onder de verende drie meter hoogte. Van het vuurwerk dat niet deugt, wordt de hele batch die bij de importeur ligt, vernietigd. De afgelopen jaren lag het afkeuringspercentage van getest consumentenvuurwerk tussen de 20 en 25 procent. Dat dit jaar weer een kwart van het geteste vuurwerk ondeugdelijk is, betekent volgens de ILT dat vuurwerkfabrikanten en -importeurs de randen van de regelgeving blijven opzoeken.

Mensen

Kerstdiner Asperi

Asperi, de gepensioneerdvereniging van Refinaria Isla, heeft zondag haar verenigingsjaar afgesloten met een kerstdiner voor haar leden en hun echtgenotes/partners in het Acoya Hotel. Het programma dat de leden aangeboden werd, bestond uit een kerstbuffet met muzikale omlijsting van de heer H. Lisper. Ook werden als verrassing kerstliederen gezongen door mevrouw I. Petrona, die een uitzonderlijk gecontroleerde mooie stem heeft, die emotionele reacties bij het publiek teweeg bracht. De heer E. Fraaij werd verrast met een certificaat van verdienste en een kerstmand, omdat hij het enige lid was die alle activiteiten gedurende het jaar 2016 heeft bijgewoond. Mevrouw A. Brito, die alle evenementen van Asperi op foto vastlegt, werd ook officieel bedankt en kreeg een kerststuk aangeboden. Het bestuur installeerde een officiële commissie die de activiteitencoördinator in 2017 zal bijstaan. Ten slotte werden er geschenken zoals kerstmanden en kersttafelstukken onder de leden verlost.

De grootste snurker van Nederland 2016

Foto: Shutterstock

Met een snurkwedstrijd doet de Nederlandse Kliniek voor Snurken en Apneu een poging om vooral het taboe rondom het snurken te doorbreken en het probleem meer bespreekbaar te maken. Ook dit jaar werden er massaal snurkgeluiden en filmpjes opgestuurd. De grootste snurker van Nederland 2016 heeft een gemeten piek van 87 decibel, wat gelijkstaat aan het geluid van een vliegtuig dat door de geluidsbarrière gaat. Tevens kan dit geluid gehoorschade opleveren als je er minimaal acht uur aan blootgesteld wordt. Het luideste snurkgeluid tot nu gemeent is 90 dB. Snurken is niet alleen een sociaal probleem, het kan

ook fysieke klachten teweeg brengen, bij snurker en niet-snurker. Dat een snurkgeluid zo luid kan zijn, komt door de anatomie van het hoofd-/halsgebied. Tijdens het slapen verslapt de tongspier en zakt de luchtweg in. Hierdoor wordt een trilling veroorzaakt welke het snurkgeluid is. Snurken is een groot maatschappelijk probleem. Niet alleen mannen snurken, ook vrouwen snurken. 60 procent van alle snurkers is man, 40 procent is vrouw. De grootste snurker van Nederland 2016 krijgt een speciaal op maat gemaakte snurkbeugel, die de tong controleert, de trillingen wegneemt en zodoende het snurkgeluid eenvoudig stopt.

'Charlie Hebdo' opent met aanslag Berlijn

De Duitse editie van het satirische blad Charlie Hebdo opent het komend nummer met de terreuraanslag in Berlijn. De Franse uitgever toonde woensdag alvast de voorpagina. Daarop staat een huis van taaitaai waaruit geweerdopen steken. "Zij zullen onze levenswijze niet veranderen", is de begeleidende tekst van cartoonist Foolz.

Charlie Hebdo ligt sinds begin deze maand in het Duits in de kiosken.

Het magazine werd bijna twee jaar geleden zelf wereldnieuws door de inval van twee islamitische extremisten. Die schoten op de redactie in Parijs twaalf mensen dood, onder wie verscheidene bekende tekenaars.

'De dikke' valt in arbeiderswijk Madrid

In Spanje regent het traditioneel geld vlak voor kerst, ditmaal vooral in Madrid. De grootste en oudste loterij ter wereld keerde dit jaar bijna 2,3 miljard euro uit. 'El Gordo', oftewel 'de dikke' kwam goed terecht. Hij viel in de arbeiderswijk Arganzuela, in het vrij arme zuiden van de Spaanse hoofdstad. De kopers van lotnummer 66513 waren de gelukigen. Volgens de staatsloterij SELAE schoven ze allen in dezelfde winkel aan. De hoofdprijs is 4 miljoen, maar die wordt 160 keer – zoveel identieke loten van 200 euro worden gedrukt

– uitgedeeld. In de praktijk schaffen maar weinig Spanjaarden een heel lot aan, naar schatting doet 75 tot 80 procent van de bevolking mee. Meestal wordt gekozen voor een tiende lot of wordt er in teamverband – collega's, kroegvrienden, burens of zelfs hele dorpen – gespeeld. De 'Loteria de Navidad' bestaat al 204 jaar. Een miljoen publiek heeft de trekking live op tv gevolgd. De uitzending duurde vier uur. Op de foto zingen leerlingen van de San Ildefonso school het winnende lotnummer voor de camera.

Foto: AFP

Meer gesport dan ooit in 2016

Sporten lijkt populairder dan ooit. Het aantal Nederlanders dat minstens één keer per week sportte, is in 2016 nog nooit zo hoog geweest. Gemiddeld ruim 61 procent van alle Nederlanders in de leeftijd van vijf tot tachtig jaar heeft minstens één keer per week gesport.

Dat zijn gemiddeld bijna 9,5 miljoen mensen. En dat is 6 procent meer dan in 2013, blijkt uit een onderzoek van GfK in opdracht van sportkoepel NOC*NSF. Fitness was in 2016 het meest populair met 2,7 miljoen sporters. Ook wandelen (2,1 miljoen), hardlopen (1,5 miljoen) en zwemmen (1,5 miljoen) waren favoriet. In 2016 waren er veel grote sportevenementen waaronder de Olympische Spelen in Rio. Uit cijfers blijkt dat er dan meer wordt gesport. Gemiddeld waren mensen

Foto: Shutterstock

8,1 keer per maand sportief bezig. In april en mei gebeurde dat het vaakst.

In de maanden september en november was de sportdeelname ook hoog, maar in

augustus (zomervakantie), december en januari (winterstop) het laagst.

Buckles

By David Gilbert

Beetle baily

By Mort Walker

Tina's groove

By Rina Piccolo

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

May the warmth of hearth and home
fill your hearts with joy this holiday season!

Pasobra... ARUBA TA NOS!

*Wij wensen u een
gezond kerstfeest*

Meer dan 900 medewerkers van het
Dr. Horacio E. Oduber Hospitaal wensen u goede kerstdagen.
Mocht dit niet het geval zijn is onze afdeling Spoedeisende Hulp 24 uur
per dag geopend voor spoedgevallen.

Voor uw gemak is onze Huisartsenpost
gelegen vóór het Hospitaal en is open op:

24 december | 25 december | 26 december

S'ochtends: 9:00am – 1:00pm S'avonds: 6:00pm – 10:00pm

Bezoektijden gedurende de kerstdagen:

25 december | 26 december

11:30am - 8:00pm

Deze tijden zijn geldig voor alle
afdelingen behalve:

- PAAZ: 11:30am - 1:00pm en van 6:00pm - 8:00pm
- ICU/CCU/MCU: 12:00pm - 1:00pm en van 7:00pm - 8:00pm
- Afdeling Verlos op afspraak in overleg met de toekomstige moeder

*Eet en drink bewust gedurende de feestdagen.
Houd rekening met uw gezondheid en niet sturen
als u drinkt. Houd van uw leven en wees gezond!*

*Fijne
Feestdagen!*

Voor meer informatie: Aruba Hospital | www.arubahospital.com

Dr. Horacio E. Oduber **HOSPITAAL**

Heeft u interesse om te adverteren?
Bel ons op telefoonnummer

582-4333 of stuur ons een email:
avisoaruba@amigoe.com

WE SAVE, WE CARE, WE EDUCATE!

E-mail: info@animalrightsaruba.com

Website: www.animalrightsaruba.com

Phone numbers: **593-4584**

For donation Aruba Bank, account
number: 123.311.213

**Fundacion pa Hende Muhe
den Dificultad**

Bel: **583 5400** – Primavera 1-B
Ma – Vr 8 am – 5 pm

STOP
Huiselijk geweld!

Dia fiho di recoge desperdicio:

Schedule adelanta cu 1 dia:

Diahuebs

Diabierna 23 dec - 11pm

Diabierna

Diabierna 23 dec - 3am

Dialuna

Ruta di Dialuna 26 dec ta keda igual

Diamars

Ruta di Diamars 27 dec ta keda igual

Diaranson

Ruta di Diaranson 28 dec ta keda igual

Diahuebs

Diabierna 30 dec - 11pm

Diabierna

Diabierna 30 dec - 3am

Sigui Serlimar

Servicio Completo!

Bon Pasco

Utilities Aruba N.V. ta orguyoso cu via WEB Aruba N.V.
y N.V. ELMAR y cu sosten di Gobierno di Aruba,
trahando mas eficiente y uzando tecnologia moderno
y berde, ta logra un reduccion substancial di 15% riba
recibo di coriente den henter aña 2017.

UTILITIES ARUBA ^{NV}

SUPER FOOD
Aruba's most delicious
oliebollen are
available every day
under the big tent.

Green SCRATCH
Receive 1 scratch card
for every Afl. 50,- purchase

Holiday Opening Hours:
Friday December 23, until 9pm
Saturday December 24, until 4pm
Closed on December 25 and 26, 2016

Dr. Carlos Alex Schwengle
Minister di Salud Publico, Cuido di nos Grandinan y Deporte

Cu Dios brinda bo salud y bendiciona bo cu amor incondicional.
For di e grandinan cu a lanta nos Pais te cu e criaturanan den
pleno caminda di ehempel y tradicion.

Bon Pasco y Prospero 2017

CITGO
ARUBA

The
CITGO
Aruba Refinery
wants to wish the
entire community
a Happy and
Blessed
Holiday Season.

We are proud to be part of this
wonderful community and are committed
to a safe and efficient refinery refurbishment
process. As we work diligently toward restarting
the facility, we thank the Aruba community for its
valuable support. We look forward to being fully opera-
tional and making a positive difference for the Island and
the region.

Happy Holidays from the
CITGO Aruba Refinery team.

© 2016 CITGO Aruba

Schotse club geïnteresseerd in Zschusschen

Foto: Mike Stoker / Getty Images / AFP

Feliciano Zschusschen(l), hier op archieffoto, heeft afgelopen week meegetraind met de Schotse club Dundee United

DUNDEE — Feliciano Zschusschen heeft de aandacht weten te trekken van Schotse voetbalclub Dundee United. De Curaçaose international heeft de afgelopen week meegetraind in de highlands en trainer Ray McKinnon liet vandaag weten hem in gedachten te houden. Zschusschen, die deel uitmaakt van de nationale selectie van Curaçao, staat momenteel nergens onder contract.

Hoewel de spits een goede impressie achtergelaten zou hebben, heeft de club meerdere aanvallers op het oog. Wellicht goed nieuws voor Zschusschen: vandaag werd bekend dat Dundee niet in zee zal gaan met Conor Sammon van de Schotse club Heart of Midlothian. Hoewel er zelfs al formele gesprekken hadden plaatsgevonden, zou Hearts de speler volgens bronnen niet beschikbaar willen maken. Waar de reden voor het afketsen van de deal ook gezocht moet worden, maakt dit de mogelijkheid dat Zschusschen zich bij de club zal aansluiten groter. Dundee United manager Ray McKinnon heeft de afgelopen week met Zschus-

schen gewerkt om te zien wat hij in huis heeft. "Hij is hier voor een week training, zodat we naar hem kunnen kijken", aldus McKinnon, aan het begin van de proefperiode, tegen *The Courier*. "Ik heb videomateriaal van hem gezien en daarop lijkt hij een andere klasse te hebben, maar nu zullen we het wat beter zien." McKinnon voegde eraan toe dat de Curaçaose naar 'hoog aanbevolen wordt' door een 'goed contact' in Nederland. Zschusschen leek aan de start van de proefperiode niet teleur te stellen. "Feliciano is een typische 'nummer negen' (spits, red.) en hij lijkt te zijn wat we zoeken, maar we moeten zijn fitheid nog bepalen." Hoewel McKinnon eerst overwoog om de speler terug te halen voor de Development Game tegen Hearts, is dit volgens *the Evening Telegraph* niet gebeurd, wellicht in verband met de toen nog op handen zijnde deal met Sammon. "Hij zou terugkomen voor de Development wedstrijd gisteren, maar we hebben besloten dat toch niet te doen. Wij hebben hem wel nog steeds in onze gedachten", zei de trainer vandaag.

Ethiopische hardlooplegende Yifter overleden

TORONTO — De Ethiopische hardlooplegende Miruts Yifter is op 72-jarige leeftijd overleden in een ziekenhuis in het Canadese Toronto. Hij won op de Olympische Spelen van Moskou in 1980 twee keer goud.

'Yifter the Shifter', zoals zijn bijnaam luidde, won zowel de 5000 als de 10.000 meter. Hij was in het ziekenhuis opgenomen met ademhalingsproblemen,

vertelde zijn zoon Biniam Miruts. Yifter, die ook nog brons won op de 10.000 meter bij de Olympische Spelen van 1972 in München, was een inspiratiebron voor latere grote Ethiopische atleten. Onder anderen tweevoudig olympisch kampioen op de 10.000 meter Haile Gebrselassie (1996 en 2000) verklaarde Yifter te zien als zijn grote idool. "Toen ik begon met hardlopen, wilde ik als hem zijn."

Van der Voort buigt in eerste ronde WK darts

Foto: AFP Photo

De Nederlander Vincent van der Voort, hier op archiefbeeld, ligt er bij de WK Darts al na de eerste ronde uit.

LONDEN — Voor darter Vincent van der Voort zit het WK er al weer op. De 41-jarige darter uit Purmerend moest gisteren in de eerste ronde buigen voor de talentvolle Duitser Max Hopp: 1-3.

Van der Voort won de eerste set met 3-1, maar gaf de partij daarna volledig uit handen (0-3, 1-3, 1-3). Voor het eerst vloog de 'Dutch Destroyer' daardoor al in de eerste ronde uit het WK. Van der Voort bereikte twee

keer de kwartfinales bij het hoogtepunt van het dartsjaar, in 2011 en 2015. Vorig jaar werd Van der Voort in de achtste finale uitgeschakeld door titelverdediger Gary Anderson, die een paar dagen later opnieuw wereldkampioen werd. Tegen de twintigjarige Hopp begon de snel gooierende darter uit Purmerend sterk. Na winst van de eerste set ging het echter helemaal mis voor Van der Voort die, zoals wel vaker, last kreeg van zijn kwetsbare rug.

Kerstkrant 2016

Bon Pasco 2016!

AMIGOE *Dē Krant!*

Dande, wierook en aromatherapie Traditiegetrouw het jaar beginnen

Aña nobo, bida nobo: een nieuw jaar, een nieuw leven. Deze spreuk bestaat sinds mensengeugen op Aruba. De meeste eilandbewoners doen om die reden hun best om het nieuwe jaar zo positief mogelijk te starten. Bij een nieuw leven horen immers gezondheid, voorspoed en liefde. Maar dit geluk komt niet zomaar uit de lucht vallen als om twaalf uur 's nachts de hemel in alle kleuren oplicht door vuurwerk. Daar moet je, volgens eeuwenoude tradities, wat voor doen.

Tekst en foto's: **Annaica Flores**

“Denk eraan dat je wierookspullen koopt.” Mijn traditionele Arubaanse moeder laat tussen Tweede Kerstdag en Oud en Nieuw geen moment voorbijgaan om iedereen die ze spreekt hieraan te herinneren. “Met goede wierook verwijder je ('s avonds, vlak voor het nieuwe jaar, red.) alle zware energie uit huis”, stelt ze. Ze is uit het jaar 1941 en heeft deze wijsheid met de paplepel ingegeven gekregen van haar moeder.

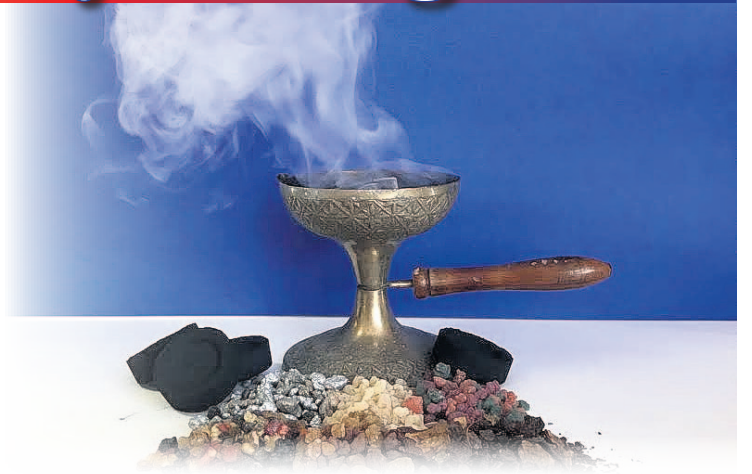
Gewone wierookstaafjes en -kegeltjes volstaan niet. Het moet de 'real deal' zijn, zoals in de kerk wordt gebruikt; een houtskoolschijfje en gomhars, het liefste mirrekorrels. Vooral de gomhars is essentieel voor de reinigende werking van de wierook, aldus mijn moeder. “Het is immers één van de geschenken die de drie wijzen uit het Oosten brachten om de geboorte van Jezus van Nazareth te vieren.” De voorbereiding en de uitvoering van de wierook moe-

ten volgens een vast ritueel. Een metalen schaal die speciaal voor dit doeleinde wordt gereserveerd (en eigenlijk de rest van het jaar onder een laag stof achter in de gootsteenkast wordt bewaard) komt dan tevoorschijn en wordt gepoetst. Drie houtskoolschijfjes gaan erop. Deze worden met een lucifer aangestoken en daarop worden de gomhars en de overige aromatische ingrediënten, zoals perubalsem voor het aantrekken van positieve energie,

kaneel voor de bescherming van het huis en voor het verkrijgen van liefde en kruidnagel voor geld in overvloed, toegevoegd. Als het eenmaal rookt en de aroma's vrijkomen, moet van achter naar voren door het huis gelopen worden en er vooral voor gezorgd worden dat de rook in alle hoeken van alle kamers komt. Je hoort bij de voordeur te eindigen als symbool voor het wegsturen van alle negatieve energie en de rest van de wierook mag naast de deur uitbranden.

Geurwater

De rest van je huis moet vervolgens helemaal schoon worden gemaakt, 'want rommel en viezigheid houden positieve zaken tegen', aldus mijn moeder. “Als je goed het jaar in wilt gaan, zorg er dan voor dat je huis aan kant is en dat je gewassen bent”, beveelt ze. Dit is niet een verzinsel van haar poetszucht. Haar statement wordt ondersteund door de holistische spiritueel werker Eloy Freites van Ochum New Age Center.

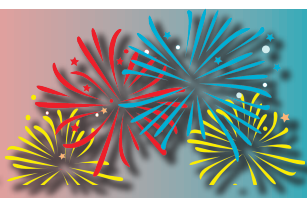
One of the real joys of the
Holiday Season
is the opportunity to say

thank you!

SETAR
Creando Conexion

voor liefde en voorspoed

Volgens hen is je huis pas echt schoon na een grondige dweilbeurt met geurwaters zoals Abre Caminos. Het goedje belooft alle blokkades op te heffen die je persoonlijke vooruitgang in het leven in de weg staan. Je kunt dit dweilwater net zo bont en geurig maken als je zelf wilt, met een brede keuze aan speciale geurwaters die tegenwoordig zelfs bij de Chinese supermarkt te vinden zijn.

Hiervoor geldt natuurlijk ook dat je dezelfde route neemt als voor de wierook, van achter naar voren. Het vuile dweilwater dat overblijft, moet zo ver mogelijk van het huis worden weggegooid op straat. Verder mag je geen vuile was in de wasmand hebben, vuile vaat in de gootsteen laten staan of kapotte spullen in huis hebben als het nieuwe jaar aanbreekt.

Champagne de Caron

Wanneer je eindelijk na al dat sloven de badkamer in kunt om te douchen, moet je niet vergeten om je eindejaarsbad te nemen met de correcte aromatherapie, zodat je alle positiviteit van het nieuwe jaar naar je toetrekt, 'want net als je huis isje lichaam een tempel'. Deze moet op zo'n cruciaal moment als de jaarwisseling, wanneer iets nieuws begint, terwijl tegelijkertijd iets anders ophoudt, in pico bello staat zijn om het allerbeste in ontvangst te nemen. Dit doe je middels het nemen van een eindejaarsbad, maar dat kan volgens Freitas niet even snel door jezelf worden samengesteld. "Je ideale eindejaarsbad hoort een speciaal voor jou op maat gemaakte aromatherapie te zijn. Op basis van je sterrenbeeld en je individuele energie stel ik de aroma's samen, zodat je het nieuwe jaar met posi-

tieve energie ingaat", vertelt Freitas. "Ik heb het daar aan het einde van het jaar erg druk mee. Mensen uit alle lagen van de samenleving en van alle geloofsovertuigingen komen dan een eindejaarsbad bestellen."

Het ingrediënt dat echter in geen enkel eindejaarsbad mag ontbreken en aan alle bestellingen wordt toegevoegd, is de zogeheten Champagne de Caron. De oorspronkelijke naam is Royal Bain de Champagne van het Franse parfumuishuis Caron. Het is in 1941 gelanceerd en wordt in de parfumeriewereld omschreven als een 'verfrissende, subtiele oriëntaalse vrouwelijke geur, met een bouquet van frisse en lichte oriëntaalse harsen, nachtbloemen, muskus en vanille'. Volgens Freitas is dit echter meer dan alleen een parfum en daarom van essentieel belang in de aromatherapie. "Het is een afrodisiacum met een enorm positief effect op de aura en spirituele frequentie van de persoon." De oorsprong van deze traditie is onbekend, laat Freitas weten.

"Dit zijn eeuwenoude tradities waarvan niemand de exacte oorsprong weet, en die tot in het einde der tijden voort zullen blijven bestaan."

Dande

Hopelijk zijn de wierook, het aromawater en de geur van het eindejaarsbad niet op de stembanden geslagen, want als er toevallig een 'Dande' bij je langskomt, moet je uit volle borst 'Ay Nobé' meezingen en een fooi in de hoed van de zanger gooien als dankbetuiging voor de goede wensen van de groep musici die je, in de ideale situatie, een zeer persoonlijk en op maat gemaakte serenade geven. Volgens het Arubaanse Insti-

De tientallen geurwaters die bij de Chinees te koop zijn.

Dande-groep.

tuut voor Cultuur is Dande afkomstig van het Spaanse woord 'dandare' wat zoiets betekent als 'van de ene plek naar de andere gaan'. "Deze traditie is rond 1880 ontstaan, nadat koning Willem II de slaven vrijliet. Ze bespeelden toen de trommel en gingen langs huizen om iedereen een gelukkig nieuw jaar te wensen. Dit is een echte lokale traditie, omdat het op geen enkel ander eiland in de Cariben bestaat", aldus het Cultuur-instituut. De groep bestaat meestal uit musici die vaak familie van elkaar zijn of anders bevriend. Een goed voorbeeld hiervan is de welbekende Grupo di Betico. Deze is door

de jaren heen geëvolueerd tot een folkloristische muziekgroep, maar begon in 1959 als een Dande op initiatief van de overleden politicus Betico Croes die zijn familie-traditie oppakte toen hij na zijn studie naar Aruba terugkeerde uit Nederland. Zodra het nieuwe jaar is aangebroken, gaat de Dande langs bij familie, vrienden, kennissen en soms zelfs vreemden om de muzikale nieuwjaarswens te brengen. De aanwezigen worden soms direct toegezongen en met naam en toenaam in de verzen genoemd. Meestal zijn de oudste en de jongste van het huis het eerst aan de beurt en de rest volgt dan beurte- lings.

Het Dande-lied is meestal melancholisch getint en de zanger houdt tijdens het zingen zijn hoed uit, zodat degene die hij toezingt geld erin kan stoppen. Na afloop van het lied gaat de groep even zitten en krijgen de leden een drankje en hapje aangeboden van de baas des huizes. Eenmaal bijgetankt neemt de groep afscheid en gaat de Dande-tour door. Een traditionele 'Paranda di Dande' kan soms tot 's middags doorgaan. Tegen die tijd zijn de zangers en musici meestal dronken, schor en moe. Dan is het slapen geblazen tot minstens 2 januari.

Goed voorbereid

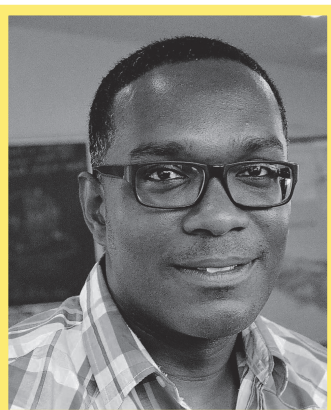
Maar wie echt verzekerd wil

zijn van een goed jaar, steekt een 'pagara' af. Al is het maar de kleinste en goedkoopste 'pagara' die na 3 seconden al uitgebrand is. Die 3 seconden en de rook zijn voldoende om de boze geesten weg te jagen, als ze van plan waren om je succesvolle intocht in het nieuwe jaar te verpesten. Ook moet je de juiste kleur ondergaan aan hebben. Geel is bij uitstek de ideale kleur om onder je nieuwjaarsoutfit te dragen als je geluk, vreugde en optimisme tot je bestaat wilt aantrekken. In je linkerhand moet je een mooi bedrag aan Amerikaanse dollars vasthouden. Dan zul je gedurende het hele jaar genoeg geld tot je beschikking hebben. Je maag moet gevuld zijn met een goede eindejaarsmaaltijd, het liefst met linzensoep of een linzenstoofschotel. Die maag moet immers bestand zijn tegen ten minste één glas champagne waarmee je op een 'Bon Año' proost, vergezeld van twaalf druiven. Terwijl je ze één voor één opeet, één voor elke maand van het nieuwe jaar, moet je een wens doen.

Een nieuw leven vol geluk is dan bijna een gegarandeerd feit. 'Biba biba año nobo!', lange leve het nieuwe jaar. Alleen is het nieuwe er meestal na de 6e van de 365 komende dagen weer vanaf, maar tenminste ben je dan voor de resterende 359 goed voorbereid.

Holistisch en spiritueel werker Eloy Freitas.

Work & Travel met Elton

Hoe meer hij reist, hoe meer hij van Curaçao gaat houden. Docent Aardrijkskunde Elton Sint Jago doet in de Napa maandelijks verslag van zijn belevenissen.

Reislustige groeten vanuit Curaçao

Playa Lagún.

Na 38 landen bezocht te hebben en met meer dan 20 luchtvaartmaatschappijen gevlogen te hebben, ben ik nu alweer ruim een jaar terug op het eiland. Wat gaat de

tijd snel! Het was zeker fijn om mijn familie, vrienden en kennissen na tweeënhal jaar weer te zien.

Tekst: **Elton Sint Jago**

In mijn eerste week op het eiland had ik interviews zowel op de radio als op de televisie en enkele weken later werd ik ook door de Napa geïnterviewd.

Op straat word ik soms door mensen aangesproken: "Je gezicht komt me bekend voor. Ben jij die jongen die zo veel gereisd heeft?" Het zijn bijna altijd mensen die mij via de Napa volgen en ik krijg alleen maar complimenten en lof erover, bovendien word ik aangemoedigd om ermee door te gaan.

Voor al over de Curaçao T-shirts en -truitjes was iedereen zeer positief. In de tweeënhal jaar dat ik weggeweest ben heb ik erg veel kunnen ervaren, veel landschappen kunnen zien, veel culturen kunnen meemaken en eten kunnen proeven. Verder heb ik erg veel geleerd, veel meegemaakt, nieuwe vrienden gemaakt enzovoort. Ik heb er geen woorden voor en daarom zeg ik dat zolang mijn financiën en gezondheid het toelaten, blijf ik reizen!

Ik wil echt iedereen aanmoedigen, vooral jongeren, om te reizen. Gewoon durven en doen, neem die stap en overkom je angst. Wanneer je het eenmaal doet, wil je niet meer stoppen. Het hoeft niet zoals ik het gedaan heb want dat is niet voor iedereen. Maak van reizen jouw doel, spaar en ga ervoor; ga de wereld verkennen en verbreed je horizon, stap uit je comfortzone! Voor mij is reizen het beste wat ik met mijn geld kan doen.

Luxe en spullen zijn misschien voor eventjes leuk, maar reiservaringen en herinneringen zijn er voor altijd! De ervaring met de stammen in Ethiopië was, ongetwijfeld, hét hoogtepunt van de hele reis. Andere hoogtenpunten voor mij waren onder andere het noorderlicht in IJsland, drijven op de Dode Zee in Israël, mijn bezoek aan het Elmina-fort in Ghana, de ruïnes van Petra in Jordanië, het Aralmeer in Kazachstan en de stad Varansi in India.

In het begin was het best moeilijk om op Curaçao terug te zijn. Ik miste het reizen enorm natuurlijk: de vrijheid om overal heen te gaan zoals een nomade. In het begin had ik nog geen auto en dat was lastig, maar gelukkig kon ik na bijna drie maanden een autootje kopen.

Langzamerhand raakte ik dus weer gewend hier en begon ik mijn draai te vinden.

Ik heb de Christoffelberg al-

weer beklommen, meegedaan met carnaval, vaak naar het strand geweest en dergelijke. Nog steeds heb ik van die momenten waarbij ik aan het reizen denk, maar tegelijkertijd ook aan de toekomst. Wat nu? What's next?

Er zijn zeker nog plekken op de wereld die ik wil bezoeken. Op mijn lijst staan circa 30 landen die ik nog zou willen bezoeken en indien dat ooit lukt, zou ik op ruim 100 bezochte landen zitten.

Van vrienden en kennissen kreeg ik vaak vragen zoals 'Voor hoelang ben je terug?' en 'Ga je weer reizen?'. Voorlopig ben ik in ieder geval op het eiland. Vrijwel meteen na mijn aankomst begon ik parttime op school én bij een stichting

te werken, en ook bijna dagelijks op oproepbasis in het toerisme. Zo'n lange reis ga ik zeer waarschijnlijk niet meer maken, maar een paar maanden door Latijns-Amerika reizen zou ik zeker willen. Reizen blijft mijn passie en het kriebelt altijd. Een langere trip zou ik graag bijvoorbeeld met behulp van sponsors willen doen, op een of andere manier. Het is jammer dat dit soort dingen moeilijk lukken als je geen (goede) connecties heb. Ik zou de mensen van onze eilanden laten zien wat er allemaal te zien en te doen is in onze eigen regio. Dit terwijl ik Curaçao in het buitenland blijf promoten met mijn T-shirts, stickers van het eiland in bars en hostels plakken, mensen die geïnteresseerd

zijn over Curaçao vertellen en video's en foto's laten zien.

Het allerbelangrijkste is (en dat zeg ik altijd) dat ik te eten heb, een dak boven mijn hoofd heb en dat ik dingen kan doen die ik leuk vind. Het leven is kort en we leven maar één keer! Ik wil iedereen van harte bedanken voor hun steun en het doet me goed dat veel mensen, via mijn verslagen, ook veel geleerd hebben. Er zullen meer verslagen volgen, onder andere over kortere reizen die ik vanuit Curaçao gemaakt heb.

Sinds vorig jaar zit ik ook op Instagram waar veel foto's van mijn lange reis te zien zijn, en alsook van mijn eerdere reizen. Mijn Instagram-profiel is 'elttravel'.

Boka Fluit.

Prettige Kerstdagen en een voorspoedig 2017

ARUGAS
ARUBA GAS SUPPLY

Colofon

Uitgeverij Amigoe
(Aruba) N.V.
Bilderdijkstraat 16
Tel: (297) 582-4333

Coördinatie:
Linda van Eekeres
Bobby Spier

Advertentie:
Tiziana la Torre

Correctie:
Ari Manse

Tekst:
Esther Kiks
Judice Ledeboer
Annaica Flores
Grecia Willems
Ariën Rasmijn
Bobby Spier
Elton Sint Jago
Nico van der Zee

Vormgeving:
Wendela Ataliede
Stephanie Heyer
Mavis Paulina

Waarom ik een hekel heb gekregen aan Kerstmis

Het is weer december en om de één of andere reden wil de kerstsfeer op het eiland maar niet op gang komen. Natuurlijk hangen er lichtjes overal en zijn de kerstprogramma's waarin lokale bedrijven hun aanbiedingen voor de feestdagen aanprijzen weer op TV te zien. Maar toch mist er iets.

Tekst: **Ariën Rasmijn**

Ik merk dat er toch wat minder Gaitas op straat zijn. En, mind you, ik haat Gaitas. Ik haat ze met een diepe overtuiging die alleen gematched kan worden met de haat van een IS-terrorist, twee seconden voor hij aan het koordje van zijn bomgordel trekt. Maar het valt gewoon op dat je ze nauwelijks op straat ziet 's avonds. Ook zijn de rotondes dit jaar wat minder uitbundig versierd (behalve die van Paradera, maar dat is een politiek ding). Normaal gesproken zit de Pricesmart rond deze tijd van het jaar vol met nieuwe gadgets en de grootste TV's, maar nu valt het eigenlijk vies tegen. De gebruikelijke spilziekte van december is nu meer dan ooit in mineur. Zelfs mijn moeder heeft nog geen ayacas gemaakt.

Laat mij het maar gewoon zeggen; het gaat gewoon niet zo lekker met ons allemaal. Het geld wil niet rollen, we zijn met z'n allen meer verdeeld dan ooit en we hebben wereldwijd een buitengewoon rottig jaar achter de rug. Zeg maar gerust paar jaar. Want echt de goede kant wil het al heel lang niet meer op gaan. Zelfs het weer zit tegen. Te heet het hele jaar door, om dan weer alles compleet onder te laten lopen. De verkiezingen van volgend jaar staan voor de deur en, eerlijk waar, mensen vertellen mij nu al dat ze voor rond die tijd hun vakanties zullen boeken. Zelf heb ik die neiging ook wel, al merk ik dat nu al het vergif in de ether hangt. Zou dat de kerstvibes onderdrukken? Of ligt het aan de niet aflatende stroom van slecht nieuws en onmin dat uur na uur, dag na dag onze tijdlijnen vult? Al onze aandacht gaat uit naar andere dingen. Kerst komt en gaat en daarna gaan we apelerus het nieuwe jaar in om elkaar een week later weer tegen te komen tijdens de Fakkeloptocht om zo de carnaval in te luiden. Dit zijn dan ook de snelste twee

weken van het jaar, met het grootste contrast. We staan niet meer stil. Tijd bij de familie doorbrengen voor een kerstdiner tijdens Noche Buena en in je nette kleding langs ooms, tantes, opa's en oma's, zijn niet meer dan een formaliteit en de hele tijd zit iedereen toch al naar zijn of haar mobiel te staren en een smoes te verzinnen om eerder te vertrekken. Maar naar wat? Want het enige wat nog wel klopt en hetzelfde is gebleven aan de Kerst hier is dat alles dicht is, zelfs de Chinese bars en supermarkten die God noch wet kennen, behalve Mao Zedong en harde knaken. Daarom heb ik Kerst een beetje leren haten. Het is

niet meer zoals het was. We kijken niet meer naar elkaar om uit zorg, maar om te zien of en hoe de ander faalt en om erover iets lulligs te posten op Facebook. En dat is wat dit jaar, en de jaren daarvoor en wellicht ook die voor de boeg staan, zwaar maakt. Dan kun je een eenzame Kerst vieren, of juist één met heel veel mensen

om je heen, het maakt niet meer uit. De ellende die we met zijn allen aan elkaar doorgeven, maakt geen onderscheid en alle ayacas en ham van onze moeders en alle verse geurige kerstbomen van de wereld, ja zelfs de Gaitas en Mariah Carey zullen daar niks aan kunnen doen zolang we niet even tussen Noche Buena en

Tweede Kerstdag op pauze drukken, de telefoon uitzetten, aan tafel gaan zitten, elkaar aankijken, met liefde en begrip toespreken en samen heel even stil genieten van wat er nog wel is. Van wat we nog wel samen hebben. Terug in de hoogste versnelling kan altijd nog, maar nu even niet. Dat wil ik met Kerst dit jaar.

Nos di Medwork N.V. ta
desea Aruba henter un Feliz
Pasco den Harmonia hunto cu
Famia & un Prospero Anja 2017
cu hopi Amor, Exito & Salud.

Medwork
Corporate Health Solutions

Eetbare decoraties

Had je ooit kunnen bedenken dat eten er zo kleurrijk uit kan zien als deze afgebeelde hapjes? Kinderen kunnen met het maken van deze lekkernijen spelenderwijs veel leren. Niet alleen op motorisch gebied, maar ook door de namen van groente en fruit te leren kennen, alsook kennis te maken met de verschillende kleuren en vormen. Daarnaast kan hen geleerd worden waarom het eten van genoeg groente en fruit belangrijk is voor de groei en gezondheid. Laat daarom vooral de kinderen bij de voorbereidingen van deze hapjes helpen, waarna ze samen mee aan tafel kunnen en lekker mogen knabbelen van vers en gezond eten.

Gevulde rollade met pruimen en walnoten

Gemakkelijk en gezond recept, speciaal voor de feestdagen.

Ingrediënten:

- 1 kg kalfsvlees (of kip/kalkoen)
- 200 gr pruimen
- 100 gr walnoten
- 1 ei
- Paneermeel
- Zout
- Peper
- Olie

Bereidingswijze:

Hak de walnoten fijn en snij de gedroogde pruimen in kleine blokjes. Meng de fijnggehakte walnoten met de pruimen. Sla vervolgens het gekozen vlees plat met een vleeshamer en voeg wat zout en peper toe naar

smaak. Besmeer elk plakje vlees met het notenpruimen-mengsel en rol ze daarna op tot rollades.

Voor het paneren, klopt eerst een ei los met zout en peper. Haal dan de rollades één voor één eerst aan beide kanten door het eimengsel en vervolgens door het paneermeel. Schud het overtollige paneermeel er vanaf. Bak de rollades in ongeveer 20 minuten in olie goedbruin. Keer regelmatig.

Rode mimosa champagne cocktail

Bij dit drankje krijgt de klassieke mimosa een moderne twist. De cocktail is oranje en sprankelend, zoet van smaak, maar heeft ook een zure ondertoon door de grenadine en citroen. Deze cocktail is perfect voor een feestelijke brunch, maar het kan ook 's avonds opgediend worden tijdens Oud en Nieuw.

Ingrediënten voor één mimosa:

- 1/3 kopje droge bubbeltjeswijn
- 1/3 kopje vers geperst sinaasappelsap (kies je ervoor om dit te kopen, gebruik dat 'niet geconcentreerd' sinaasappelsap. Het beste is om er één te hebben zonder vruchtvrucht)
- 1 eetlepel grenadine
- 1 eetlepel vers geperst citroensap

Bereiding:

1. Giet de bubbeltjeswijn in een port- of een klein wijnglas. Voeg het sinaasappelsap en vervolgens de grenadine en de citroen toe. De grenadine zakt gemakkelijk naar de bodem en zorgt voor een leuk zonsondergangeffect.

2. De cocktail wordt met een roestaafje geserveerd, zodat de zoetheid van de grenadine op de bodem vermengd kan worden met de rest van het zure drankje. Cheers!

Season's Greetings

Happy Holidays
and a
Blessed New Year!

Warmest wishes,

Gevulde champignons

Een heerlijk en eenvoudig hapje dat kan dienen als amuse of snack. De gevulde champignons kunnen op een lepel geserveerd worden.

Ingrediënten:

- 10 niet al te grote champignons
- 75 gram kruidenroomkaas
- 100 gram gekookte ham in kleine stukjes
- 100 gram gekookte garnalen in kleine stukjes
- Fijnggehakte peterselie en wat takjes peterselie om te garneren
- Geraspte belegen kaas
- Bouillonblokje naar keuze

Bereidingswijze:

Verwarm de oven voor op 200 graden. Maak de champignons schoon en verwijder het steelkje. Meng de

ham, garnalen, peterselie en de roomkaas door elkaar. Vul de champignons met de ham en de garnalen. Zet de champignons in een ovenschaal. Giet een laagje bouillon in de ovenschaal. Vergeet dit niet, want anders drogen de champignons uit. Bestrooi de champignons vervolgens met de geraspte kaas en zet ze in het midden van de voorverwarmde oven. Laat de champignons ongeveer 20 minuten bakken tot ze goudbruin zijn. Garneer tot slot met wat takjes peterselie.

Hartige taart voor de kerst

Er zijn verschillende soorten quiches, belangrijk is dat hij lekker is en niet te vet.

Wanneer je de hartige taart voorbereidt, kan je kiezen voor verschillende groenten, bijvoorbeeld spinazie, bonen, wortel en tomaat.

Hier volgt een simpel kipquiche-recept met weinig calorieën.

Ingrediënten:

- Pak met 5/6 plakjes bladerdeeg (laat deze ontdooien)
- 150 gr kipfilet;
- 150 gr plakjes bacon;
- 150 gr geraspte belegen kaas;
- 2 eieren;
- 2 dl halfvolle melk;
- Olijven zonder pit, in kleine stukjes gesneden;
- Zout, peper, sambal, knoflook, broccoli en paprika naar smaak;
- Peterselie of selderij.

Bereidingswijze:

Kook eerst de kipfilet met zout, peper, sambal en knoflook. Snijd daarna het vlees in kleine stukjes.

Bekleed de springvorm met bakpapier en zet de oven aan op 200 graden. Doe het bladerdeeg in de vorm en prik in de bodem wat gaatjes.

Meng de kip, eieren, melk, peper, knoflook, sambal en zout (uitkijken met zout in verband met de bacon), peterselie (of selderij), broccoli, paprika en olijven door elkaar.

Leg op de bodem de plakjes bacon die je kleiner hebt gesneden, strooi daarover de kaas. Daar bovenop wordt het kipmengsel gelegd.

Bak de quiche voor 25 tot 30 minuten in het midden van de oven. Zet na deze tijd de oven uit en laat hem nog 10 minuten nagaan, want dan blijft de quiche mooier. Haal hem daarna uit de oven en de vorm, anders wordt de korst niet knapperig.

Deze quiche kan je een dag van tevoren maken. De volgende dag kan hij snel in de oven worden opgewarmd: heerlijk en gezond!

Kruidige worteltaart met roomkaasglazuur

Ingrediënten

- 150 gr walnoten
- 100 gr rozijnen
- 100 gr gedroogde fruitmix
- 100 gr roomboter
- 200 ml milde olijfolie
- 300 gr basterdsuiker
- 4 eieren
- 300 gr worteljulienne
- 250 gr zelfrijzend bakmeel
- 2 el koekkruiden
- 250 gr verse roomkaas
- 100 ml slagroom

Bereiding:

1. Verwarm de oven voor op 150 graden. Hak 2/3 van de walnoten (in de keukenmachine) in kleine stukjes en rooster deze in een droge koekenpan goudbruin. Smelt in een pan de boter. Klop in een kom de gesmolten boter, olie en 5/6 van de suiker tot een romig mengsel.

2. Splits de eieren en klop de eierdooiers erdoor en schep de wortel, zelfrijzend bakmeel, koekkruiden en gemalen walnoten, rozijnen en gedroogde fruitmix erdoorheen. Klop in een kom de eiwitten stijf en spatel door het beslag.

3. Vet een springvorm (Ø 25 cm) in en bestuif met bakmeel. Doe het beslag in de vorm en strijk de bovenkant glad. Bak de taart in de oven circa 45 minuten. Schakel de oven in op 175 graden en bak de taart in circa 30 minuten gaar en lichtbruin (dek de taart af met aluminiumfolie als de bovenkant te donker wordt).

4. Klop ondertussen de roomkaas, de rest van de suiker en slagroom goed door elkaar tot een romig mengsel. Neem de taart uit de oven en laat afkoelen. Bestrijk de afgekoelde taart dik met het roomkaasmengsel. Garneer met de rest van de walnoten.

Het veranderende kerstgevoel

De terugkomst van het licht, de geboorte van Jezus in Bethlehem-stal of de gulheid van Santa Claus; Kerst wordt wereldwijd en zelfs per familie verschillend gevierd. Cultuurwetenschappers weten dat tradities veranderlijk zijn, waardoor ook de beleving van een jaarlijks terugkerend feest transformeert. Drie eilandbewoners over hun veranderende beleving van Kerstmis.

Tekst en foto's: **Bobby Spier**

De kerstboom en kribbe voor het Arubaanse parlement.

'Ik wens mijn kinderen het simpele gevoel van Kerst'

Dilma Arends-Geerman (53), geboren op Aruba, ZZP'er

Wat de veranderende beleving van Kerst betreft, moet het leven van Arends-Geerman opgedeeld worden in fasen. "Als kind, tiener, iemand die even weg was van Aruba, daarna als moeder en nu als moeder van kinderen die van het eiland vertrekken", legt ze uit. Kerst tijdens haar jeugd omschrijft ze als 'simpel'. "Het hield een grondige schoonmaak in. Vroeger had iedereen cementen tegels, dus die moesten goed geboend worden met de hand en dat was veel werk." De kerstboom werd op 15 december opgezet. "Dat was Statuutdag, een vrije dag, en dus een mooi moment om de kerstboom te versieren." Als kind keek zij niet uit naar de cadeautjes. "Die kregen we met Sinterklaas. Met Kerst kreeg je een nieuwe jurk of een nieuwe outfit en nieuwe schoenen. Dat was eigenlijk je cadeau en niemand verwachtte iets anders." Maar dat begon te veranderen toen haar zus naar de Verenigde Staten vertrok. "Zij begon kleine cadeautjes mee te brengen voor haar jongere neefjes en nichtjes. Het was een overgewaaid gewoonte." En die gewoonte werd

nog meer versterkt toen ze haar man leerde kennen. "Zijn moeder is Amerikaanse, waardoor de traditie van de cadeautjes sterker werd. Toen we trouwden en kinderen kregen, moesten we ons eigenlijk opdelen, want Kerst bij hen duurde de hele dag. Op een gegeven moment kon ik mijn ouders, ooms en tantes niet meer bezoeken, want er was geen tijd. Wat dat betreft ging ik mee in de Amerikaanse traditie van mijn man, wat ook leuk was. De hele clan was bij elkaar, maar het was niet mijn clan." Toen de kinderen groter werden, creëerden het gezin eigen tradities. "Maar de traditie van de cadeautjes werd niet versterkt. Ik koop geen cadeautjes voor mijn man en hij ook niet voor mij. En de kinderen zijn nu groot genoeg, dus we kopen eigenlijk ook niet meer voor hen." Dit is volgens haar 'spontaan' gegaan. "Eigenlijk was onze boodschap altijd dat je niet te veel moet geven om materialisme. Voor mijn kinderen is de kerstham eigenlijk één van de belangrijkste dingen", zegt Arends-Geerman lachend. Het aanbod van feesten heeft Kerst voor haar veranderd. "Het begint vanaf december al met alle kerstvieringen en -dinners. Als je dat achter de rug

In het midden Dilma Arends-Geerman.

hebt, dan hoeft je de mensen niet meer op te zoeken. Dus de traditie om familie te bezoeken is een beetje aan het verdwijnen." Of mensen echt stilstaan bij het feit dat Kerst eigenlijk de geboorte van Jezus betreft, daar is ze 'niet zeker van'. "Dit omdat het zo commercieel is geworden. Het gaat om de mooiste kleding, de mooiste schoenen en

het haar en de make-up moeten er altijd tip-top uitzien. Ik denk dat de focus is veranderd. Daarmee is het simpele leuke gevoel van Kerst aan het weggaan." Toch wenst zij dit gevoel haar kinderen toe. "Mijn mooiste herinnering was dat we voor de nachtmis aan het rondrijden waren in de stad. We kwamen in Oranjestad en zagen een vrouw

met een kleine kerstboom wachten op de bus. Mijn vader stopte en bracht haar naar huis in the village. Ze was zo dankbaar en we hadden het zo gezellig gehad in de auto. Daar hebben we het nu nog steeds over. Het zijn die hele kleine simpele ervaringen die bijblijven. En die ervaringen wens ik mijn kinderen ook toe."

Christian Tan (38), geboren in Nederland, voorganger bij de pas gestarte kerk Leef! Aruba.

Het leven van Tan, en daarmee de beleving van Kerst, veranderde toen hij nader tot het geloof kwam. "Vroeger stond Kerst in het teken van veel kerk, veel familie en veel eten. Dat komt doordat ik Indisch ben", legt hij uit. "Als kind keek ik naar het kerstfeest uit, vooral de gezelligheid was enorm belangrijk, maar dat was het ook wel." Zijn geloof was op dat moment nog niet zo rotsvast. "Ik heb altijd mentaal geloofd dat Jezus bestond, maar ik had zijn woorden nooit serieus genomen en ik kon nooit begrijpen waarom hij moest sterven aan het kruis", vertelt hij openhartig. "Ik snapte dat er mensen rondliepen die vergeving nodig hadden, maar daar rekende ik mijzelf niet toe. 'Ik kom vanzelf wel in de hemel', dacht ik." Toen hij in Indonesië was voor familiebezoek, vroeg hij of God zich aan hem wilde openbaren. "God antwoordde die avond heel onverwachts en liet mij weten waarom ik net zo goed vergeving nodig had en dat mijn egoïsme en mijn mis-

Christian Tan tijdens het dopen in de zee.

plaatste trots net zo erg waren."

Na deze bijzondere ontmoeting ging hij Kerst minder 'nostalgisch' bekijken. "Het ging niet alleen meer om het gezellige gevoel. Ik besepte opeens dat ik zonder Kerst, zowel in dit leven als hierna, geen leven zou hebben gehad. Als God niet was gekomen, niet mens was geworden en niet ons had gered uit

de ellende, dan was de wereld echt een duistere plek." Om die reden is het zijn grote wens dat mensen vaker dan één keer per jaar Jezus centraal stellen. "Als het één keer per jaar de beleving is van de magische kerstnachtsdienst en daarna worden de woorden van Jezus voor de rest van het jaar genegeerd, dan houd je jezelf een beetje voor de gek. Het moet meer

dan een traditie en nostalgie zijn, want die lieve kleine baby Jezus is ook groot geworden en heeft belangrijke dingen gezegd." Daarbij onderstreept hij: "Dat je gelooft dat hij echt is geboren, is fantastisch mooi en ook die beleving willen ervaren is een prachtig begin. Maar laat het een aanleiding zijn tot meer nadenken. De beleving van Kerst is een goede start, en ik

denk dat God dat ook heel erg waardeert, maar het is ook een roep van God om dit te doen voor de rest van het jaar."

Tans kerstbeleving is twee jaar geleden nogmaals behoorlijk veranderd, doordat hij samen met zijn Colombiaanse vrouw naar Aruba emigreerde. "Het is toch heel anders om Kerst in de warmte te vieren. Normaal voel je de seizoensveranderingen en in Nederland weet je dat de donkerste periode hoort bij Kerst. Het is een lichtpuntje in die tijd. Hier heb je de seizoenen nauwelijks. Het is heel anders en daar moet je aan wennen."

Hij stelt dat geografie 'veel bepalender' is dan wij denken. Op de vraag of het erg is dat de beleving hierdoor verandert, antwoordt hij: "Ik denk dat God dat helemaal niet erg vindt. Hij heeft de wereld zo gemaakt, sommige plekken hebben seizoenen en andere nauwelijks. Ook heeft God onze psyché begaafd, dus hij weet dat het gebeurt en verwacht dat ook. Het is mooi om mens te zijn, kwetsbaar en afhankelijk van je omgeving te zijn en dat te durven erkennen."

'Ik dacht: nee ik moet de traditie in stand houden'

Ito Tromp (77), geboren op Aruba, voormalig hoofd Departement Cultuur en Opvoeding.

Tromps beleving van Kerst is volgens eigen zeggen 'heel erg' veranderd. De reden? Het modernisme. "Ik herinner mij nog, toen ik een jonge jongen was, dat mijn ouders kleding voor ons kochten speciaal voor Kerst, zoals een lange broek, shirt, schoenen, nieuwe kousen, nieuw ondergoed en soms zelfs een das", vertelt hij al denkende aan vroeger. "De kleding hoefde niet duur te zijn, maar het werd niet eerder aangetrokken dan op Eerste Kerstdag."

Maar de eerste voorbereidingen begonnen al in november. "Zodra mijn ouders geld hadden, werd het huis geveerd. De buitenkant werd onder handen genomen met een soort kalkverf, bestaande uit de kleuren wit, geel, lichtblauw en lichtgroen." Op 24 december kreeg de slaapkamer nieuw linoleum, een soort slijtvaste vloerbedekking, want de meeste huizen hadden in die tijd slechts een cementen vloer. "Het oude linoleum werd naar buiten gebracht en gebruikt voor de garage of porch. Maar we kochten ook vaak een nieuw tafellaken en nieuwe onderzetters." Dit alles droeg bij aan het kerstge-

voel. "Want als het Kerst was en je kwam thuis uit de kerk, dan had je de sfeer van Kerstmis in je. Alles rook nieuw." De kribbe vormde een belangrijk onderdeel in zijn ouderlijk huis. "In een houten hok, dat mijn vader versierde met geveerd papier waardoor het leek op een grot, zette hij de beelden en de lichtjes. In het begin hadden we namelijk geen kerstboom, dat was niet zo gebruikelijk." Om die reden heeft de kerstboom voor hem een andere betekenis. "Ik krijg er een ander gevoel bij als alleen de kerstboom staat, zonder de kribbe." Nu zet hij ze elk jaar allebei op. "Tot anderhalf jaar geleden, toen ik nog in een ander huis woonde in Ponton, kocht ik altijd een echte kerstboom. Sinds dat ik in dit huis verblijf, heb ik een kunstboom. Natuurlijk mis ik de geur, maar samen met mijn vrouw haal ik altijd een restje dennennaalden om in de kribbe te leggen."

Na de kerkdienst op Eerste Kerstdag knielde Tromp voor zijn ouders. "We moesten onze ouders om een zegen vragen en dan knielden we voor hen, gewoon thuis. En dan gaf mijn vader, net zoals de priester dat doet, een zegen." In de lucht slaat hij een denkbeeldig kruis. "Op die dag was het ook een gewoonte dat mensen hun peettante of -oom bezochten.

Ito Tromp voor zijn kerstboom en kribbe.

En ook daar werd om de zegen gevraagd. Soms kreeg je er een cadeautje bij, dat was traditie."

De mooiste herinnering aan Kerst is voor hem de samenkomst van familie. "Dat mijn familie bij elkaar is, dat vind ik heel belangrijk." Maar pre-

cies dat is aan het veranderen, voelt hij. "Dat komt door het modernisme. De kinderen gaan uit huis, anderen gaan van het eiland en komen niet meer terug. Mensen trouwen en sterven en daardoor gaat de traditie langzaam weg." De visites worden ook minder, vertelt hij.

"Mensen hebben nu een andere mentaliteit en de kinderen een andere denkwijze, waardoor de aandacht richting Kerst verdwijnt. Dit jaar dacht ik zelfs: 'Ik doe geen kerstboom, ik doe niets'. Maar toen bedacht ik: 'Nee, ik moet doorgaan, ik moet de traditie in stand houden'."

Gezamenlijke kerstviering

Wat wordt er tijdens de 'donkere dagen' van Kerst georganiseerd voor daklozen en verslaafden? Het team van Stichting Eliezer gaat rond de feestdagen de straat op om ambulante verslaafden op te zoeken en een plek te bieden in hun zorgboerderij. Daar is het volgens hen namelijk 'elke dag Kerst'. Stichting Adopt an Addict heeft dit jaar voor het eerst sinds tijden een echte kerstboom ontvangen. "De geur van dennen-naalden geeft toch meer kerstgevoel."

Tekst en foto's: **Esther Kiks**

Osiris Frias en Evelien Arends.

Verslaafdenbegeleider Gino Frans, die tevens begeleider is van de zorgboerderij (een onderdeel van Stichting Eliezer), krijgt de vraag voorgelegd hoe hun bewoners het vinden dat Kerst voor de deur staat. "Alles hangt af van verschillende factoren", legt hij uit. "De meesten hebben al zo lang geen Kerst meer gevierd, dat ze het een beetje vergeten zijn. Anderen gaan juist rond de feestdagen naar huis en verlaten de zorgboerderij dan ook." Imsan organiseert traditiegetrouw elk jaar een kerstdiner, vertelt hij. "We zijn heel blij dat zij elk jaar weer het kerstdiner voor de bewoners verzorgen. Maar we gaan ook in deze dagen de straat op om ambulante verslaafden op te zoeken en hen een plek te bieden in onze boerderij." Want in principe is het bij hen altijd Kerst, legt hij uit. "Met zijn allen om de tafel zitten en eten; elke dag hebben we dit ritueel

en tafelen we lang na. Er wordt veel gesproken met elkaar."

Ieder een verhaal

Want elke verslaafde heeft zijn verhaal, vertelt Frans. "Als je een verslaafde vraagt waarom hij aan de drugs is gegaan, dan krijg je uiteenlopende oorzaken te horen. Dat kan misbruik zijn, mishandeling, verwaarlozing of geestelijke mishandeling." Frans is zelf een ex-verslaafde en werd ernstig mishandeld door familieleden toen hij nog jong was. Zijn mening is dat als je zelf zo aan lager wal bent geraakt, je precies weet hoe je een verslaafde kunt bereiken en wat je moet doen om de spreekwoordelijke muur af te breken. "Ik ben op plekken geweest waarvan ik niet wist dat ze bestonden. Dat je zo ver heen bent dat je zelfmoord wilt plegen en daarna bijkomt in een gesloten inrichting." Zelf heeft hij jarenlang in Nederland gewoond en hij heeft zelfs zo vaak op het politiebureau gezeten dat

de agenten niet eens meer opkeken als hij binnenkwam. 'Heb je hem weer', zag je ze denken. Maar op het moment dat hij God in

geloof en hoop."

Groente verbouwen

In het zorgboerderij-project wordt ernaar gestreefd om

een deelnemer met behulp van bijvoorbeeld het uitvoeren van werkopdrachten en scholing de opgelopen afstand richting de arbeidsmarkt kan verkleinen en zelfs overbruggen. Onderdeel van het traject is het werken met en het verzorgen van dieren. En dat zijn er een hoop. Overal op de boerderij lopen lopen biggetjes, honden, katten, een pauw, twee muilezels, gewone ezels en ook paarden. Een ander onderdeel is het verbouwen van groenten in een speciale kas.

'Op de zorgboerderij is het elke dag Kerst'

zijn hart toeliet, veranderde zijn leven. "Of we geloven of niet, mensen die zo low zijn op een bepaald moment in het leven, worden er vaak uitgetrokken door

mensen met een verslagingsgeschiedenis terug te brengen naar de arbeidsmarkt. Uit het traject dat op de zorgboerderij wordt doorlopen, moet blijken of

De kas.

voor ambulante verslaafden

Frans: "De bedoeling is dat de kas in de toekomst groter wordt, zodat de bewoners er een baan aan over kunnen houden. Het gros van de groenten wordt verkocht aan restaurants en hotels."

Streng

Stichting Adopt an Addict is al zo'n zeven jaar bezig om ex-verslaafden een huis te bieden waar ze tot rust kunnen komen en het idee krijgen dat ze bij een familie horen. De bewoners hebben vaak al een speciaal afkickprogramma gevolgd in de Dominicaanse Republiek waar ze leren om een 'normaler' leven te leiden, zodat zij in een later stadium weer thuis kunnen wonen en meedraaien in de maatschappij.

Op het moment wonen er elf patiënten samen en die hebben allemaal een taak om het huis schoon te houden. Zo wordt ze geleerd om discipline te hebben, rekening te houden met elkaar, op tijd te eten en op tijd naar bed te gaan. De therapeutische directeur Osiris Frias heeft het daar druk mee samen met Evelien Arends, penningmeester van de stichting.

"Wij zijn vader en moeder van de ex-verslaafden", vertelt Arends gekserend. "Streng maar rechtvaardig."

Als we zeggen dat de televisie uit moet op een bepaalde tijd, dan gaat die gewoon uit. Geen discussie mogelijk. Dit is puur om structuur in het leven te brengen van de bewoners. Er wordt driemaal per dag gegeten en iedereen moet aan tafel zitten, zodat we dit samen doen."

Echte boom

Maar wat gebeurt er met Kerst bij Adopt an Addict? Bewoners gaan samen het huis versieren met kerstspullen en tuigen de kerstboom op. Normaliter een nepboom, want voor een echte is geen geld. Echter tijdens het interview vertelt Frias het heugelijke nieuws aan Arends dat ze dit jaar een echte kerstboom gedoneerd krijgen 'van een barmhartige Samaritaan'. "De geur van dennennaalden geeft toch meer een kerstgevoel." Op 24 december wordt er een kerstdiner gemaakt voor de bewoners en wordt ook van ze verwacht dat ze er allemaal zijn. Een groot deel van de bewoners heeft familie waar ze terecht kun-

nen tijdens deze speciale dagen, maar een paar wonen er permanent, omdat ze nergens terecht kunnen. Soms simpelweg omdat ze het niet aankunnen om in de 'normale' wereld te leven, vertelt Frias.

Elk jaar gaat de stichting met de ex-verslaafden een bustour maken langs alle huizen die mooi versierd zijn met kerstverlichting.

Kerst met zijn allen

Eén van de bewoners, die zijn naam niet bekend wil maken wegens privacyredenen, vertelt dat hij Kerst thuis viert. "Ik zit sinds twee weken in dit opvanghuis, omdat ik een terugval heb gehad", vertelt hij openhartig. "Het afkickprogramma heb ik doorlopen in de Dominicaanse Republiek en terug op Aruba vond ik uiteindelijk een baan bij een hotel. Maar vanwege mijn terugval ben ik ontslagen en zit ik weer hier. Ook omdat mijn ouders mij niet thuis willen hebben en bang zijn dat ik weer afglijd."

Zelf denkt hij dat hij voor drugs is gevallen omdat

Verslaafdenbegeleider Gino Frans.

zijn vader 'losse handen' had. "Naar mij en mijn moeder toe. Hij is nog steeds een nukkige man die mijn moeder terroriseert, maar het is nou eenmaal zo. Ik

hoop dat ik weer snel thuis kan gaan wonen om dicht bij mijn moeder te zijn."

In ieder geval viert hij 25 december Kerstmis thuis.

"Dit is een speciale periode en die vier ik graag met mijn familie. Maar eerst vieren we de 24e Kerst met zijn allen. Hier, in dit opvanghuis."

De verschillende dieren op de zorgboerderij.

In het oog springende trends voor

Of je een trendvolger bent of niet, ongemerkt volgen velen de nieuwste trends voor de toekomst en op korte termijn voor het komende jaar 2017. Judice Ledebouer stak voor de Napa haar licht op bij enkele trendwhatchers.

Tekst: **Judice Ledebouer**

De meest gevolgde trends zijn op het gebied van de mode. Wat worden de kleuren voor de komende seizoenen? Wat wordt de lengte van de rokken en jurken? En wat is de trend voor broeken, overhemden en jasjes?

Vorig jaar hadden we de bloemetjesdesigns en strakke broeken. In 2017 worden de broeken weer wijder en voor de zomer blijven de bloemetjes populair. In alle vormen, geprint en geborduurd. En we gaan ook de kleuren rood, wit en blauw weer zien. Grijs en metallic zien we deze winter al, maar het gebruik van die kleuren zet door bij de zomer-mode.

En zoals altijd met trends, komen ze na een paar jaar weer terug, zoals punk. Dat wordt in de modewereld 'protesting design' genoemd. Het

De lichte kleuren verdwijnen weer. En dé trend van het komende jaar zijn vloerkleden. Voor rust in huis en om meubels met elkaar te verbinden, zoals de binnenhuisarchitecten dat noemen. Wat al een tijdje een trend is maar nu echt gaat doordringen, zijn de ontwerpers uit Afrika en Latijns-Amerika die uit hun eigen cultuur motieven en kleuren laten zien. Het gaat er dan ook om dat de producten door ambachtslieden gemaakt worden en niet in de fabriek. Alles puur natuur.

Eten

Ook op het gebied van eten zijn er weer een aantal verrassende trends. De trend om minder vlees te eten en meer vegetarisch blijft doorgaan. Gerechten uit de wereldkeuken blijven populair, om zelf te maken, maar ook in restaurants zien we hoe langer hoe

Het consumentengedrag verandert en 'buitenshuis consumptie' neemt hoe langer hoe meer toe. Veel supermarkten bieden foodservice en bedrijven die kant en klare voedingspakketten voor een week eten leveren schieten als paddenstoelen uit de grond. Ook het bestellen van de boodschappen bij de supermarkt die thuis worden afgeleverd is heel populair. Gemak dient de mens.

Online kopen neemt nog meer toe. Alles is tegenwoordig online te bestellen en die trend zal blijven doorgaan. De consument wordt daardoor ook kritischer. Via het internet is het gemakkelijk om prijzen van producten te vergelijken en zo kan men kiezen voor de beste prijs en service. Er is een afname van loyaliteit van de klant te zien. Men gaat voor een goede prijs-kwaliteitsverhouding. Bedrijven zullen zich moeten gaan onderscheiden om klanten te trekken. Was er jarenlang een trek van het platteland naar de stad,

nu is er weer een trek naar het platteland. De kosten van levensonderhoud zijn er lager dan in de stad en de kosten van bedrijfsruimtes zijn op het platteland lager, omdat er veel ruimte is vrijgekomen, zoals boerenschuren. Plattelandregio's zien mogelijkheden om zichzelf te ontwikkelen. Ook het wonen buiten de stad neemt toe, omdat men met de mogelijkheden van het internet niet meer gebonden is aan een vaste plek. Men kan overal ter wereld met elkaar in verbinding staan. Plattelandstadjes worden zelfs al E-towns genoemd. De grote steden zien echter het leven uit de steden verdwijnen en proberen mensen in de stad te houden. Om de leegstand van grote kantoorgebouwen tegen te gaan worden kantoren omgebouwd tot appartementen of tot business-centra waar kleine ondernemers ruimtes huren. Ook op Curaçao zijn er al enkele initiatieven op dit gebied.

Er zijn grote veranderingen

gaande op het gebied van energievoorziening. Watermanagement speelt een grote rol in de toekomst, want de mens moet over zoet drinkwater kunnen beschikken. Er komen nieuwe energievormen. Denk aan plantenresten die grondstof leveren voor de chemie en andere branches. Zonne-energie breekt volgens trendwatcher Adjiedj Bakas echt door. Woestijnen gaan weer bloeien en er komen nieuwe verdienmodellen op het gebied van water, energie en grondstoffen. Energie wordt dus op slimme manieren gewonnen en zal straks goedkoper zijn. Er wordt in de toekomst zelfs energie gewonnen uit zeewier en zeegolven. Windenergie in de huidige vorm zal verdwijnen.

Technologie

De technologie blijft zich ook doorontwikkelen en met de huidige kennis en mogelijkheden op het gebied van ICT gaat er de komende jaren veel veranderen.

opvallendste in de mode is dat de verschillen tussen de generaties vervallen. Jong en oud draagt dezelfde kleding. De mode voor mannen wordt 'zachter'. Dat wil zeggen dat de felle kleuren verdwijnen en er ook meer gebruik wordt gemaakt van zachte stoffen. De invloed van sportkleding op de mode blijft. Er kan dus gekozen worden tussen chic en sportief.

Sieraden

Sieraden gaan in 2017 een grote rol spelen in de mode. Ze mogen groot en opvallend zijn en worden meer een onderdeel van de outfit. De sieraden mogen ook veel kleuren hebben en gemaakt worden van alle mogelijke materialen.

Op het gebied van wonen worden de kleuren 'warmer'. Veel donkergroen en terracotta.

meer gerechten uit andere landen. Biologisch en puur koken zet zich voort, maar er wordt nu ook meer ambachtelijk bereid. Liefde en passie worden in het bereiden van eten en drinken gestopt. Vooral op het gebied van het ontbijt is de trend om de dag supergezond te beginnen met allerlei soorten superfoods, zoals diverse zaden en noten, havermout en vers fruit. Bij het uit eten gaan is flexibiliteit gewenst. Ontbijt moet bijvoorbeeld de hele dag geserveerd kunnen worden. Gefermenteerd eten en drinken zie je hoe langer hoe meer. We kennen al zuurkool, maar ook komkommer, kool en wortel kunnen gefermenteerd worden. De smaak wordt zuurder en frisser en het is supergezond door de hoge dosis probiotica wat goed is voor de darmen en de weerstand.

2017: van superfoods tot punk

De nanotechnologie staat nog in de kinderschoenen, maar de mogelijkheden kunnen een verandering voor de mensheid zijn. Nanotechnologie zorgt ervoor dat we wetenschap kunnen bedrijven tot in de kleinste puntjes. Dat betekent dat nanotechnologie kunnen werken met ongelooflijke precisie. Daardoor ontstaat een wereld van bijna letterlijk ongekende mogelijkheden. De 3D-printers behoren ook tot de trend binnen de technologie. De voornaamste toepassing in 3D-printing is maatwerk. Het maken van unieke objecten variërend van een exclusieve ring tot een implantaat in het lichaam. 3D-geprinte producten worden al in winkels verkocht. Thuis kun je taarten printen en een Chinees bedrijf maakte een woning van 1100 vierkante meter op een 3D-printer. De inkt van de printer was gemaakt van bouwafval, cement, glasvezel, zand en een speciaal verhardingsmiddel. De printer was 6,6 meter hoog, 10 meter breed en 40 meter lang.

Op het gebied van onderwijs zal er in de komende jaren ook veel veranderen. Iedere twee jaar verschijnt het Kennisnet Trendrapport, geschreven voor schoolbestuurders om scholen te helpen navigeren in een wereld vol technologische trends en hypes.

Door de technologische ontwikkelingen van deze tijd zijn er invloeden op alle aspecten van de maatschappij en ook in het onderwijs. Kinderen moeten voorbereid worden op deze nieuwe technologieën en die taak ligt bij scholen. Kinderen moet geholpen worden zich te handhaven in de wereld waar alles steeds meer digitaal wordt, zowel in het leren als in het werken. Scholen moeten keuzes maken welke technologieën ze kunnen gebruiken, ze zullen meerjarige ICT-plannen moeten opstellen en investeringsplannen maken met programma's van projecten. Dat spreekt de huidige jeugd ook aan. Ze groeien op in een digitale wereld en dan willen ze ook digitale leerstof aangereikt krijgen.

Leeromgeving

De persoonlijke leeromgeving gaat ook veranderen. Door de digitalisering van leermiddelen en de leeromgeving worden leerlingen steeds onafhankelijker van tijd en plaats. Leerlingen zullen meer verantwoordelijkheid moeten nemen voor hun eigen leerproces en de taak van een docent zal meer gericht zijn op begeleiding. Dit is natuurlijk afhankelijk van de leeftijd en de zelfstandigheid. De oude schooltas bevat agenda's, schriften en schrijfmateriaal. De nieuwe schooltas bevat

digitale versies en is ook toegankelijk voor de leraar en ouders, die hun kinderen goed kunnen volgen op het gebied van leren.

Binnen de zorg zal er de komende jaren eveneens veel veranderen, voor zowel de cliënt als de zorgmedewerker. Die veranderingen zijn nodig om te bezuinigen, maar ook de vergrijzing speelt een grote rol en komen er meer mensen die extra zorg nodig hebben. Zorgmedewerkers krijgen andere taken en rollen en zullen er andere vormen van samenwerkingsrelaties moeten komen, zoals ketenzorg. De manier van opleiden en leidinggeven zal moeten veranderen. Kleinschaligheid wordt de trend. Er zal meer zorg thuis plaatsvinden. De overheid van Curaçao heeft al aangegeven dat dat ook het beleid op het eiland wordt. Zo veel mogelijk verzorging in eigen huis met hulp van buitenaf, professioneel of van mantelzorgers. Een kleine groep woont in verzorgingshuizen. Er moet meer zelfstandig geregeld worden om een goede oude dag te hebben. Ouderen met een beperking of mensen met psychische zorg komen meer in woonzorgcentra te wonen, zoals een combinatie van verpleeghuis, verzorgingshuis en wonen met zorg. Ook in de zorg gaat ICT een grote rol spelen, zoals het gebruik van elektronische dossiers en e-health. Monitoring op afstand neemt toe. Dit bevordert het zelfmanagement van cliënten.

Duurzaamheid

En dan de aandacht voor duurzaamheid. Er zal meer zeewater ontzilt moeten worden omdat er altijd zoet water nodig is voor de mens. Curaçao is op dat gebied al jaren op de goede weg met de 'waterfabriek' die zoet water

maakt uit zout zeewater. Op het gebied van afval gaat er ook van alles gebeuren. Afval moet meer hergebruikt worden. Daar is men al jaren mee bezig, maar aangezien de afvalhopen hoger en hoger worden en verbranden van afval zeer vervuילend is voor het milieu, zal de burger bewuster moeten omgaan met afval. Het is nog steeds niet echt een trend, maar langzaam aan wordt men wel bewuster op dat gebied en zien we het als een trend die zich aan het ontwikkelen is.

Op het gebied van reizen zijn er ook ieder jaar 'trends'. Wilden we jarenlang een vakantie zo avontuurlijk mogelijk doorbrengen, nu is er de trend op het gebied van 'wellness'. De ene spa na de andere opent zijn deuren. En een weekje wellness waarbij

de focus op verzorging van lichaam en geest ligt wordt hoe langer hoe meer aangeboden. Dit kan men dicht bij huis of aan de andere kant van de wereld doen om te detoxen, af te vallen, energie op te doen of om beter contact met zichzelf te krijgen. De aandacht voor gezond ouder worden is groot omdat er nu veel wetenschappelijke bewijzen zijn dat er een relatie bestaat tussen ongezond leven, verkeerde voeding, te weinig beweging en vervroegde ouderdom en ziektes. De trend voor 2017 om speciale aandacht aan gezondheid te geven blijft en hoe men dat doet kan iedereen voor zich weten.

Bronnen: www.bakas.nl/Kennisnet Trendrapport / Visie Rabobank / rubriek.nl

Haat zaaien is haat oogsten

Dit jaar was vooral het jaar van de vluchtelingen. Afschuwelijke beelden in de media lieten het leed zien van mensen die proberen geweld te ontvluchten of die op zoek zijn naar een beter bestaan. Afschuwelijke beelden ook van Europeanen die zich keren tegen die vluchtelingen. De westerse wereld is bang, bang voor de islam, maar angst is een slechte raadgever. Voor goede raad kunnen we beter de geschiedenis induiken.

Tekst: Nico van der Zee

Twee feesten die meer dan 2000 jaar oud zijn, vallen dit jaar samen: Kerstmis en Chanuka. Chanuka is een achtdaags Joods feest dat teruggaat tot 180 jaar voor Christus toen na lange tijd de tempel in Jeruzalem weer in ere hersteld werd. Hoe kan een feest zo lang overleven? Dat Kerstmis nog steeds bestaat is wel te verklaren. Het christelijke feest borduurde voort op bestaande heidense midwinterfeesten en paste zich steeds aan veranderende omstandigheden aan. Van het midwinterfeest is het geëvolueerd tot een eet- en koopfeest. Chanuka veranderde nauwelijks. Dat Chanuka nog steeds gevierd wordt, wekt meer verwondering. Het Joodse volk werd verdreven, raakte verspreid over de gehele wereld en was overal een minderheid te midden van andere volkeren en geloven. Je zou verwachten dat Chanuka en de Joodse manier van leven in die omstandigheden steeds meer gingen verwateren, maar dat is dus niet het geval.

Potstro en kaatssport

'Diaspora' wordt die verspreiding van de Joden genoemd. Er zijn meer volken die verdreven werden uit hun land, zoals de Armeniërs. Diaspora kan ook het gevolg zijn van slavenhandel, zoals veel Afrikaanse volken overkwam en vaak zijn er economische redenen om ergens anders je geluk te zoeken. De Ieren werden verdreven door hongersnoden

en hardvochtige Engelsen. Arme Polen vertrokken naar de Verenigde Staten. Eens was Chicago na Warschau de tweede Poolse stad.

Ook vanuit Nederland vertrokken velen om ergens anders hun heil te zoeken. Meer dan 100.000 in de negentiende eeuw, waarvan 70 procent afkomstig uit het arme noorden van Friesland. Die Friese emigranten streken meestal in Amerika neer. Daar bleven ze een generatie lang Fries spreken, aten ze potstro en beoefenden ze de kaatssport. Na een aantal generaties herinneren alleen wat familienaamen aan die Friese oorsprong. De nazaten spreken Engels, gruwen van potstro en spelen baseball. Hooguit kennen ze nog één of twee grappige Friese woorden. Ze zijn compleet Amerikaan geworden, geen Friese Amerikaan.

Moordenaars

Joden zijn wel heel lang Joods gebleven te midden van andere culturen, ze zijn niet in die andere culturen opgegaan. Dat lag niet aan de Joden, maar aan die andere culturen. Gesteund door de kerk, die vond dat de Joden de moordenaars van Christus waren, werden de Joden zo veel mogelijk geweerd van het normale leven. De meeste beroepen waren voor hen verboden, omdat ze geen lid konden worden van de gilden en grondbezit was problematisch. Wel mochten ze banken oprichten en rente berekenen,

wat lang verboden was voor christenen. De omgeving bekeek hen argwanend. Joden zouden Christenkindertjes roven en opeten, was een wijdverbreide gedachte. De argwaan escaleerde regelmatig in pogroms, waarbij Joden massaal vermoord werden, met als dieptepunt de systematische vernietigingspoging in de Holocaust.

Niet alleen de Joden werden door de rest van Europa argwanend bekeken en vervolgd. Hetzelfde lot viel de Sinti en de Roma ten deel. Deze zigeunervolken mochten ook geen gewoon werk doen, moesten zich beperken tot het repareren van pannen, het slijpen van messen en scharen en het maken van muziek. Ze werden met de nek aangekeken en regelmatig even hard vervolgd als de Joden. De zigeuners vormen nog steeds een gesloten groep. Tegen buitenstaanders vertellen ze weinig tot niets over hun gewoontes en hun leven. Als de wereld argwanend en agressief is, trek je je terug in je eigen groep.

Dat gold ook voor de Joden. In een agressieve wereld zoek je steun bij elkaar, isoleer je je zo veel mogelijk. In dat isolement floreerde natuurlijk de kerk en het geloof, datgene wat de mensen verbond. In die omstandigheden kon ook de Chanuka-traditie 2000 jaar lang bewaard blijven.

Boodschap

Tot zover de geschiedenis, het is tijd voor een boodschap.

Kerstmis is in meerdere opzichten de tijd van boodschappen doen. Het verhaal over de Joden en zigeuners doortrekken naar de huidige tijd, is niet zo moeilijk. Het vluchtelingenprobleem is misschien wel het grootste probleem van deze tijd. Overal ter wereld vluchten mensen voor geweld of zoeken ze naar een beter bestaan. Als je de verhalen van politici als Wilders en Trump mag geloven, worden westerse landen overspoeld door buitenlanders. En de mensen in het Westen zijn sinds de Middeleeuwen weinig veranderd, nog steeds kijken ze met argwaan naar die nieuwkomers. Vooral het geloof van veel van die nieuwkomers, de islam, zien ze als een bedreiging voor het eigen rustige en veilige leven.

De angst voor de islam wordt gevoed door aanslagen van extremisten en vreselijke beelden van barbaarsheden uit het Midden-Oosten. De islam is een bedreiging voor de nationale cultuur, verkondigen de rechtse politici. Ze vergeten daarbij dat de terreur vaak het gevolg is van waanzinnig ingrijpen van Amerika en Europa in het Midden-Oosten. Ook dat het hierbij gaat om een groep fanaten, wordt uit het oog verloren. De Koran zou oproepen tot haat en geweld. Voor haat en geweld kun je ook in de Bijbel terecht.

Achterlijk

Natuurlijk zijn er kanten aan

de islam die voor de westerse wereld niet acceptabel zijn. De positie van vrouwen en homo's is in onze ogen achterlijk. Het is alsof de klok 100 jaar wordt teruggezet en dat is ook zo. Vluchtelingen komen vaak uit gebieden die niet de westerse ontwikkeling van de laatste 100 jaar hebben meegemaakt. Achterstelling van vrouwen en homo's moeten we niet accepteren, maar verbetering is onmogelijk als we hele groepen verketteren.

Integreren en moderne westerse waarden respecteren, dat is wat Wilders en de zijnen roepen, dat is wat iedereen voor ogen heeft. Maar dat bereik je niet met minachting en haat, dat bereik je niet door moskeeën te bekladden, varkenskoppen aan de hekken te hangen en met protesten tegen opvangcentra. Daarmee ontketen je een reactie. Nu al dragen sommige jonge moslimvrouwen een hoofddoek als een soort protest tegen de westerse maatschappij, als een geuzenteken, een symbool van de eigen cultuur. Moslimhaat is bovendien een goede voedingsbodem voor radicalisering. Vreemdelingenhaat voorkwam integratie van Joden en zigeuners in de Europese samenleving.

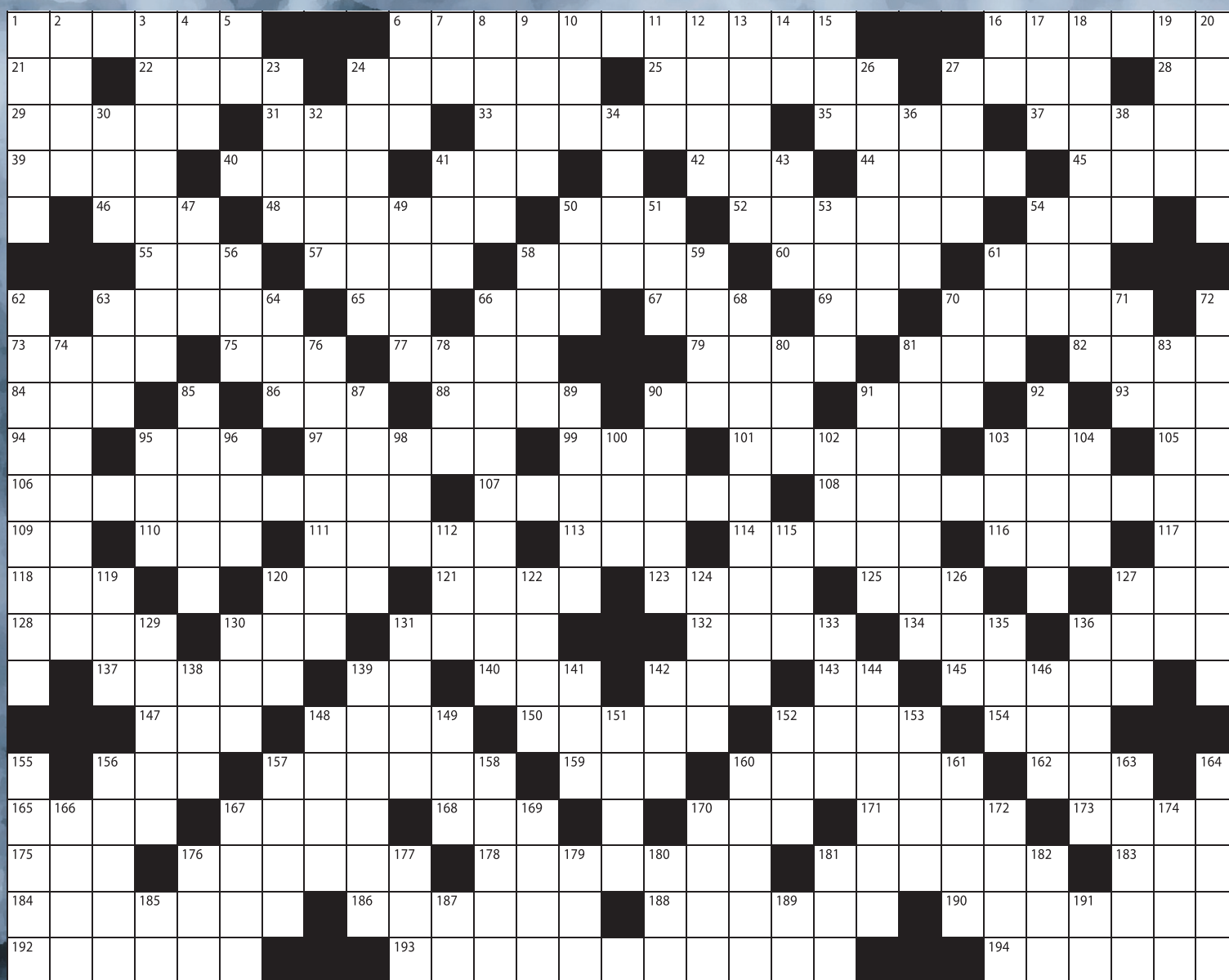
Vreemdelingenhaat zal ook de moslimgemeenschap op zichzelf terugwerpen, met alle negatieve gevolgen die erbij horen. Wat Wilders vreest, roept hij zelf op.

HORIZONTALAAL

1 Korte jas; 6 lekkernij; 16 plaats in Frankrijk; 21 voorbij; 22 pennenzak; 24 bioscoop; 25 aan alle kanten; 27 Bijbelse vrouw; 28 op die manier; 29 meteen als; 31 ruimte waarin Jezus is geboren; 33 verzameling stukken; 35 racewagentje; 37 trap-pistenbier; 39 ooit; 40 militaire tocht; 41 zelfkant; 42 jong takje; 44 fris; 45 dappere persoon; 46 terreinfiets; 48 degen; 50 deel v.e. week; 52 met de ogen knippen; 54 kunstwerk; 55 dwaas; 57 Japanse drank; 58 christelijk feest; 60 kerstboomversiering; 61 deel v.e. lichaam; 63 religieus kerstlied; 65 zangnoot; 66 gedwee; 67 kaft; 69 bijwoord; 70 reisdeken; 73 middag; 75 vaatwerk; 77 benzinemerk; 79 mestvocht; 81 roofdier; 82 rivier in Duitsland; 84 rond voorwerp; 86 weefsel v.e. spin; 88 Egyptische godin; 90 internationale zwembond; 91 looimiddel; 93 explosieve stof; 94 oude lengtemaat; 95 roem; 97 manier; 99 dicht; 101 versregel; 103 meisjesnaam; 105 onzes inziens; 106 kerstster; 107 jongensnaam; 108 deurversiering; 109 landbouwwerktuig; 110 vreemd; 111 langspeelplaat; 113 onderricht; 114 verbouw; 116 boerderijdieren; 117 informatietechnologie; 118 meisjesnaam; 120 knop op vlaggenstok; 121 zekering; 123 boze geest; 125 loofboom; 127 struikachtig plantje; 128 beker op voetstuk; 130 verlaagde toon; 131 kerstbrood; 132 verbond; 134 'Song for ...', van Elton John; 136 Europese hoofdstad; 137 moeder van Jezus; 139 Greenwichtijd; 140 vordering; 142 een zekere; 143 familielid; 145 inwendig orgaan; 147 Australië op auto; 148 hoeveelheid water; 150 welriekende gomhars; 152 supermarkt; 154 keurig; 156 scantechiek; 157 volkomen uitgeput; 159 graanafval; 160 stad in Noorwegen; 162 waterplant; 165 oorlogsgod; 167 binnenwater; 168 groente; 170 filmlocatie; 171 verharde huid; 173 kleur; 175 pulverig; 176 roddel; 178 toneelspele; 181 gevaar; 183 Chinese dynastie; 184 geschenk v.d. koningen uit het oosten; 186 modeontwerper; 188 opklakbriefje; 190 personage in 'A Christmas Carol'; 192 Turkse titel; 193 kerstboomversiersel; 194 voelspriet.

VERTICAAL

1 Echtgenoot van Maria; 2 struisvogel; 3 fictieve persoon; 4 Baskische afscheidingsbeweging; 5 rijksuniversiteit; 6 vochtig koud; 7 plus; 8 scheepsexploitant; 9 luchtvervuiling; 10 stapel; 11 reinigingsvloeistof; 12 stuurrad; 13 niet volgroeid; 14 na dato; 15 beroep; 16 circa; 17 papegaai; 18 kerkelijke viering met kerst; 19 schilderijstandaard; 20 soldatenloon; 23 zijrivier v.d. Donau; 24 één der drie Koningen; 26 kamerad; 27 vuurwapen; 30 genetische stof; 32 gemalen tufsteen; 34 kerstboom; 36 vogel; 38 kledingstuk; 41 ontkenning; 43 terneergeslagen; 47 café; 49 winkelketen; 50 scheepsvloer; 51 mobiele telefoon; 53 klinknageltje; 54 tijdperk; 56 pluk haar; 58 aanlegplaats; 59 niet toegevend; 61 indien; 62 niet begrensd; 63 gevangenisruimte; 64 oude lap; 66 maretak; 68 luxe Italiaans kerstbrood; 70 puist; 71 aanw. v.nw.; 72 kunstzinnig; 74 eierkunde; 76 evangelie in het Nieuwe Testament; 78 deel v.e. vis; 80 stuk stof; 81 telwoord; 83 naamloos; 85 notie; 87 vleesrooster; 89 kleine woning; 90 heuglijke viering; 91 man van adel; 92 boomvrucht; 95 nauw; 96 stel-lage; 98 zoogdier; 100 Scandinavische munt; 102 in orde; 103 muzikzender; 104 vlaktemaat; 112 Europeaan; 115 grootvader van Jezus; 119 bergweide; 120 Am. drugsbestrijdingsorganisatie; 122 voorheen; 124 Germaans schriftteken; 126 onzin; 127 vliegenraam; 129 sfeerverlichting; 130 geografisch informatiesysteem; 131 grote plaats; 133 Arabische vorst; 135 munteenheden van Japan; 136 plaats in België; 138 verharig; 139 in excelsis Deo; 141 baardje; 142 grond om boerderij; 144 periode voor Kerstmis; 146 blad papier; 148 huisdier; 149 noodsein; 151 snelheidswedstrijd; 152 stuk hout; 153 hijswerktuig; 155 graansort; 156 strijdgewoel; 157 bureau; 158 kweeling; 160 treurdicht; 161 leslokaal; 163 afscheiding; 164 radiotoestel; 166 voederrek; 167 fraai; 169 huidaandoening; 170 zoon van Adam en Eva; 172 fijngevoeligheid; 174 bevliegig; 176 opperwezen; 177 pluspunt; 179 duivenhok; 180 kippenloop; 181 ijzerhoudende grond; 182 binnenkort; 185 radon; 187 met name; 189 bazige vrouw; 191 dier in de kerststal.

© Sanders Puzzelboeken

OPLOSSING

Los de puzzel op en plaats de letters uit de overeenkomstig genummerde vakjes in de balk hieronder. Daar leest u dan een citaat.

71	192	59	181	54	159	74	66	27	194	23	9	50	142
30	186	134	112	42	178	119	157	81	144	14	183	39	97
146	19	48	64	188	33	101	53						

Oplossingen moeten zijn ingediend op 30 december. Gelieve duidelijk op de enveloppe te vermelden: Amigoe-kerstpuzzel. De prijzen vervallen na drie maanden.

*Amigoe wenst u een mooie kerst en een
gezond en gelukkig nieuwjaar!*

Met editoriale en inspirerende groet!

AMIGOE *Dé Krant!!*

UITGEVERIJ ARUBA N.V. • Bilderdijkstraat 16-2 • Tel: 582-4333 • Fax: 582-2368